
Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Projekti kundër krimit ekonomik në Kosovë¹ (PKEK)

RAPORT I MONITORIMIT TË KOSOVËS

**për përputhshmërinë me standardet ndërkombëtare në fushën e
luftimit të pastrimit të parave dhe luftimit të financimit të terrorizmit (LPP/LFT)**

Prill 2014

¹ Ky emërtim bëhet pa paragjykim ndaj qëndrimeve rreth statusit, si dhe është në përputhje me RKSOKB 1244 dhe Mendimin e GJND-së mbi shpalljen e pavarësisë së Kosovës.

TABELA E LËNDËS

1. ANALIZA E PËRPARIMIT TË ARRITUR NË LIDHJE ME REKOMANDIMET THEMELORE TË FATF 2003	5
1.1. Hyrje	5
1.2. Rishikimi i hollësishëm i masave të marra nga Kosova në lidhje me Rekomandimet Themelore	6
1.2.1. Ndryshimet kryesore që prej miratimit të RV-it	6
1.2.2. Rishikimi i masave të marra në lidhje me Rekomandimet Themelore	7
1.3. Konkluzionet kryesore	10
2. INFORMATAT E PARAQITURA NGA AUTORITETET E KOSOVËS	11
2.1. Pasqyra e përgjithshme e gjendjes aktuale dhe zhvillimeve në fushën e LPP/LFT-së që prej Ciklit të Parë të vlerësimit	11
2.2. Rekomandimet themelore	19
2.3. Rekomandimet kyçe	34
2.4. Rekomandimet e tjera	50
2.5. Çështje specifike	81
2.6. Statistikat	81
2.6.1. Rastet e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit	82
2.6.2. Raportet e transaksioneve të dyshimta dhe të valutës (RTD/RTPG), veprimet mbikëqyrëse dhe sanksionet/masat e tjera	84
2.7. Pyetjet në lidhje me Direktivën e Tretë të BE-së (2005/60/EC) dhe Direktivën e Implementimit (2006/70/EC)	91
3. SHTOJCAT	96
3.1. Shtojca I: Plani i Veprimit i rekomanduar për përmirësimin e sistemit LPP/LFT	96
3.2. Shtojca III: Tekstet relevante të BE-së	109

SHKURTESAT

AAPSK	Agjencia për Administrimin e Pasurive të Sekuestruara dhe të Konfiskuara
AK	Anti-korrupsion
AKK	Agjencia e Kosovës kundër Korrupsionit
AKI	Agjencia e Kosovës për Inteligjencë
AKK-KS	Agjencia Kadastrale e Kosovës
ARBK	Agjencia për Regjistrimin e Bizneseve në Kosovë
ATK	Administrata Tatimore e Kosovës
BE	Bashkimi Evropian
BERZH	Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim
BI	Biznes individual
BPPJF	Bizneset dhe profesionet e përcaktuara jofinanciare
BQK	Banka Qendrore e Kosovës
DBJN	Drejtoria për Bashkëpunimin Juridik Ndërkombëtar
DHKE	Departamenti për Hetimin e Krimeve Ekonomike
DRNOJQ	Departamenti për Regjistrimin dhe Ndërlidhjen me OJQ-të
ESH	Element(e) Shtesë
EULEX	Misioni i Bashkimit Evropian për Sundimin e Ligjit
FATF	Task-Forca e Veprimit Financiar
FMN	Fondi Monetar Ndërkombëtar
FT	Financimi i Terrorizmit
IGJK	Instituti Gjyqësor i Kosovës
IMF	Institucion Mikro-Financiar
KDK	Kujdesi i duhur ndaj klientit
KFOR	Forcat e NATO-s në Kosovë
KGJK	Këshilli Gjyqësor i Kosovës
KiE	Këshilli i Evropës
KKLKE	Koordinatori Kombëtar për luftimin e Krimit Ekonomik
KNF	Korporata Ndërkombëtare Financiare
KP	Kodi Penal
KPK	Këshilli Prokurorial i Kosovës
KPP	Kodi i Procedurës Penale
KTH	Kriteri(et) themelor(e)
LFT	Luftimi i Financimit të Terrorizmit
LZSN	Ligji për Zbatimin e Sanksioneve Ndërkombëtare
LPP/LFT	Luftimi i Pastrimit të Parave/Luftimi i Financimit të Terrorizmit

MD	Ministria e Drejtësisë
MF	Ministria e Financave (gjithashtu e quajtur edhe MFE)
MM	Memorandum Mirëkuptimi
MPB	Ministria e Punëve të Brendshme
MTI	Ministria e Tregtisë dhe Industrisë
NNJ	Ndihma e Ndërsjellë Juridike
NJIF	Njësia e Inteligjencës Financiare
OJF	Organizatë jofitimprurëse
OJQ	Organizatë Joqeveritare
OKB	Organizata e Kombeve të Bashkuara
PBB	Prodhimi i Brendshëm Bruto
PEP	Person i ekspozuar politikisht
PiK	Partneritet i Kufizuar
PK	Policia e Kosovës
PiP	Partneritet i Përgjithshëm
PP	Pastrimi i parave
PPPJ	Përgjegjësia penale e personave juridikë për veprat penale
PSK	Prokuroria Speciale e Kosovës
QIF	Qendra e Inteligjencës Financiare (paraardhësja e NJIF-it)
RKSOKB	Rezolutë e Këshillit të Sigurimit të Organizatës së Kombeve të Bashkuara
RTD	Raport për transaksion të dyshimtë
RTPG	Raporti për Transaksion me Para të Gatshme
RV	Raport i Vlerësimit
RiV	Rekomandim i Veçantë i FATF-së
STKiE	Seria e Traktateve të Këshillit të Evropës
SHA	Shoqëri Aksionare
SHPK	Shoqëri me përgjegjësi të kufizuar
TPV	Transferim i parave apo i vlerave
UNMIK	Misioni i Administratës së Përkohshme të Organizatës së Kombeve të Bashkuara në Kosovë
VKRR	Vlerësimi Kombëtar i Rrezikut

1. Analiza e përparimit të arritur në lidhje me Rekomandimet Themelore të FATF 2003

1.1. Hyrje

1. Vlerësimi i parë i Kosovës në lidhje me standardet e LPP/LFT është bërë nga Projekti i përbashkët i Bashkimit Evropian/Këshillit të Evropës kundër Krimit Ekonomik në Kosovë (PKEK), që zbatohet gjatë një periudhe 30-mujore, me fillim nga 1 shkurti 2012 deri më 31 korrik 2014. Cikli i parë (nga dy të tillë) zgjati nga shtatori 2012 deri në majin e vitit 2013. Raporti i Vlerësimit (RV) mbi regjimin e LPP/LFT në Kosovë është miratuar më 10 qershor 2013. Ai është bazuar në rekomandimet e FATF-së të vitit 2003, si dhe në Rekomandimet e Veçanta të FATF-së për Financimin e Terrorizmit të vitit 2001 si dhe është përgatitur me Metodologjinë e LPP/LFT të vitit 2004.

2. Kosova është vlerësuar në mospërputhje (MP) për 13 rekomandime, dhe pjesërisht në përputhje (PP) për 12 rekomandime, duke përfshirë rekomandimet themelore dhe ato kyçe. Kosova ka marrë vlerësimet vijuese në 29 rekomandime të vlerësuara:

Pjesërisht në përputhje (PP)	Në mospërputhje (MP)
Rekomandimet themelore	Rekomandimet themelore
R.1 – Vepra penale e pastrimit të parave	R.10 – Mbajtja e shënimeve (regjistrave)
R.5 – Kujdesi i duhur ndaj klientit	RiV.IV – Raportimi i dyshimeve të financimit të terrorizmit
R.13 – Raportimi i transaksioneve të dyshimta	
RiV.II – Kriminalizimi i financimit të terrorizmit	
Rekomandimet kyçe²	Rekomandimet kyçe
R.23 – Rregullimi, mbikëqyrja dhe monitorimi	R.3 – Konfiskimi dhe masat e përkohshme
R.26 – NjIF-i dhe funksionet e tij	RiV.III – Ngrirja dhe konfiskimi i pasurive terroriste
R.36 – Ndihma e ndërsjellë juridike	
Rekomandimet e tjera³	Rekomandimet e tjera
R.2 – Përgjegjësia për veprën penale të PP-së	R.14 – Mbrojtja dhe moszbulimi
R.6 – Personat e ekspozuar politikisht	R.17 – Sanksionet
R.18 – Bankat guaskë	R.20.2 – Përdorimi i parave të gatshme
R.27 – Autoritetet e zbatimit të ligjit	R.29 – Monitorimi dhe kompetencat mbikëqyrëse
R.33 – Personat juridikë – pronarët përfitues	R.30 – Burimet, integriteti dhe trajnimi

² Rekomandimi R.35 dhe RiV.I – Bashkëpunimi gjyqësor ndërkombëtar (Ratifikimi i konventave dhe instrumenteve të tjera të OKB-së) nuk është konsideruar i zbatueshëm në kontekstin e Kosovës.

³ Rekomandimet në vijim do të vlerësohen gjatë ciklit të dytë: RiV.V – Bashkëpunimi ndërkombëtar (financimi i terrorizmit); R.34 – Marrëveshjet juridike – Pronarët përfitues; R.37 – Ndihma e Ndërsjellë Juridike: Kriminaliteti i dyfishtë; R.38 – Ndihma e Ndërsjellë Juridike për ngrirjen, sekuestrimin dhe konfiskimin; R.39 – Ndihma e Ndërsjellë Juridike dhe Ekstraditimi; R.7 – Bankat korresponduese ndërkufitare; R.8 – Teknologjitë e reja dhe biznesi pa prani fizike; R.9 – Mbështetja tek palët e treta dhe bizneset e prezantuara; R.11 – Transaksionet komplekse, të pazakonshe dhe të mëdha; R.12 – BPPJF (R.5, 6, 8-11- Kujdesi i duhur ndaj klientit dhe mbajtja e shënimeve/regjistrave); R.15 – Kontrolli i brendshëm, përputhshmëria dhe auditimi; R.19 – Transaksionet me para të gatshme dhe raportimet e tjera; R.20.1 – Bizneset dhe profesionet e tjera jofinanciare dhe përdorimi i parasë së gatshme; R.21 – Vëmendja e veçantë për vendet me rrezik më të lartë (marrëdhëniet dhe transaksionet afariste); R.22 – Degët dhe filialet e huaja; R.24 – BPPJF (rregullimi, mbikëqyrja dhe monitorimi); R.25 – Udhëzuesit dhe përgjigja kthyesë; R.30 – Burimet, integriteti dhe trajnimi (BPPJF); RiV.VII – Transferet elektronike e të fondeve dhe R.16 – BPPJF (R.13-15 & 21 – Raportimi i transaksioneve të dyshimta).

Pjesërisht në përputhje (PP)	Në mospërputhje (MP)
	(sektori financiar)
	R.31 – Bashkëpunimi dhe bashkërendimi vendor
	R.32 – Mbajtja e statistikave
	RiV.VI – Kërkesat e LPP për shërbimet e transfereve të parasë/vlerave (remitencat alternative)
	RiV.VIII – Organizatat jofitimprurëse

3. Raporti aktual vlerëson nivelin e pajtueshmërisë dhe progresit të bërë nga autoritetet e Kosovës për të zbatuar rekomandimet e RV të Ciklit të parë në bazë të informacioneve të grumbulluara dhe/ose të marra deri në mesin e muajit shkurt 2014. Megjithatë, ai nuk analizon as rekomandimet që do të vlerësohen gjatë Ciklit të dytë të vlerësimit (shih referencën e tyre në fusnotën 3 më lart), as rekomandimet që janë vlerësuar si Kryesisht në Përputhje (KP), si dhe në Përputhje (P) nga RV, gjegjësisht: **RiV.IX** (Deklarimi dhe zbulimi ndërkufitar) - *KP (Kryesisht në Përputhje)*⁴ – si dhe **R.28** (Kompetencat e autoriteteve kompetente) - *P (Në Përputhje)*.

1.2. Rishikimi i hollësishëm i masave të marra nga Kosova në lidhje me Rekomandimet Themelore

1.2.1. Ndryshimet kryesore që prej miratimit të RV-it

Masat ligjore

4. Në aspektin ligjor, dy rekomandime themelore janë vlerësuar në RV, përkatësisht Rekomandimi 1 për veprën e PP, si dhe Rekomandimi i Veçantë II për penalizmin e FT.

5. Në mars të vitit 2013, Ligji nr. 04/L-178 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr. 03/L-196 për Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit (këtej e tutje: ndryshimet e Ligjit LPP/LFT) ka hyrë në fuqi (Gazeta Zyrtare nr. 5 e datës 8 mars 2013). Ndryshimet e bëra nga ky ligj merren me disa çështje të ndërlidhura me dy Rekomandimet themelore të lartpërmendura, e sidomos me RiV II.

Masat parandaluese – institucionet financiare

6. Në lidhje me masat parandaluese për institucionet financiare, janë vlerësuar katër rekomandime themelore në RV: këto janë Rekomandimi 5 për kujdesin e duhur ndaj klientit, Rekomandimi 10 për mbajtjen e shënimeve (regjistrave), Rekomandimi 13 për raportimin e transaksioneve të dyshimta, si dhe RiV IV për raportimin e financimit të terrorizmit.

7. Ndryshimet e Ligjit LPP/LFT adresojnë gjithashtu disa çështje në lidhje me katër Rekomandimet Themelore të vlerësuara në RV.

⁴ Përveç këtyre, **R.4** (Ligjet për mbajtje sekreti), si dhe **R.40** (Format e tjera të bashkëpunimit ndërkombëtar) kanë qenë gjithashtu të dyja Kryesisht në Përputhje (KP), por janë përfshirë këtu pasi që janë mes rekomandimeve kyçe të listuara, për të cilat veprimi i mjaftueshëm kërkohet normalisht në bazë të Rregullores së Punës së Moneyval (§43).

1.2.2. Rishikimi i masave të marra në lidhje me Rekomandimet Themelore

Masat ligjore

8. Ndryshimet në Ligjin LPP/LFT që lidhen me fushat sipas Rekomandimeve Themelore për çështjet ligjore, kanë adresuar kryesisht si në vijim:

- Disa përmirësime teknike në lidhje me veprën e PP-së, siç janë shlyerja e paragrafit të tepërt 1 të nenit 32, që merrej me kompetencën e gjykatave në lidhje me rastet e PP-së (sepse trajtohet tjetërkund), si dhe shtimi i një paragrafi të ri me numër 1.40 në nenin 2 për të definuar “veprimtarinë kriminale”, duke korrigjuar kështu kundërthëniet që krijoheshin nga aplikimi i këtij termi;
- Përfshirja e një vepre të re të FT-së në nenin 36.B të Ligjit LPP/LFT, i cili, përkundër përputhshmërisë së tij në dukje me standardet përkatëse të FATF-së, nuk është i harmonizuar me kornizën ligjore paraekzistuese në Kodin Penal (KP), i cili parasheh, edhe pse jo aq në mënyrë adekuate, penalizmin e FT-së (sidomos në nenin 138 KP). Kjo ka rezultuar në dyfishimin e veprave të FT-së në dy ligje, duke krijuar huti e paqartësi të madhe në lidhje me kombinimin e tyre (nëse dhe deri në çfarë mase KP mund të konsiderohet si kornizë ligjore themelore ndaj nenit 36.B etj.)

9. Siç theksohet më lart për rekomandimet themelore të FATF-së, derisa pranohet përparimi relativisht i kufizuar, si dhe në lidhje me miratimin e nenit 36.B përparimi kontrovers i arritur nga Kosova (shih paragrafin 8 më lart), ekipi i vlerësimit thekson që një numër rekomandimesh të dhëna në RV-in për Rekomandimet Themelore nuk janë adresuar si/sa duhet ose fare pak. Kjo veçanërisht u referohet mangësive në të drejtën materiale penale (KP dhe Ligji nr. 04/L-030 për PPPJ) të cilat janë deri në një masë të kuptueshme (por jo të pranueshme) duke marrë parasysh miratimin e vonshëm të legjislacionit. Megjithatë, disa prej mangësive të identifikuara kërkojnë pashmangshmërisht ndryshime të tjera në KP dhe Ligjin për PPPJ për të arritur përputhshmërinë me standardet e FATF-së.

10. Për më tepër, ekipi i vlerësimit nuk ka mundur të kryejë vlerësimin e zbatimit efektiv të dispozitave përkatëse për shkak të mungesës së informatave statistikore apo informatave të tjera kuptimplote në lidhje me rastet e PP-së të hetuara apo të ndjekura penalisht në Kosovë deri tani.

11. Mangësitë kryesore të identifikuara në RV-in, për rekomandimet themelore në lidhje me çështjet ligjore janë të dhëna si më poshtë. Përparimi i arritur në adresimin e këtyre mangësive analizohet tek Pjesa 2 e këtij Raporti, me komentet përkatëse nga ekipi i vlerësimit.

Rekomandimi 1 – Vepra e pastrimit të parave (vlerësuar si PP në RV)

- Mangësia 1 - vepra e manipulimit të tregut nuk përfshihet mes veprave kryesore të PP-së.
- Mangësia 2 - definicion i dyfishuar pa ndonjë arsye i “pastrimit të parave” në nenin 2.1.23 dhe nenin 32.2 të Ligjit LPP/LFT.
- Mangësia 3 - konfuzioni dhe tepria në definicione në lidhje me të ardhurat nga krimi, si dhe në lidhje me faktin nëse të ardhurat e veprimtarisë kriminale në përgjithësi mund të jenë subjekt i PP-së.
- Mangësia 4 - rregullimi joadekuat i nivelit të kërkuar të provave për veprën kryesore në nenin 32, paragrafi 4.1, që shkakton paqartësi dhe mungesë të afërsisë së praktikuesve me dispozitat përkatëse.
- Mangësia 5 - formulim i paqartë dhe joadekuat i dispozitës që definon mbulimin e vetëpastrimit (neni 32, paragrafi 4.2).
- Mangësia 6 - harmonizimi i nevojshëm mes Ligjit për LPP/LFT dhe KP-së në kuptimin e konceptit dhe terminologjisë në lidhje me veprat ndihmëse.

- Mangësia 7 - efektshmëria e aplikimit të veprës së PP-së nuk mund të vlerësohet për shkak të statistikave kundërtënësë të ofruara për ekipin e vlerësimit.

Rekomandimi i Veçantë II – Penalizimi i financimit të terrorizmit (vlerësuar si PP në RV)

- Mangësia 1 - financimi i një terroristi individual (për çfarëdo qëllimi) qartësisht nuk mbulohet nga vepra e FT-së.
- Mangësia 2 - shumëfishimi i pashpjegueshëm i definicioneve për “financimin e terrorizmit”, së pari në nenin 2.1.36 të Ligjit për LPP/LFT dhe nenin 138 të KP-së, e pastaj edhe në nenin 36.B të Ligjit për LPP/LFT.
- Mangësia 3 - terminologji e paqëndrueshme dhe/ose e tepërt në dispozitat e KP-së në lidhje me FT-në dhe veprat e ndërlidhura.
- Mangësia 4 - mbulimi i mangët i “aktit terrorist” siç kërkohet me nenin 2(1) të Konventës për FT.
- Mangësia 5 - nuk ka mbulim të plotë dhe të përgjithshëm të veprës “gjenerike” të terrorizmit në lidhje me FT-në.
- Mangësia 6 - mbulim i mangët i “veprave të traktatit” që janë subjekt i FT-së, duke kërkuar një element shtesë të dashjes.
- Mangësia 7 - e paqartë nëse definicioni i “aktit terrorist” në nenin 135.1 KP mbulon edhe veprat e ndërlidhura me terrorizmin (p.sh. rekrutimin për terrorizëm), ashtu që financimi i këtyre veprave të mund të konsiderohet gjithashtu vepër e FT-së.

Masat parandaluese – institucionet financiare

12. Ndryshimet në Ligjin LPP/LFT në lidhje me Rekomandimet Themelore për masat parandaluese për qëllimet e institucioneve financiare kryesisht kanë adresuar:

- Një rishikim të definicionit të “aktit apo transaksionit të dyshimtë”, i cili megjithatë nuk ka adresuar të gjitha brengat e theksuara në RV-in në këtë aspekt lidhur me obligimin e raportimit sipas paragrafit 1.35 të nenit 2 të Ligjit LPP/LFT (Rekomandimi 13 i FATF-së), si dhe në veçanti raportimin e transaksioneve që dyshohen të jenë të lidhura me financimin e terrorizmit (RiV IV i FATF-së);
- Një rishikim të nenit 17(1) për definimin dhe aplikimin e KDK, i cili ndërkohë që e adreson brengën kryesore të Rekomandimit 5 të FATF-së të ngritur në RV-in për zbatueshmërinë e masave të plota të KDK, megjithatë, ende kërkon ndryshimin në nenin 18 për të siguruar qartësi juridike;
- Teksti i ridefinuar për transaksionet “e rastësishme” (neni 17(2)), i cili megjithatë nuk adreson brengat e ngritura në RV-in, në lidhje me transaksionet e rastësishme që janë transferet bankare elektronike dhe riaplikimi i masave të plota të KDK, ku ka dyshime për vërtetësinë dhe përshtatshmërinë e informatave të siguruar më parë në lidhje me Rekomandimin 5 të FATF-së;
- Ndalimi më i fuqishëm i llogarive anonime dhe zbatueshmëria e masave të plota të KDK për çdo llogari ekzistuese anonime në pajtim me Rekomandimin 5 të FATF-së;
- Përfshirja e dispozitave më të qarta ligjore për aplikimin e qasjes së bazuar në rreziqe, të plotësuar me aplikimin e detyrueshëm të masave të KDK të shtuar për qëllimet e Rekomandimit 5 të FATF-së.

13. Siç theksohet më lart për Rekomandimet Themelore individuale të FATF-së, ndërkohë që njeh përparimin e arritur nga Kosova në këtë drejtim, ekipi i vlerësimit vëren që një numër rekomandimesh të dhëna në RV-in për Rekomandimet Themelore nuk janë adresuar. Ekipi i vlerësimit e kupton që ndryshimet në Ligjin LPP/LFT janë përgatitur para miratimit të RV-it, si dhe pret nga autoritetet e Kosovës që të marrin parasysh veprimet e tjera të rekomanduara dhe të kryejnë ndryshime të mëtutjeshme në Ligjin LPP/LFT në lidhje me Rekomandimet Themelore për masat parandaluese.

14. Mangësitë kryesore të identifikuara në RV-in për Rekomandimet Themelore për masat parandaluese janë dhënë si më poshtë. Përparimi i arritur në adresimin e këtyre mangësive analizohet tek Seksioni 2 i këtij Raporti, me komentet përkatëse nga ekipi i vlerësimit.

Rekomandimi 5 – Kujdesi i duhur ndaj klientit (vlerësuar si PP në RV)

- Mangësia 1 - nuk ka obligim ligjor që të merren masat e plota të KDK-së.
- Mangësia 2 - nuk ka ndalesë të qartë për mbajtjen e llogarive me emra fiktivë.
- Mangësia 3 - pragu për transfere bankare elektronike nuk është i qartë.
- Mangësia 4 - kur lindin dyshime për vërtetësinë apo përshtatshmërinë e të dhënave identifikuese të klientit të marra më herët, ato vlejnë vetëm për transaksionet e rastësishme.
- Mangësia 5 - obligim i pamjaftueshëm ligjor për identifikimin e pronarit përfitues.
- Mangësia 6 - përforsimi i obligimit për të kuptuar pronësinë dhe strukturën kontrolluese të klientit.
- Mangësia 7 - përforsimi i obligimit për të kuptuar qëllimin dhe natyrën e synuar të marrëdhënies afariste.
- Mangësia 8 - përforsimi i obligimit për të ushtruar monitorim të vazhdueshëm të marrëdhënies afariste dhe transaksioneve në të gjitha rrethanat, përtej klientëve me rrezik të lartë.
- Mangësia 9 - përforsimi i obligimit për institucionet financiare që të aplikojnë qasjen e bazuar në rrezik.
- Mangësia 10 - mungesa e udhëzimeve për implementimin e qasjes së bazuar në rreziqe.
- Mangësia 11 - mospërputhjet e afateve të procesit të verifikimit me afatet e procesit të identifikimit.
- Mangësia 12 - dështimi në përmbylljen e procesit të KDK-së vlen vetëm për procesin e verifikimit.
- Mangësia 13 - dështimi në përmbylljen e KDK-së ku marrëdhënia afariste tashmë ekziston, nuk është mbuluar në mënyrë të përshtatshme.
- Mangësia 14 - obligimi kohor për masat e KDK-së për klientët ekzistues përcaktohet vetëm me Rregullin X, në lidhje me Rregulloret e shfuqizuara të UNMIK-ut.
- Mangësia 15 - shpërndarje dhe aplikim më i mirë i listave të OKB-së dhe të tjera të personave të përcaktuar.
- Mangësia 16 - rishikimi i Rregullit X dhe Letrës Këshilluese 2007/1 të BQK-së, gjë që duhet të marrë parasysh edhe publikimet për KDK të Komitetit të Bazelit për Mbikëqyrjen Bankare.
- Mangësia 17 - harmonizimi i definicionit “të institucioneve financiare”.
- Mangësia 18 - aplikimi i masave të plota të KDK-së për secilën llogari ekzistuese anonime.
- Mangësia 19 - çështjet e efektshmërisë në lidhje me fushëveprimin dhe masën e aplikimit të KDK-së, identifikimin e pronarit përfitues dhe aplikimin e qasjes me bazë në rrezik.

Rekomandimi 10 – Mbajtja e shënimeve/regjistrave (vlerësuar si MP në RV)

- Mangësia 1 - mungesa e dispozitave në lidhje me fillimin e periudhës së mbajtjes së regjistrave për transaksionet e ndërlidhura të rastësishme.
- Mangësia 2 - mungesa e udhëzimeve për metodologjinë e mbajtjes së regjistrave.
- Mangësia 3 - mungesa e kompetencës/autorizimit ligjor për zgjatjen e periudhës pesëvjeçare të mbajtjes së regjistrave të transaksioneve dhe shënimeve të identifikimit sipas nevojës.
- Mangësia 4 - mospërputhjet ligjore në kuptimin e kohës për fillimin e periudhës së mbajtjes së regjistrave të identifikimit.
- Mangësia 5 - dykuptimësia në lidhje me disponueshmërinë e regjistrave për autoritetet kompetente.
- Mangësia 6 - çështjet e efektshmërisë në lidhje me dispozitat kundërthënëse apo mungesën e tyre, si dhe një trajtim i pabarabartë ndaj subjekteve raportuese.

Rekomandimi 13 – Raportimi i transaksioneve të dyshimta (vlerësuar si PP në RV)

- Mangësia 1 - nuk ka obligim raportimi në rastet kur informatat në dispozicion tregojnë për pastrim të parave apo financim të aktiviteteve terroriste të mundshëm.
- Mangësia 2 - nuk ka obligim raportimi për financimin e terrorizmit.

- Mangësia 3 - nuk ka obligim raportimi për tentativat e akteve apo transaksioneve të dyshimta.
- Mangësia 4 - numër i vogël i RTD-ve.
- Mangësia 5 - brenga në lidhje me mosregjistrimin e RTPG-ve si RTD.
- Mangësia 6 - çështje të efektshmërisë në lidhje me cilësinë dhe sasinë e raporteve për RTD dhe raportim të RTPG-ve të dyshimta si dhe financimin e terrorizmit.

Rekomandimi i Veçantë IV –Raportimi i transaksioneve të dyshimta në lidhje me terrorizmin (vlerësuar si MP në RV)

- Mangësia 1 - nuk ka obligim raportimi në rastet ku informata në dispozicion tregon për aktivitete të mundshme të pastrimit të parave apo financimit të terrorizmit.
- Mangësia 2 - nuk ka obligim raportimi për financimin e terrorizmit.
- Mangësia 3 - nuk ka obligim raportimi për tentativën e akteve apo transaksioneve të dyshimta.
- Mangësia 4 - numri i vogël i RTD-ve.
- Mangësia 5 - brenga në lidhje me mosregjistrimin e RTPG-ve si RTD.
- Mangësia 6 - çështje të efektshmërisë në lidhje me cilësinë dhe sasinë e raporteve për RTD dhe raportimin e RTPG-ve të dyshimta si dhe financimin e terrorizmit.

1.3. Konkluzionet kryesore

15. Gjetjet kryesore të RV-it tregojnë brenga serioze në lidhje me funksionimin e sistemit të LPP/LFT-së si dhe përputhshmërinë e tij me Rekomandimet Themelore të FATF-së, të analizuar në Ciklin e Parë.

16. Ekipi i vlerësimit mirëpret masat e marra nga autoritetet e Kosovës për korrigjimin e mangësive të identifikuara në RV-in, si dhe pranon që pa dyshim institucione të ndryshme kanë qenë tejet të angazhuara në përmbushjen e Rekomandimeve – por duket që mungon koordinimi i qartë dhe i fuqishëm.

17. Analiza e përparimit të arritur nga autoritetet e Kosovës që prej miratimit të RV-it të Ciklit të Parë prezantuar në pjesën 2 të këtij Raporti tregon qartësisht që brengat më madhore të përmendura në RV-in për Rekomandimet Themelore të FATF-së ose nuk janë adresuar fare, ose janë adresuar pjesërisht apo në mënyrë joadekuate.

18. Përveç mangësive madhore të mbetura e të identifikuara në RV-in për Rekomandimet Themelore të FATF-së, ekipi i vlerësimit shpreh brengën e thellë në lidhje me çështjen e efektshmërisë së sistemit, që duhet adresuar më tutje.

2. Informatat e paraqitura nga autoritetet e Kosovës

2.1. Pasqyra e përgjithshme e gjendjes aktuale dhe zhvillimeve në fushën e LPP/LFT-së që prej Ciklit të Parë të vlerësimit

19. Në nëntor 2013, Qeveria e Kosovës ka publikuar një dokument⁵ për “Vlerësimin e Rrezikut Kombëtar të PP dhe FT në Kosovë 2013” (VKRR). Dokumenti është i plotësuar nga dy shtojca: Shtojca 1 ofron një analizë dhe matricë të vlerësimit për rreziqet individuale të identifikuara dhe Shtojca 2 e cila ofron një Plan Veprimi për trajtimin e masave që duhen aplikuar për vlerësimin e rrezikut. Dokumenti është pjesë e projektit të financuar nga BE për përkrahjen e institucioneve të Kosovës në luftimin e krimit financiar dhe ekonomik⁶. Dokumenti i VKRR-së është miratuar nga qeveria në dhjetor 2013.

20. Dokumenti identifikon kërcënimet dhe rrezikshmëritë ndaj të cilave ekspozohet Kosova duke i analizuar dhe vlerësuar ato për të ofruar masa lehtësuese që duhen aplikuar përshtatshëm. Rezultatet tregojnë se PP, FT dhe krimet e tjera financiare dhe ekonomike konsiderohen të jenë në pjesën më të madhe krime të fshehta.

21. Në janar të vitit 2014, dokumenti i VKRR-së është shoqëruar me një Strategji Kombëtare të Kosovës dhe Planin e saj të Veprimit për parandalimin dhe luftimin kundër ekonomisë joformale, PP, FT dhe krimeve të tjera ekonomike dhe financiare për periudhën 2014 - 2018.

22. Qëllimet, objektivat dhe veprimet e Strategjisë Kombëtare dhe Planit të Veprimit 2014-2018 bazohen në Vlerësimin e Rrezikut Kombëtar 2013. Dokumentet e politikave përbëjnë një mekanizëm të menaxhimit në nivel kombëtar të rreziqeve të ekonomisë joformale, PP, FT dhe formave të tjera të krimeve ekonomike dhe financiare në Kosovë. Qëllimi parësor i Strategjisë Kombëtare dhe Planit të Veprimit 2014-2018 është ofrimi i përkrahjes në arritjen e objektivave të mëposhtme të programit të Qeverisë së Kosovës 2011-2014⁷:

- Zhvillimi i qëndrueshëm ekonomik;
- Qeverisja e mirë dhe përforsimi i Sundimit të Ligjit;
- Zhvillimi i kapitalit njerëzor; dhe
- Mirëqenia sociale.

23. Në kuadër të projektit të njëjtë të BE-së, në dhjetor 2013 është publikuar dhe shpërndarë një raport mbi Vlerësimin e Kornizës Ligjore për regjimin e LPP/LFT në Kosovë. Qëllimi i raportit është të vlerësojë përputhshmërinë e kornizës ligjore përkatëse për LPP/LFT me Standardet e FATF-së të vitit 2012.

24. Paragrafët dhe tabelat që janë në vijim ofrojnë informata mbi masat e ndërmarra nga autoritetet e Kosovës për korrigjimin e mangësive të identifikuara në RV-in, në lidhje me Rekomandimet Themelore dhe ato Kyçe, si dhe Rekomandimet e tjera të vlerësuara si ‘PP’ ose ‘MP’, si dhe vlerësojnë se si këto masa adresojnë mangësitë e identifikuara.

25. Rrjedhimisht, komentet mbi masat e ndërmarra duhen lexuar brenda kontekstit të analizave në tabelat që vijnë, për secilin Rekomandim të FATF-së të vlerësuar.

⁵ Në shtator 2013, Ministri i Financave ka lëshuar Udhëzimin Administrativ nr. 04/2003 për Vlerësimin e Rrezikut Kombëtar të Pastrimit të Parave dhe të Financimit të Terrorizmit, i cili ngarkon NJIF-in me zbatimin e tij në bashkëpunim me institucionet përkatëse dhe subjektet raportuese.

⁶ Projekti menaxhohet nga Zyra e BE-së në Kosovë dhe implementohet nga B&S Europe.

⁷ Referohuni në Strategjinë 2014-2018, fq. 7

Masat ligjore

26. Në anën ligjore, për aq sa i përket penalizimit të PP/FT-së, miratimi i ndryshimeve në Ligjin LPP/LFT ka qenë zhvillimi kryesor.

27. Ndryshimet në Ligjin për LPP/LFT me rëndësi për penalizimin e PP-së dhe FT-së përfshijnë:

- Disa përmirësime teknike në lidhje me veprën e PP-së (neni 32), siç janë shlyerja e paragrafit të tepërt 1 të nenit 32, siç përmendet më lart, si dhe shtimi i paragrafit 1.40 në nenin 2, për të definuar “aktivitetin kriminal”, duke korrigjuar kështu kundërthëniet në lidhje me këtë term;
- Shtimi i një vepre të re të FT-së, në nenin 36.B të Ligjit për LPP/LFT, e cila, siç përshkruhet më hollësisht pak më poshtë, mund të jetë më shumë në përputhje me standardet përkatëse të FATF-së. Megjithatë, nuk është harmonizuar me kornizën ligjore paraprake në KP, e cila përcakton penalizimin e të njëjtës vepër (edhe pse me një emër pak më ndryshe), gjë që ka çuar në dyfishim të veprave të FT-së, në ligje të ndryshme, me gjithë rreziqet e mundshme që rrjedhin nga një situatë e tillë fatkeqe.

28. Përveç këtyre, RV-i ka ofruar një numër rekomandimesh të tjera në lidhje me Ligjin për LPP/LFT (p.sh. shlyerjen e definicioneve të dyfishta të PP-së dhe FT-së), si dhe ndryshimin e dispozitave të tjera ligjore relevante në fushën e penalizimit të PP-së dhe FT-së, sidomos Kodit Penal (sa i përket veprës së FT-së të përcaktuar me KP, si dhe kornizës ligjore të ndërlidhur me të, e definicioneve të saj), si dhe në Ligjin për PPPJ (për të qartësuar disa çështje në lidhje me kufizimet e përgjegjësisë penale të personave juridikë). Ekipi i vlerësimit nuk ka njohuri për ndonjë ndryshim të këtyre ligjeve që prej miratimit të RV-it. Duket që rekomandimet për ndryshimin e këtyre ligjeve dhe Ligjit për LPP/LFT nuk janë adresuar ende nga autoritetet e Kosovës.

29. Kjo mundet të jetë, deri në një masë të kufizuar, e kuptueshme (por jo e pranueshme), duke marrë parasysh miratimin e vonshëm të disa prej këtyre ligjeve. Megjithatë, disa prej mangësive të identifikuar kërkojnë gjithsesi ndryshimin e këtyre ligjeve për të qenë në përputhje me standardet e FATF-së. Ngjashëm, ekipi i vlerësimit nuk ka ndonjë informatë konkrete për implementimin efektiv të dispozitave përkatëse, p.sh. informata statistikore apo informata të tjera kuptimplote në lidhje me rastet konkrete të PP-së të hetuara apo të ndjekura penalisht në Kosovë deri më tash. Fatkeqësisht, autoritetet përgjegjëse për implementimin e penalizimit të PP/FT-së, pra agjencitë e zbatimit të ligjit, prokuroria e madje edhe gjyqësori, nuk kanë ofruar informata të mëtutjeshme, e kështu, ekipi i vlerësimit nuk është në gjendje të vlerësojë përparimin e arritur në këtë drejtim.

30. Në fushën e NNJ që lidhet me rastet e PP/FT, zhvillimi kryesor ka qenë miratimi i Ligjit të ri nr. 04/L-213 (Gazeta Zyrtare nr. 33 e datës 2 shtator 2013) për Bashkëpunimin juridik ndërkombëtar në çështjet penale, që ka zëvendësuar ligjin e vjetër nr. 04/L-031 me të njëjtin titull, të miratuar më 2011.

31. Sa i përket NNJ, pjesa përkatëse e Ligjit të ri (Kapitulli VI në përgjithësi, e sidomos nën-kapitulli II mbi kërkesat për NNJ të dërguara nga shtetet e tjera në Kosovë) nuk dallon aq shumë nga pjesët përkatëse të ligjit të mëparshëm. Në këtë nën-kapitull, dispozitat e reja plotësojnë listën e arsyeve për refuzim (neni 85.1.3 nëse kërkesa (letër porosia) është në kundërshtim me sistemin juridik të Kosovës), si dhe ofrojnë mundësi për të shtyrë apo për të ekzekutuar pjesërisht një letër porosi si alternativë ndaj refuzimit (neni 87). Në nënkapitullin IV (Format e tjera të bashkëpunimit), neni 98 mundëson formimin e njësive të përbashkëta të hetimit, më anë të marrëveshjeve të ndërsjella me shtetet e tjera, në bazë të Protokollit të Dytë Shtesë të Konventës Evropiane për Ndihmë të Ndërsjellë në Çështjet Penale (STKE Nr.: 182).

32. Në anën tjetër, Ligji i ri nuk adreson, në ndonjë masë, çështjet e identifikuar nga ekipi i vlerësimit në lidhje me Rekomandimin 36, gjegjësisht, dispozitat për standardet e shërbimeve në një kohë të caktuar (gjë që normalisht duhet të jetë temë për aktet nënligjore, siç është diskutuar gjatë vizitës në terren), si dhe rishikimin e procedurave për tejkalimin e vonesave të gjata në këtë fushë (gjë që është thjesht çështje efektshmërie).

33. NJIF-i ka informuar se pas pranimi të rekomandimeve nga RV, ka filluar menjëherë me zbatimin e tyre. Me qëllim që të adresojë mangësitë e identifikuara në regjimin e LPP/LFT-së, NJIF-i ka propozuar një seri masash që synojnë ta sjellin Ligjin për LPP/LFT në pajtim me Rekomandimet e FATF-së, duke:

- Sistematizuar strukturën dhe përmbajtjen e tij;
- Ndryshuar dispozitat;
- Ndrejur gabimet teknike;
- Miratuar legjislacionin sekondar.

34. Këto propozime janë përfshirë në Strategjinë Kombëtare për parandalimin dhe luftën kundër ekonomisë joformale, PP, FT dhe krimeve ekonomike dhe financiare për periudhën 2014-2018. Këto janë përfshirë edhe në Planin e Veprimit nën Objektivën 2.6, Aktivitetin 2.6.1 që kanë të bëjnë me zhvillimin e legjislacionit kombëtar në pajtim me standardet ndërkombëtare dhe sigurimin e implementimit të tyre efektiv. Plani i Veprimit është bashkangjitur si Shtojcë e Vlerësimit Kombëtar të Rrezikut 2013.

Masat për zbatimin e ligjit

35. Në anën e zbatimit të ligjit, nuk ka pasur ndonjë ndryshim të madh në legjislacion që prej miratimit të RV-it.

36. Ligji nr. 04/L-140 për kompetencat e zgjeruara për konfiskimin e pasurisë së përfituar me vepër penale, i shpallur më 26 shkurt 2013 (Gazeta Zyrtare Nr. 5 e datës 8 mars 2013), përcakton kompetencat e zgjeruara për konfiskimin e pasurive që janë fituar nga personat që kanë kryer një vepër penale, në rastet kur procedurat e parapara me KPP nuk janë të mjaftueshme. Megjithatë, ky ligj nuk adreson mangësitë e identifikuara në RV-in në lidhje me konfiskimin dhe masat e përkohshme.

37. Një numër i madh i mangësive të identifikuara në këtë kuptim kërkojnë modifikimin e KP-së ose KPP-së. Megjithatë, ekipi i vlerësimit nuk ka marrë ndonjë informatë për ndryshimet e ardhshme të këtyre teksteve.

38. Në shkurt të vitit 2013, NJIF ka nënshkruar një MM për këmbimin e informatave me PK me qëllim forcimin e bashkëpunimit mes autoriteteve kompetente. MM-ja mbulon delegimin e personelit të PK-së në NJIF si zyrtarë ndërlidhës, për të lehtësuar grumbullimin e inteligjencës, hetimeve dhe ndjekjen e personave të dyshuar për PP dhe FT. Ky është zgjeruar në shtator të vitit 2013 për të avancuar bashkëpunimin mes dy institucioneve si dhe për të ndërlidhur bazat përkatëse të të dhënave.

39. Një MM në mes të KPK, KGjK, MD, MF, MPB, BQK, AKI, dhe AKK është nënshkruar me 22 nëntor 2013. Qëllimi i këtij dokumenti është vendosja e parimeve themelore për krijimin dhe funksionalizimin e KKLKE. Kjo strukturë do të promovojë, koordinojë, monitorojë, vlerësojë dhe raportojë aktivitetet e të gjitha institucioneve publike dhe private që kanë të bëjnë me parandalimin, zbulimin, hetimin, ndjekjen penale dhe gjykimin e krimeve të cilat gjenerojnë përfitime materiale duke e mbrojtur sistemin financiar të Kosovës nga rreziqet e PP, FT dhe evazionit fiskal.

40. Pas nënshkrimit të këtij MM, zyra e KKLKE është themeluar në muajin janar 2014, dhe një Prokuror është emëruar si Koordinator Kombëtar.

41. NJIF-i ka nxjerrë gjithashtu një Urdhëresë Administrative nr. 001/2013 për Trajnimet për parandalimin dhe luftimin e PP dhe FT, me qëllim të përmirësimit të cilësisë së RTD-ve. Kjo i mundëson Drejtorit të NJIF-it që t'u kërkojë subjekteve raportuese që të ndërmarrin sesione trajnimi që kanë të bëjnë, mes të tjerash, me obligimet e tyre të raportimit, si dhe metodat e PP dhe FT - shih gjithashtu komentet shtesë më poshtë nën Masat e Parandalimit: Institucionet Financiare.

42. Sa i përket mungesës së statistikave për rezultatet e informatave të shpërndara të NJIF-it tek agjencitë e zbatimit të ligjit, në datën 31 tetor 2013, NJIF-i ka nxjerrë Udhëzimin Administrativ nr. 001/2013 për përgatitjen e statistikave, raporteve dhe rekomandimeve lidhur me PP dhe FT. Ky dokument përcakton veçanërisht që NJIF-i përpilon statistika dhe raporte në lidhje me, mes të tjerash, rastet që janë analizuar dhe u janë dërguar institucioneve të zbatimit të ligjit, numrin e kërkesave për informata të pranuar nga institucionet e zbatimit të ligjit, numrin e personave të hetuar dhe të dënuar në lidhje me parandalimin e PP dhe FT, si dhe pasuritë e konfiskuara apo sekuestruara në lidhje me parandalimin e PP dhe FT. Përveç këtyre, ekipi i vlerësimit është informuar që Zyra Nacionale e Koordinimit brenda KPK-së do të koordinojë statistikën dhe do të grumbullojë informatat. KPK-ja do të menaxhojë bazën e unifikuar të të dhënave për statistikën që mbulojnë shërbimet e prokurorisë. Megjithatë, për shkak të mungesës së statistikave të ofruara, ekipi i vlerësimit nuk është në gjendje të vlerësojë përparimin e arritur në këtë drejtim - shih komentet shtesë më poshtë nën Masat e Parandalimit: Institucionet Financiare.

43. Për të rritur vetëdijen për aktivitetet e veta, NJIF-i ka botuar Raportin Vjetor 2012, i cili, mes të tjerash, ofron informata për tipologjitë e PP-së.

44. Gjatë Punëtorisë së datës 30 tetor 2013, të organizuar nga Projekti PKEK, NJIF-i ka informuar për parashtrimin e kërkesës zyrtare për anëtarësim në Grupin Egmont. Një pyetësor u është adresuar autoriteteve përkatëse nga Sekretariati i Grupit Egmont dhe një vizitë vlerësimi pritet të mbahet në Prishtinë në fund të muajit mars 2014 në mënyrë që të përcaktojë nëse NJIF-i përputhet me kriteret dhe kërkesat e Grupit Egmont, dhe është e gatshme të bëhet anëtare.

45. Sa i përket vendosjes së sanksioneve, gjatë punëtorisë së lartpërmendur, NJIF-i ka informuar që është në proces të nxjerrjes së Udhëzimit Administrativ për Procedurat e Shqiptimit të Sanksioneve Administrative ndaj Subjekteve Raportuese të cilat nuk janë në pajtueshmëri me ligjin e LPP/LFT. Ky tanimë ka dalë - shih komentet më poshtë nën Masat e Parandalimit: Institucionet Financiare.

46. NJIF-i ka informuar më tutje që ka marrë pjesë në grupe të ndryshme punuese, siç janë grupet punuese të KPK-së për bashkëpunimin mes institucioneve kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit si dhe për harmonizimin e Raporteve Statistike, si dhe në Sekretariatën e Grupit të Përhershëm për Parandalimin e Ekonomisë Joformale 2014-2018. Ajo ka kontribuar në themelimin dhe funksionalizimin e zyrës së KKLKE, si dhe në hartimin e Programit Qeveritar për Parandalimin e Ekonomisë Joformale 2014-2018.

47. Me nxjerrjen e Udhëzimit Administrativ MF Nr. 04/2013 për Vlerësimin e Rrezikut Kombëtar të PP dhe FT, MF ka vendosur, në përputhje me nenin 27 të Ligjit LPP/LFT të amenduar, një proces të përgjithshëm për VRRK të PP dhe FT, përfshirë identifikimin, analizimin dhe vlerësimin e rreziqeve. Ai parashtron procedurat që duhet të ndiqen dhe kriteret që duhet të respektohen nga NJIF-i për të ndërmarrë dhe koordinuar me autoritetet e tjera kompetente një vlerësim kombëtar të rrezikut çdo pesë vjet. Vlerësimi i parë kombëtar i rrezikut u plotësua në muajin dhjetor 2013.

48. Autoritetet kosovare kanë qartësuar që bashkëpunimi ndërkombëtar mund të refuzohet për arsye se ka të bëjë me një vepër politike, përmes nenit 85 të Ligjit nr. 04/L-213, të datës 31 korrik 2013, për Bashkëpunimin juridik ndërkombëtar në çështjet penale.

49. Në përgjigje të komenteve të bëra në RV mbi kërkesën për të përforcuar burimet, PK-ja ka informuar që 20 zyrtarë të rinj policorë i janë bashkuar Departamentit për Hetimin e Krimeve Ekonomike që prej 1 korrikut 2013.

50. Autoritetet e Kosovës kanë njoftuar gjithashtu që, në qershor të vitit 2013, të gjitha vendet e lira në Drejtorinë e Zbatimit të Ligjit në Dogana janë plotësuar. Megjithatë, afërsisht 25 vende të lira në sektorë të tjerë mbeten të lira. Ekipi i vlerësimit, ndërsa pranon përparimin e arritur në këtë drejtim,

inkurajon autoritetet kosovare që të vazhdojnë vlerësimin e nevojave të Doganës për burime njerëzore, me qëllim që të sigurojë funksionimin e saj efektiv.

Masat parandaluese – Institucionet financiare

51. Zhvillimi kryesor në lidhje me masat parandaluese për institucionet financiare që prej miratimit të RV-it ka qenë ndryshimi i Ligjit për LPP/LFT përmes Ligjit nr. 04/L-178 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr. 03/L-196 siç thuhet më lart.

52. Disa prej ndryshimeve kryesore në Ligjin për LPP/LFT të cilat ndikojnë në aspektin parandalues, dhe aplikohen kryesisht për institucionet financiare përfshijnë:

- Rishikimin e definicioneve, duke përfshirë rishqyrtimin e PEP-ve, që ende është i mangët në krahasim me definicionin ndërkombëtar;
- Shtimi i subjekteve të reja raportuese, përfshirë OJQ-të, i cili ndërsa adreson disa brenga të përmendura nga RV-i në lidhje me RiV VIII, kërkon ndryshime të mëtutjeshme në lidhje me sigurimin e zbatimit efektiv të rolit mbikëqyrës të NJIF-it për OJQ-të, si dhe vendosjen e sanksioneve sipas Ligjit për LPP/LFT;
- Rishikimi i obligimeve të bankave dhe institucioneve financiare kur kryejnë transfere bankare elektronike, duke avancuar harmonizimin me standardet ndërkombëtare;
- Dispozita më të qarta ligjore për identifikimin e PEP, që janë vendorë apo të huaj, si dhe aplikimi i KDK të shtuar, në përputhje me to;
- Obligime më të qarta të raportimit për tregtarët e metaleve dhe gurëve të çmueshëm si dhe kompanitë e ndërtimit;
- Aplikimi i ndalesës së zbulimit për subjektet e tjera që i nënshtrohen Ligjit për LPP/LFT, si OJQ-të dhe partitë politike;
- Rishikimi i plotë i obligimeve shtesë për kazinotë dhe lokalet e tjera të lojërave;
- Kompetencat e përputhshmërisë të NJIF-it për të gjitha subjektet raportuese, përfshirë të gjithë sektorin financiar, por përjashtuar “kompanitë e ndërtimit” si subjekte raportuese. Këto ndryshime në nenin 30 nuk adresojnë megjithatë shumicën e brengave të përmendura në RV-in për nenin 30;
- Rishikimi i nenit 31 si dhe shtimi i neneve të rinj 31A dhe 31B, për sanksionet administrative dhe të tjera që vlejnë për personat subjekte. Këto ndryshime nuk adresojnë megjithatë shumicën e brengave kryesore të shprehura në RV-in për Rekomandimin 17 të FATF-së, dhe në veçanti caktimin e një autoriteti përgjegjës për vendosjen e sanksioneve dhe vendosjen e një sërë sanksioneve administrative jomateriale graduale;
- Shtimi i nenit të ri 36A që fuqizon NJIF-in që të nënshkruajë marrëveshje të shkruara me BQK-në, me qëllim që kjo e fundit të mbikëqyrë të gjithë sektorin financiar, si dhe me autoritetet e tjera për mbikëqyrjen e subjekteve të tjera raportuese. Megjithatë, neni i ri nuk adreson të gjitha brengat e përmendura në RV-in, siç janë autorizimi i BQK-së apo ndonjë autoriteti tjetër kompetent për të nxjerrë rregulla e rregullore obligative për qëllimet e Ligjit për LPP/LFT si dhe kompetencat mbikëqyrëse të këtyre autoriteteve të deleguara;
- Neni 36C që vendos ndëshkime mbi këdo që përdor forcë apo kërcënim serioz, apo çfarëdo mënyrë tjetër detyrimi, apo premtim për një dhuratë apo ndonjë formë tjetër përfitimi, për të nxjerrë një person tjetër që të përmbahet nga raportimi, sipas nenit 13 të këtij Ligji, ose që të bëjë deklaratime të rreme. Ky nen konsiderohet një hap pozitiv për të siguruar që obligimi i raportimit të përmbushet gjithmonë;
- Amendamentimet e Ligjit LPP/LFT ofrojnë një normë fuqizuese për MF-në, që të nxjerrë Udhëzime Administrative për VRRK të PP dhe FT, për të zbatuar Direktivën e ardhshme të BE-së për Parandalimin e PP dhe FT, si dhe dispozita të tjera në zbatim të Ligjit për LPP/LFT.

53. Bashkë me rekomandimet që kërkojnë ndryshimin e mëtutjeshëm të Ligjit për LPP/LFT, si dhe që nuk janë adresuar me ndryshimet e muajit shkurt të vitit 2013, RV-i ka ofruar një numër

rekomandimesh për ndryshimin e ligjeve të tjera në fushën e parandalimit, gjegjësisht Ligji nr. 03/L-209 për BQK-në (Gazeta Zyrtare nr. 77 / 16 gusht 2010), si dhe Ligji nr. 04/L-093 për Bankat, Institucionet Mikro-financiare dhe Institucionet Financiare Jobankare (Gazeta Zyrtare nr. 11 / 11 maj 2012). Ekipi i vlerësimit nuk ka njohuri për ndonjë ndryshim në këto ligje që prej miratimit të RV-it. Prandaj, nuk duket që rekomandimet që kërkojnë ndryshimin e këtyre ligjeve si dhe të Ligjit për LPP/LFT janë adresuar nga autoritetet e Kosovës. Megjithatë, NjIF ka informuar ekipin e vlerësimit se ndryshimet e rekomanduara janë përfshirë si aktivitete të veçanta në Planin e Veprimit të Strategjisë Kombëtare për parandalimin dhe luftën kundër ekonomisë joformale, PP, FT dhe krimeve financiare 2014-2018.

54. Në anën pozitive, ekipi i vlerësimit vëren që janë marrë ose janë planifikuar të merren masa të ndryshme nga NJIF-i, BQK-ja dhe MF-ja, duke sjellur në sipërfaqe disa prej rekomandimeve kryesore të RV-it.

55. Në punëtorinë e mbajtur në Prishtinë më 30 tetor 2013, NJIF-i ka informuar që ishte në proces të hartimit të akteve nënligjore për PEP, udhëzuesve dhe mënyrave të raportimit për kompanitë e ndërtimit, si dhe udhëzimeve administrative për trajnimin dhe mirëmbajtjen e statistikave për subjektet raportuese. Siç është përmendur më poshtë, disa nga udhëzimet administrative tanimë janë nxjerrë dhe kanë hyrë në fuqi. Disa udhëzime të tjera për procedurat dhe indikatorët e raportimit janë gjithashtu në përgatitje e sipër, përfshirë Procedurat Standarde të Veprimit për Përputhshmëri.

56. NJIF-i ka nxjerrë Udhëzimin Administrativ nr. 001/2013 që merret me përgatitjen e statistikave, raporteve dhe rekomandimeve për PP dhe FT. Synimi i tij kryesor është përcaktimi i obligimeve të Njesisë sipas Ligjit për LPP/LFT për përpilimin e statistikave dhe regjistrave, si dhe në bazë të tyre, të bëjë rekomandime për autoritetet kompetente dhe ministritë, si dhe/ose personat e organet e tjera përkatëse në lidhje me masat që mund të merren dhe legjislacionin që duhet miratuar për të luftuar PP dhe financimin e aktiviteteve terroriste. Në këtë kontekst, Udhëzimi përcakton llojin e statistikave që NJIF-i synon të mbajë. Ai gjithashtu definon burimin e informatës për përpilimin e të dhënave statistikore që mbahen nga NJIF-i.

57. Në janar 2014, NjIF-i ka nxjerrë Udhëzimin Administrativ Nr. 02/2014 duke përjashtuar nga raportimi katër kategori të transaksioneve në kuptim të paragrafit (3) të nenit 22 të Ligjit LPP/LFT: transaksionet që kanë të bëjnë me pagesën e obligimeve komunale, pagesën e taksave, pagesën e polisave të detyrueshme të sigurimit dhe pagesën për qëllime studimi.

58. Po ashtu, në muajin janar 2014, në konsultim me MF dhe në pajtim me dispozitat përkatëse të Ligjit LPP/LFT, NjIF ka lëshuar Udhëzimin Administrativ Nr. 03/2014 që synon përcaktimin e procedurave për aplikimin e sanksioneve administrative ndaj subjekteve raportuese që nuk janë në pajtueshmëri me dispozitat e Ligjit LPP/LFT. Me përcaktimin e NjIF-it si autoriteti kompetent për shqiptimin e sanksioneve, Udhëzimi parasheh procedurat e shqiptimit të sanksioneve dhe një mekanizëm të ankimit. Shqiptimi i sanksioneve është në kompetencë të Njësiti për Përputhshmëri të NJIF-it, ndërsa procedurat e ankimit në shkallën e parë lejojnë të parashtrohet një ankesë në NJIF dhe të shqyrtohet nga një komision i veçantë i themeluar *ad hoc* nga zyrtarë të NjIF për këtë qëllim. Për qëllime të transparencës, përjashtohen nga ky komision zyrtarët nga Njësiti i Përputhshmërisë i NjIF-it. Vendimi mund të ankimohet në gjykatë. NjIF duhet të mbajë të dhëna statistikore për sanksionet e shqiptuara. Përkundër dispozitave në Udhëzim për mospërfshirje të zyrtarëve nga Njësiti i Përputhshmërisë në procedurën e ankesës, ekipi i vlerësimit sheh, së paku të perceptuar, një konflikt të fortë interesi dhe mungesë të transparencës në mekanizmin e ankesave që përfshin vetë NjIF-in, pavarësisht kalimit të procedurave të ankimit në Gjykata.

59. Përveç kësaj, në Janar 2014, në konsultim me MF dhe në pajtim me dispozitat relevante të Ligjit LPP/LFT, NjIF ka lëshuar Udhëzimin Administrativ Nr. 04/2014 që ka të bëjë me PEP. Ai definon PEP në pajtim me Ligjin, duke ofruar definicionet e “funksioneve të shquara publike”, “anëtarëve të ngushtë të familjes”, dhe “bashkëpunëtorëve të ngushtë”. Udhëzimi më tutje definon obligimet e subjekteve raportuese në rastet kur ata identifikojnë një klient që bie në statusin e PEP.

60. NJIF-i ka nxjerrë gjithashtu Urdhëresën Administrative Nr. 001/2013 për trajnimet për parandalimin dhe luftimin e PP dhe FT. Synimi kryesor i saj është të definojë përgjegjësitë dhe kompetencat e NJIF-it në ofrimin e trajnimeve, si dhe në sigurimin e pjesëmarrjes së subjekteve raportuese. Pjesa e parë e Urdhëresës merret me trajnimin që duhet ofruar për subjektet raportuese nga NJIF-i, si dhe obligon subjektet raportuese që t'u përgjigjen pozitivisht trajnimeve të tilla kur ftohen. Urdhëresa fuqizon gjithashtu NJIF-in në ofrimin, në bashkëpunim dhe bashkërendim të ngushtë me institucione të tjera, e sesioneve të trajnimeve për institucione që merren me hetimin, ndjekjen dhe gjykimin e rasteve të ndryshme penale të PP dhe FT, si dhe veprat e tjera që kanë të bëjnë me PP dhe FT. Përfundimisht, Urdhëresa Administrative adreson procedurat e brendshme dhe programet e trajnimit të punonjësve që duhen vendosur nga subjektet raportuese, duke obliguar bankat dhe institucionet financiare që t'i kenë programe të tilla të vendosura, në pajtim me obligimet që rrjedhin nga neni 23 i Ligjit për LPP/LFT.

61. Në punëtorinë e tetorit të mbajtur në Prishtinë, BQK-ja ka informuar që rekomandimet e RV-it të cilat nuk kërkojnë ndryshime në ligj janë duke u zbatuar dhe një plan veprimi është përgatitur për përmbushjen e rekomandimeve të mbetura të RV-it që kanë të bëjnë me BQK-në.

62. Në këtë kontekst, si dhe në aspektin e kompetencave mbikëqyrëse për gjithë sektorin financiar që i janë caktuar BQK-së përmes MM të nënshkruar me NJIF-in në kuptimin e nenit 36A të Ligjit për LPP/LFT të ndryshuar, BQK-ja synon të nxjerrë një urdhëresë administrative që merret gjithashtu me trajnime në fushën e parandalimit të PP dhe FT specifikisht për sektorin financiar. Urdhëresa Administrative e propozuar nga BQK-ja nuk ofron programe trajnimi për banka dhe institucione financiare, pasi që përgjegjësia për zhvillimin e programeve trajnuese për parandalimin e PP dhe FT mbetet tek bankat dhe institucionet financiare, si dhe mund të dallojnë nga njëri institucion tek tjetri, varësisht nga një numër rrethanash individuale. Urdhëresa Administrative përcakton megjithatë parimet sipas të cilave bankat dhe institucionet financiare duhet të ndërtojnë programet e tyre të trajnimit. Urdhëresa aplikohet për të gjithë sektorin financiar, përfshirë filialet dhe degët e institucioneve të jashtme të ngjashme, të licencuara nga BQK-ja për të vepruar në Kosovë në pajtim me Ligjin për Bankat.

63. Në të njëjtin kontekst, BQK-ja synon të nxjerrë një Urdhëresë tjetër Administrative e cila do të jetë po ashtu e aplikueshme për të gjithë sektorin financiar. Urdhëresa e propozuar Administrative do të përcaktojë një tërësi statistikash që janë gjithëpërfshirëse dhe kuptimplote për bankat dhe institucionet financiare, si dhe për vetë BQK-në, për t'u lejuar BQK-së dhe autoriteteve të tjera të kuptojnë dhe të masin efektshmërinë e sistemit për parandalimin e PP dhe FT sa i përket sektorit financiar. Statistikat e detajuara në Urdhëresë nuk janë shteruese, përderisa bankat dhe institucionet financiare mund të grumbullojnë dhe mbajnë informata të tjera sipas nevojës, për të përmbushur obligimet e tyre në këtë drejtim. Megjithatë, Urdhëresa përcakton parimet për grupimet minimale të statistikave që duhen mbajtur dhe ofruar për BQK-në në këtë drejtim. Për këtë qëllim, urdhëresa plotësohet me një model për grumbullimin dhe mirëmbajtjen e statistikave gjithëpërfshirëse dhe kuptimplote, të cilin bankat dhe institucionet financiare obligohen ta plotësojnë dhe ta dorëzojnë tek BQK-ja në baza periodike sipas përcaktimit të BQK-së. BQK-ja konsolidon këto informata dhe i ndan rezultatet me NJIF-in.

64. BQK-ja ka njoftuar më tutje që është në proces të zëvendësimit të Rregullit X dhe Letrës Këshilluese 2007/1 me një Rregullore të re. Kjo rregullore do të jetë e vlefshme për të gjitha bankat dhe institucionet financiare. Ajo do të adresojë shumicën e brengave të përmendura në RV-in, që nuk kërkojnë ndryshime legjislative. Synimi i Rregullores është të ofrojë orientime dhe udhëzime për bankat dhe institucionet financiare në përmbushjen e përgjegjësiave sipas Ligjit për LPP/LFT. Rregullorja e propozuar zbaton Qasjen e Bazuar në Rrezik dhe përfshin shtojca të ndryshme me matricën e rrezikut, të cilat përfshijnë vlerësimet e rrezikut në lidhje me biznesin dhe marrëdhëniet me klientin; përcaktojnë apetitin e rrezikut të institucionit financiar; si dhe identifikojnë PEP, së bashku me modelet për Politikën për Pranimin e Klientit, si dhe Biznesin me Klientin dhe Profilin e Rrezikut.

Masat parandaluese – OJQ-të

65. Në lidhje me RiV VIII të FATF-së që ka të bëjë me OJQ-të, RV-i bën një numër propozimesh për ndryshime në Ligjin për Lirinë e Asocimit në Organizatat Joqeveritare (Ligji nr. 04-L-057 të datës 29/08/2011) – më tutje në tekst Ligji për OJQ-të. Në këtë drejtim, në punëtorinë e mbajtur në Prishtinë më 30 tetor 2013, DRNOJQ-ja ka njoftuar që janë hartuar tanimë disa ndryshime në Ligjin për OJQ-të, por ende janë në fazën fillestare. DRNOJQ-ja njoftoi për synimin që ndryshimet e propozuara të përfshihen në Planin Legjislativ të MD-së për vitin 2014.

Personat juridikë – Pronari përfitues dhe informatat mbi kontrollin

66. Ngjashëm, në vlerësimin e regjimit të regjistrimit të bizneseve në Kosovë, për qëllimet e Rekomandimit 33 të FATF-së mbi qasjen në pronësi të përfituesit dhe qasjen në informata të kontrollit të personave juridikë, RV-i ofron rekomandime të ndryshme si për amendamente ligjore ashtu edhe për ato procedurale, me qëllimin e bërjes së regjimit të regjistrimit të biznesit më efektiv dhe më të harmonizuar me standardet ndërkombëtare. Në këtë drejtim, Drejtori i ARBK-së ka njoftuar ekipin e vlerësimit që një grup punues është themeluar për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për Shoqëritë Tregtare, si dhe që të gjitha rekomandimet e RV-it do të merren parasysh. ARBK-ja nuk ka mundur të ofrojë informata të mëtutjeshme.

67. Rrjedhimisht, ekipi i vlerësimit nuk është në gjendje të vlerësojë përparimin e arritur në këtë drejtim, në lidhje me pronësinë e përfituesit dhe informatat mbi kontrollin e personave juridikë.

2.2. Rekomandimet themelore⁸

Rekomandimi 1 (Vepra Penale e Pastrimit të Parave)	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	1. <i>Ndryshimi i definicionit ligjor në lidhje me të ardhurat e veprës penale në mënyrë që të eliminohet konfuzioni në këtë fushë.</i> Shih po ashtu §§ 240-242, 244 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës e kanë adresuar këtë çështje në amendamentimet e fundit të ligjit LPP/LFT duke shtuar një paragraf të ri 1.40 në Nenin 2 që ofron definicionin e “aktivitetit kriminal” - term ligjor që aplikohet në veprën penale të PP (Neni 32.2) i cili ka krijuar më herët konfuzion. Formulimi dhe ndikimi potencial i nenit 2 paragrafi 1.40 (i cili ka qenë draft në atë fazë), siç është diskutuar në detaje në RV, mbetet valid pasi që paragrafi i ri nuk është ndryshuar pas miratimit. Siç ka mund të parashihet, përfshirja e paragrafit 1.40 eliminon praktikisht paqartësitë e ngritura duke iu referuar “aktivitetit kriminal” në veprën penale të PP. Në anën tjetër, korniza ligjore vazhdon të vuajë nga paqartësia për të cilën nuk ofrohet asnjë zgjidhje në legjislacionin e ndryshuar. - KTH 1.1.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	2. <i>Të eliminohet ndarja e definicioneve për “pastrimin e parave” në Ligjin LPP/LFT duke e fshirë paragrafin 1.23 të Nenit 2 në mënyrë që Neni 32.2 të mbetet defincioni i vetëm i PP për këto qëllime.</i> Shih po ashtu § 242 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit të Ligjit LPP/LFT nuk e kanë adresuar duplikimin e definicionit të kritikuar në RV, kështu që edhe Neni 2, paragrafi 1.23 (definicioni i PP) dhe neni 32.2 (definicioni i veprës penale të PP) mbesin të paprekura. Si rezultat, kjo mangësi është ende valide siç është identifikuar tanimë në RV- KTH 1.1
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	3. <i>Ridefinimi i nivelit të kërkuar të provës për veprën paraprake penale (Neni 32, para. 4.1) dhe/apo udhëzime të përshtatshme për praktikantët në këtë aspekt.</i> Shih po ashtu §§ 245-246 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit të bëra në Ligjin LPP/LFT as nuk e kanë adresuar nivelin e kërkuar të provës dhe as nuk kanë ndikuar në paragrafin 4.1 të nenit 32 për çfarëdo arsye tjetër – KTH 1.2.1. Përveç kësaj, ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni të çfarëdo udhëzimi të ofruar për praktikantët në këtë aspekt. Si rezultat, çështja mbetet siç është identifikuar në RV.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	4. <i>Riformulimi i dispozitës që definojnë mbulimin e vetëpastrimit (Neni 32, para. 4.2) në mënyrë që të përmirësohet mospërshtatshmëria aktuale.</i> Shih po ashtu § 249 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit të ligjit LPP/LFT as nuk e kanë adresuar mbulimin e vetëpastrimit dhe as nuk kanë ndikuar në paragrafin 4.2 të Nenit 32 për çfarëdo arsye - KTH 1.6 Si rezultat, çështja mbetet siç është identifikuar në RV.

⁸ Referencat në Rekomandimet e FATF-së në këtë raport u referohen Dizet Rekomandimeve të vitit 2003 të FATF-së dhe Nëntë Rekomandimeve të Veçanta për financimin e terrorizmit (2001).

Rekomandimi 1 (Vepra Penale e Pastrimit të Parave)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>5. Harmonizimi i dispozitave përkatëse të Ligjit LPP/LFT dhe KP, edhe sipas konceptit edhe sipas terminologjisë, në lidhje me veprat ndihmëse.</i> Shih po ashtu §§ 253-254 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit të bëra në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë prekur paragrafin 2.7 të nenit 32 që ka të bëjë me veprat plotësuese të PP - KTH 1.7. Njëjtë, ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni për çfarëdo projekt-ndryshimi në Kodin Penal në procedurë e sipër që do ta adresonte këtë çështje, e cila për këtë arsye mbetet siç është identifikuar në RV.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>6. Vepra e manipulimit të tregut duhet të futet në legjislacionin penal të Kosovës në mënyrë që kategoria e fundit e veprave të ndërlidhura penale që mungonte të mbulohet gjithashtu.</i> Shih po ashtu § 247-248 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Kriminalizimi i veprës penale të manipulimit të tregut mbetet jashtë fushëveprimit të Ligjit LPP/LFT meqenëse edhe amendamentimet e fundit të tij nuk kanë pasur ndikim në këtë fushë - KTH 1.3 & KTH 1.4. Ekipi i Vlerësimit nuk është në dijeni për çfarëdo projekt amendamenti në KP apo për ndonjë projektligj relevant në procedure e sipër që do ta adresonte këtë çështje, e cila si pasojë mbetet siç është identifikuar në RV.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 5 (Kujdesi i duhur ndaj klientit)	
<i>Në lidhje me institucionet financiare</i>	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>1. Rishikimi i Rregullit X, që inkorporon Letrën Këshilluese 2007/1 të BQK-së brenda kontekstit të legjislacionit të ri dhe shfuqizimi i Rregullorës së UNMIK-ut.</i> Shih po ashtu §§ 571, 776 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	BQK ka bërë një rregullim të madh në ridraftimin e Rregullit X, që përfshin Letrën Këshilluese 2007/1 si një Rregullore e re për të cilën BQK ka kërkuar opinionin e Këshillit të Evropës. Drafti i ndryshuar merr parasysh jo vetëm amendamentimet ligjore në Ligjin LPP/LFT por edhe rekomandimet dhe propozimet e bëra në RV ku rekomandimet e tilla nuk bëjnë thirrje për amendamente legjislative pasi që përkundrazi Rregullorja e propozuar do të shkonte përtej kërkesave dhe obligimeve sipas Ligjit. Disa prej propozimeve kryesore për Rregulloren 16 mund të përmbliidhen si në vijim: • Baza ligjore për lëshimin e Rregullores; • Përcaktimi; • Integrimi i Letrës Këshilluese 2007/1; • Sanksionet; • Kompetencat mbikëqyrëse; • Përgjegjësitë e brendshme; • Emërimi i Kryesuesit të Njësitit LPP/LFT; • Matja e efikasitetit;

Rekomandimi 5 (Kujdesi i duhur ndaj klientit) Në lidhje me institucionet financiare	
	• Vlerësimi i rrezikut; • Qasja e bazuar në rrezik; • Kujdesi i duhur ndaj klientit • Pronësia Përfituese; • Situatat e detyrueshme dhe situatat e tjera të rrezikut të lartë; • Raportimi i transaksioneve të dyshimta dhe valutore; dhe • Udhëzimet e lëshuara nga NjIF. Për më tepër, Rregullorja e propozuar e adreson në mënyrë të detajuar Qasjen e Bazuar në Rrezik. Në këtë aspekt, ajo përfshin disa shtojca me matrica të rrezikut që përfshijnë vlerësimet e rrezikut në lidhje me biznesin dhe marrëdhëniet me klientin; përcaktojnë apetitin e rrezikut të institucioneve financiare, si dhe identifikojnë PEP, së bashku me modelet për Politikat për Pranimin e Klientit, si dhe Biznesin me Klientin dhe Profilin e Rrezikut. Edhe pse duket se BQK ka bërë një rishikim të detajuar të Rregullit X që adreson çështjet kryesore të ngritura në RV, kjo është ende draft dhe nuk është parë nga Ekipi i vlerësimit. Si pasojë, nuk mund të jepet asnjë koment nga Ekipi i vlerësimit në këtë fazë.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	2. <i>Harmonizimi i definicionit të “institucioneve financiare” në ligjet dhe rregulloret përkatëse.</i> Shih po ashtu § 777 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	BQK synon të identifikojë mosmarrëveshjet kryesore dhe të rishikojë definicionet e ndryshme sipas nevojës. Si pasojë, deri më sot asnjë amendamentim në ligjet përkatëse (Ligji për Bankat, Ligji për BQK dhe Ligji LPP/LFT) nuk është ndërmarrë ende.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	3. <i>Obligimi ligjor për aplikimin e plotë të masave të KDK për dallim nga aplikimi i procesit të identifikimit dhe verifikimit të cilat përbëjnë vetë një komponent të konceptit të KDK.</i> Shih po ashtu §§ 570, 580, 591, 592, 598, 603, 729, 737, 746, 752, 764, 770 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Siç është identifikuar në RV, Neni 17 i Ligjit LPP/LFT e ka definuar në atë kohë KDK në kuptim të standardeve ndërkombëtare të FATF-së por pastaj Neni 18 aplikohet vetëm në proceset e identifikimit dhe të verifikimit. Me amendamentimet e Ligjit LPP/LFT Neni 17 është zëvendësuar dhe ndërkohë i ruan disa elemente kryesore të KDK, e bën të obligueshme për subjektet raportuese t'i aplikojnë këto kërkesa. Neni 17 i ndryshuar kërkon nga të gjithë subjektet raportuese që të aplikojnë qasjen e bazuar në rrezik në pranimin e klientëve me aplikimin e masave të shtuara në rreziqet më të mëdha; identifikimin e pronarit përfitues dhe verifikimin e tij me një kuptim të strukturës së pronësisë dhe kontrollit të klientëve; dhe marrjen e informacioneve mbi natyrën dhe qëllimin e synuar të marrëdhënies së bashku me monitorimin në vazhdim e sipër. Pavarësisht amendamentimit të Nenit 17(1) të Ligjit LPP/LFT, i cili është një hap pozitiv, Neni 17(2) ende u referohet kërkesave të identifikimit dhe verifikimit në vend të aplikimit të masave të plota të KDK siç definohet në Nenin 17(1) - Rekomandimi 5 i FATF-së.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	4. <i>Amendamentimi i nenit 18 (1) i Ligjit LPP/LFT për të ndaluar hapjen dhe mbajtjen e llogarive me emra fiktivë përmes një shprehje të shtuar “si dhe</i>

Rekomandimi 5 (Kujdesi i duhur ndaj klientit) Në lidhje me institucionet financiare	
	<i>llogaritë në emra fiktivë” në fund të paragrafit.</i> Shih po ashtu § 580 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Sipas autoriteteve të Kosovës, Neni 18 i ligjit themelor LPP/LFT, paragrafi (1) është riformuluar si më poshtë:– KTH 5.1: <i>1. Bankave, institucioneve financiare dhe kreditore iu ndalohe të mbajnë llogari fiktive. Bankat dhe institucionet financiare duhet të aplikojnë masa të përcaktuara me këtë ligj për klientët dhe llogaritë e tyre që janë fiktive, dhe llogaritë e tilla nuk mund të përdoren për qëllime transakcioni përveç nëse pronarët apo përfituesit e llogarive fiktive u nënshtrohen këtyre masave sa më shpejt që është e mundur.</i> Sipas versionit anglisht të ligjit të amendamentuar LPP/LFT që i është ofruar Ekipit të vlerësimit, teksti i ri i nenit 18(1) u referohet llogarive “anonime” të ngjashme me nenin paraprak 18(1). Ekipi i vlerësimit kupton se amendamentimet në nenin 18(1) kanë synuar më shumë për të zgjeruar aplikimin e masave të KDK tek llogaritë “anonime”. Ekziston një ndryshim në mes të “llogarive anonime” dhe “llogarive në emra fiktivë”. Siç definohet në RV, llogaritë në emra fiktivë mund të jenë të ngjashme me llogaritë me numër por kanë emër fiktiv për dallim nga një numër i paracaktuar. Megjithatë, llogaritë me numër identifikohen lehtë dhe lejohen edhe sipas standardeve të BE-së dhe të FATF me kusht që masat e plota të KDK të aplikohen në mënyrën e duhur. Llogaritë me numër përdoren kryesisht në banka private dhe duhet t’i nënshtrohen monitorimit të shtuar si nga institucionet edhe nga autoritetet mbikëqyrëse. Llogaritë në emra fiktivë lejohen sipas Direktivës së Tretë të LPP të BE-së me kushte të njejta si për llogaritë me numër por llogaritë e tilla ndalohen nga standardet e FATF-së. Prandaj, nën dritën e asaj çka u tha më lart, Ekipi i vlerësimit është i mendimit se kjo çështje nuk është adresuar dhe prapë i thërret autoritetet e Kosovës për ta konsideruar përsëri këtë rekomandim.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>5. Rishikimi i paragrafit (2.2.2- pragu për transfere telegrafike) dhe paragrafi (2.2.3 - dyshime mbi vërtetësinë e të dhënave të identifikimit të marra më parë) të nenit 17 të Ligjit LPP/LFT për të larguar subjektivitetin në interpretim dhe siguruar se masa të tilla aplikohen në rrethanat e duhura.</i> Shih po ashtu § 592 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Edhe pse pjesë të Nenit 17 të Ligjit LPP/LFT janë amenduar përmes ndryshimeve të fundit, nuk ka ndryshime në paragrafët (2.2.2) dhe (2.2.3) të tij kështu që paqartësitë dhe subjektiviteti i interpretimit të këtyre dy paragrafëve siç identifikohen në RV mbeten akoma - KTH 5.2. Ekipi i vlerësimit u kërkon fuqimisht autoriteteve të Kosovës për ta rikonsideruar këtë rekomandim që synon të largojë çfarëdo paqartësie ligjore dhe subjektiviteti në interpretim dhe kështu të përmirësojnë përputhshmërinë e Ligjit LPP/LFT me standardet ndërkombëtare.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>6. Një rishikim i shpërndarjes dhe aplikimit të listës së Kombeve të Bashkuara dhe listave të tjera të personave dhe entiteteve të përcaktuara.</i> Shih po ashtu §§ 593, 778 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk kanë ofruar asnjë informacion mbi masat e marra në këtë aspekt - KTH 5.2.

Rekomandimi 5 (Kujdesi i duhur ndaj klientit) Në lidhje me institucionet financiare	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	7. Një rishikim i Rregullit X dhe i Letrës Këshilluese 2007/1 të BQK duhet të bëjë reference tek dy publikimet e Komisionit të Bazelit mbi Mbikëqyrjen e Bankave për Kujdesin e Duhur ndaj Klientit të cilat duhet të shërbejnë si dokumente burimore për identifikimin e klientit dhe verifikimin e identifikimit të tillë. Shih po ashtu § 598 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Rregullorja e propozuar 16 e cila do të lëshohet nga BQK, që shfuqizon dhe zëvendëson Rregullin e mëparshëm X, në ofrimin e udhërrëfimeve për proceset e identifikimit dhe verifikimit me rastin e hapjes së llogarive të reja apo me rastin e rivlerësimit të llogarive ekzistuese, bën referencë në publikimin e Komisionit të Bazelit për Mbikëqyrjen Bankare dhe i inkurajon bankat dhe institucionet financiare për t'i konsultuar këto publikime si shtesë të udhërrëfimeve të dhëna në Rregulloren – KTH 5.3.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	8. Një rishikim i përgjithshëm i Ligjit LPP/LFT në fushat specifike që kanë të bëjnë me KDK e shtuar dhe të zvogëluar brenda kontekstit të aplikimit dhe udhërrëfimit të qasjes së bazuar në rrezik dhe harmonizimit të dispozitave siç tregohet në Kriteret Themelore përkatëse. Shih po ashtu §§ 621, 634, 644, 654, 663, 670, 681-683, 690, 693, 697, 698, 704, 710 dhe 764, 715, 718-719, 729, 746, dhe 752 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	<u>Paragrafi 621 (KTH 5.5) – identifikimi i pronarit përfitues:</u> Neni i amenduar 17(1) i Ligjit LPP/LFT tani kërkon nga subjektet raportuese të identifikojnë pronarin përfitues dhe/apo personin fizik apo personat të cilët drejtpërdrejt ose tërthorazi kontrollojnë 20% apo më shumë të një personi juridik. Kur subjektet raportuese konsiderojnë se rreziku i PP dhe FT është i lartë, ata duhet të marrin masa të arsyeshme për të verifikuar identitetin e tij/saj në mënyrë që institucioni apo personi i mbuluar me këtë ligj është i kënaqur që ai/ajo e di se kush është pronari përfitues. Kuptohet që në Rregulloren e re që zëvendëson Rregullin X të BQK-së do të jepet udhërrëfim sipas nevojës. Përderisa standardet e FATF kërkojnë që institucionet financiare të marrin masa të arsyeshme për të verifikuar dhe identifikuar pronarin përfitues në të gjitha rrethanat, Neni 17(1) i amendamentuar i Ligjit LPP/LFT e kufizon këtë obligim vetëm në instancat kur subjekti raportues vlerëson se rreziku i PP apo FT është i lartë. Ndërkohë që udhërrëfimi i ofruar nga BQK në këtë aspekt është një hap pozitiv, autoritetet e Kosovës duhet të kenë parasysh se ai mbulon vetëm sektorin financiar kështu që të gjithë sektorët e tjerë të subjekteve raportuese sipas Nenit 16 të Ligjit LPP/LFT mbeten pa udhërrëfim. <u>Paragrafi 634 (KTH 5.5.2) – Pronësia dhe struktura e kontrollit:</u> Përveç identifikimit të pronarit përfitues në rastet e personave juridikë dhe marrëveshjeve juridike, Neni 17(1) i amenduar i Ligjit LPP/LFT kërkon që sa i përket personave juridikë, trusteeve dhe marrëveshjeve të ngjashme juridike, subjektet raportuese të marrin masa të bazuara në rrezik dhe masa adekuate dhe ta kuptojë strukturën e pronësisë dhe kontrollit të klientëve. <u>Paragrafi 644 (KTH 5.6) – qëllimi dhe natyra e synuar e marrëdhënies afariste:</u> Neni i amendamentuar 17(1) i Ligjit LPP/LFT, i cili është i detyrueshëm për të gjitha subjektet raportuese, kërkon nga të gjitha subjektet

Rekomandimi 5 (Kujdesi i duhur ndaj klientit) <i>Në lidhje me institucionet financiare</i>	
	raportuese që të marrin informacione për qëllimin dhe natyrën e synuar të marrëdhënies afariste. <u>Paragrafi 654 (KTH 5.7) – kujdesi i duhur në vazhdimësi për marrëdhënien afariste:</u> Neni 17(1) i ndryshuar i Ligjit LPP/LFT i obligon subjektet raportuese për të monitoruar marrëdhënien afariste, përfshirë kontrollimin e transaksioneve të bëra gjatë kësaj marrëdhënie për t'u siguruar se transaksionet e kryera janë në pajtim me njohurinë e subjektit raportues ose personit për klientin. <u>Paragrafi 663 (KTH 5.7.1) – shqyrtimi i vazhdueshëm i transaksioneve:</u> referohuni në përgjigjen në Paragrafin 654 më lart. <u>Paragrafi 670 (KTH 5.7.2) – mbajtja e vazhdueshme e dokumenteve, të dhënave dhe informacionit të KDK:</u> Në lidhje me kujdesin e duhur të rritur, Neni 21(1) i Ligjit të amendamentuar LPP/LFT kërkon nga subjektet raportuese të sigurojnë se të gjitha të dhënat dhe informacionet e tjera të jenë të përditësuara. Rregullorja e propozuar që zëvendëson Rregullin X, sipas nenit 11, duhet të kërkojë që bankat dhe institucionet financiare të mbledhin informacion, në baza të vazhdueshme, në lidhje me qëllimin e pritur dhe natyrën e synuar të marrëdhënies afariste. Dokumentet, të dhënat, apo informacioni i mbledhur sipas procesit të KDK duhet të mbahet i përditësuar dhe relevant duke ndërmarrë rishikim periodik të shënimeve ekzistuese, përfshirë shënime të transaksionit. Kështu që, përderisa sektori financiar duhet të bëjë mirëmbajtje të vazhdueshme të dokumenteve, shënimeve dhe informacioneve në proces të KDK, në rastin e sektorëve të tjerë të subjekteve raportuese obligimi mbetet i aplikueshëm vetëm në rrethanat e KDK së rritur. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës për ta konsideruar edhe njëherë këtë propozim dhe të sigurojnë që obligimi për subjektet raportuese për të garantuar që shënimet dhe informacionet e tjera mbahen të përditësuara të aplikohet qartësisht për të gjitha subjektet raportuese sipas Ligjit LPP/LFT/ <u>Paragrafët 681 deri në 683 (KTH 5.8) - Rreziku: Kujdesi i duhur i rritur:</u> Neni 17(1) i Ligjit LPP/LFT të ndryshuar kërkon që të gjitha subjektet raportuese duhet të përcaktojnë, në baza të rregullta, rrezikun për PP dhe FT që paraqesin klientët e tyre dhe çdo person tjetër të cilëve ata iu ofrojnë shërbime financiare. Kur subjektet raportuese mendojnë se rreziku i PP dhe FT është rritur, ata duhet të marrin masat e parapara në paragrafin (1) të Nenit 21, veç masave të parapara në këtë Nen. Për më tepër, Neni 21 kërkon që kur subjektet raportuese e vërtetojnë, në pajtim me paragrafin (1) të nenit 17, se rreziku i PP dhe FT është rritur, ata duhet të aplikojnë masa të arsyeshme të shtuara për të monitoruar biznesin dhe profilin e rrezikut, përfshirë burimet e fondeve, dhe të sigurojnë që shënimet dhe informacionet e tjera janë të përditësuara. Rregullatori kompetent mund të lëshojë udhëzime të detyrueshme në lidhje me këtë. Në këtë drejtim, Rregullorja e propozuar e cila do ta zëvendësojë Rregullin X dhe që do të aplikohet vetëm për bankat dhe institucionet financiare inkorporon pjesë të ndryshme që merren me rrezikun. Në këtë drejtim, Rregullorja e propozuar përfshin shtojca të ndryshme me matrica të rrezikut që përfshijnë vlerësimet e rrezikut në lidhje me biznesin dhe marrëdhëniet me klientin; përcaktojnë apetitin e rrezikut të

Rekomandimi 5 (Kujdesi i duhur ndaj klientit) <i>Në lidhje me institucionet financiare</i>	
	institucioneve financiare, si dhe identifikojnë PEP, së bashku me modelet për Politikat për Pranimin e Klientit, si dhe Biznesin me Klientin dhe Profilin e Rrezikut. Ndërsa pranon masat të cilat po merren nga BQK në lidhje me implementimin e një sistemi të bazuar në rrezik, Ekipi i vlerësimit e thekson nevojën për BQK si organ kompetent i deleguar për qëllime të LPP/LFT, të sigurojë implementim efektiv të Rregullores së saj kur të publikohet dhe të hyjë në fuqi. <u>Paragrafi 690 (KTH 5.9) – Rreziku: aplikimi i masave të thjeshtuara dhe të zvogëluara:</u> Ligji i amenduar LPP/LFT mbetet i heshtur për aplikimin e masave të thjeshtuara ose të zvogëluara të KDK në rrethana të veçanta. Siç identifikohet në RV, aplikimi i KDK të thjeshtuar nuk është i obliguar. Referenca e vetme për KDK të thjeshtuar mund të gjendet megjithatë në Nenin 31A të ligjit të ndryshuar i cili merret me veprat penale dhe shqiptimin e dënimeve në të holla. Në pikën 1.14 Ligji thotë se dënimet në të holla mund të shqiptohen për dështime për të marrë të dhëna të nevojshme të klientit brenda kornizës të KDK të thjeshtuar apo dështime për të marrë të dhëna të tilla në mënyrën e përshkruar me këtë Ligj. Dispozitat për shqiptimin e një dënimi monetar në rrethanat të cilat nuk përfshihen si të obligueshme - aplikimi i kujdesit të duhur të thjeshtuar - mbeten të paqarta dhe krijojnë paqartësi juridike në Ligjin LPP/LFT të ndryshuar. <u>Paragrafi 693 (KTH 5.10) - Rreziku: aplikimi i masave të thjeshtuara dhe të zvogëluara për klientët nga juridiksionet e tjera:</u> Opsioni për të aplikuar masa të thjeshtuara apo të zvogëluara nuk është dhënë në Ligjin e ndryshuar LPP/LFT prandaj nuk ka kërkesë për t'u marrë me klientët nga juridiksione të tjera. <u>Paragrafi 697 & 698 (KTH 5.11) – Rreziku: Aplikimi i masave të zvogëluara dhe të thjeshtuara në rastet e dyshimit apo skenaret e rrezikut më të lartë:</u> Opsioni për të aplikuar masa të thjeshtuara apo të zvogëluara nuk është dhënë në Ligjin e ndryshuar LPP/LFT prandaj nuk ka kërkesë për t'u marrë me situatat kur ekziston një dyshim. Ligji LPP/LFT është megjithatë detyrues për aplikimin e KDK së zgjeruar në skenaret e rrezikut më të lartë. <u>Paragrafi 704 (KTH 5.12) – Rreziku: Udhërrëfimi i lëshuar nga autoritetet kompetente:</u> Rregullorja e propozuar që zëvendëson Rregullin X që do të lëshohet nga BQK ofron udhërrëfim adekuat dhe efektiv për banka dhe institucione financiare për qasjen e bazuar në rrezik mbi bazën e praktikave më të mira për zhvillimin e metodologjive të rrezikut. Në këtë drejtim, Rregullorja e propozuar përfshin shtojca të ndryshme me matrica të rrezikut që përfshijnë vlerësimet e rrezikut në lidhje me biznesin dhe marrëdhëniet me klientin; përcaktojnë apetitin e rrezikut të institucioneve financiare, si dhe identifikojnë PEP, së bashku me modelet për Politikat për Pranimin e Klientit, si dhe Biznesin me Klientin dhe Profilin e Rrezikut. Rregullorja e propozuar e cila do të lëshohet nga BQK duhet të aplikohet për të gjitha bankat dhe institucionet financiare. Si rrjedhojë, të gjithë sektorët që bijnë nën definicionin e subjekteve raportuese sipas Nenit 16 të Ligjit

Rekomandimi 5 (Kujdesi i duhur ndaj klientit) <i>Në lidhje me institucionet financiare</i>	
	LPP/LFT mbeten te pambuluara me asnjë udhërrëfim për zhvillimin dhe implementimin e metodologjive të efektshme të bazuara në rrezik për të vlerësuar rrezikun që u imponohet klientëve të tyre. <u>Paragrafi 710 (KTH 5.13) – Koha e verifikimit:</u> RV ngre brenga në lidhje me kohën e verifikimit dhe identifikimit të pronarit përfitues pasi, si rrjedhojë e mungesës së aplikimit të masave të plota të KDK, identifikimi i vetë pronarit përfitues vihet në pikëpyetje. Mbështetur në Nenin 17 të ndryshuar të Ligjit LPP/LFT të gjitha subjekteve raportuese u kërkohet tani, në mesin e obligimeve të tjera, ta identifikojnë pronarin përfitues dhe/apo një person fizik apo personat të cilët kontrollojnë, drejtpërdrejt ose tërthorazi, 20% ose më shumë të personit juridik. Përveç kësaj, aty ku subjektet raportuese konsiderojnë se rreziku i PP dhe FT është i lartë, ata duhet të marrin masa të arsyeshme për të verifikuar identitetin e tij/saj në mënyrë që institucioni ose personi i mbuluar me këtë ligj të jetë i kënaqur se ai/ajo ka dijeni se kush është pronari përfitues. Ekipi i vlerësimit mendon se përderisa standardet e FATF kërkojnë që institucionet financiare të marrin masa të arsyeshme për të verifikuar dhe identifikuar pronarin përfitues në të gjitha rrethanat, Neni 17(1) i amendamentuar i Ligjit LPP/LFT e kufizon këtë obligim vetëm në instancat kur subjektet raportuese e përcaktojnë se rreziku i PP dhe FT është i lartë. <u>Paragrafi 764 (KTH 5.13 dhe Neni 7b i Direktivës së BE-së) – koha e verifikimit:</u> RV rekomandon që dispozitat e të dy neneve 17 dhe 18 të harmonizohen edhe në kuptim të pragut dhe kohës së verifikimit të transaksioneve të rastësishme. Qëllimi i këtij rekomandimi është i dyfishtë. E para të adresohet pragu - Neni 17 u referohet transaksioneve të rastësishme të vetme apo transaksioneve të rastësishme të ndërlidhura në shumën e <u>barabartë me ose mbi dhjetë mijë (10,000) Euro</u> për qëllime identifikimi, ndërsa Neni 18 i referohet procesit të verifikimit për transaksione të tilla të cilat janë <u>mbi dhjetë mijë (10,000) Euro</u>. Ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT në të dy nenet 17 dhe 18 e kanë adresuar këtë çështje. E dyta, përderisa Neni 17 imponon obligim të identifikimit për transaksione të rastësishme të ndërlidhura ku shuma totale nuk dihet <i>sa më shpejt të bëhet e njohur shuma apo të arrihet pragu</i>, Neni 18 imponon obligim të verifikimit për transaksione të rastësishme të ndërlidhura në emër të një personi ose entiteti nëse <i>shuma e tyre arrin në më shumë se dhjetë mijë (10,000) Euro në një ditë të vetme</i>. Ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT për të dy nenet 17 dhe 18 nuk e kanë adresuar këtë çështje. Në të vërtetë, nëse asgjë tjetër, amendamentimet e kanë konfirmuar këtë çështje. Autoritetet e Kosovës thirren sërish të harmonizojnë nenet 17 dhe 18 të Ligjit LPP/LFT për të siguruar se që të dy proceset e identifikimit dhe verifikimit për transaksione të rastësishme të ndërlidhura të cilat arrijnë pragu e caktuar të ndërmerren në mënyrë simultane kur pragu i caktuar arrihet ose brenda një dite ose gjatë një periudhe - referohuni po ashtu në Rekomandimin 5 të FATF-së (KTH 5.13). Për më tepër, kjo anomali ka një ndikim mbi obligimet raportuese sipas Nenit 22 të Ligjit LPP/LFT i cili kërkon raportimin e transaksioneve të rastësishme qoftë të vetme ose të ndërlidhura kur arrihet pragu brenda një dite të vetme. <u>Paragrafi 715 (KTH 5.14) – Koha e verifikimit: Opsioni për të plotësuar</u>

Rekomandimi 5 (Kujdesi i duhur ndaj klientit) <i>Në lidhje me institucionet financiare</i>	
	<u>procesin e verifikimit pas krijimit të marrëdhënies afariste:</u> Ky opsion nuk është miratuar nga autoritetet e Kosovës në ndryshimet e fundit të Ligjit LPP/LFT kështu që Neni 18 mbetet i heshtur mbi këtë çështje. <u>Paragrafët 718 & 719 (KTH 5.14.1) - Koha e verifikimit: Procedurat e menaxhimit të rrezikut:</u> Pasi që opsioni për ta kompletuar procesin e verifikimit pas themelimit të marrëdhënies afariste nuk është miratuar, nuk ka nevojë të kërkohej nga subjektet raportuese të zhvillojnë procedura të menaxhimit të rrezikut në këtë aspekt. <u>Paragrafi 729 (KTH 5.15) – Dështimi për ta plotësuar në mënyrë të kënaqshme KDK:</u> RV konstaton se në kontekst të aplikimit të masave të plota të KDK përmes nenit 17, dispozitat e nenit 18(6) duhet të rishikohen përshtatshmërisht dhe të sillen në përputhje me kërkesat e standardeve të FATF për dështimin për të kompletuar masat e plota të KDK duke u referuar në pikat relevante të procesit të KDK për dallim nga vetëm procesi i verifikimit. Ekipi i vlerësimit është informuar se nuk ka pasur ndryshime në nenin 18(6) të Ligjit LPP/LFT në këtë drejtim, prandaj nga subjektet raportuese kërkohej vetëm ta ndërpresin marrëdhënien afariste, të mbyllin çfarëdo llogarie dhe të kthejnë pronën tek burimi i vet dhe t'i raportojnë NjIF-it nëse subjekti raportues nuk mundet ta verifikojë identitetin. Autoritetet e Kosovës mund të dëshirojnë ta marrin parasysh këtë propozim përmes amendamenteve të Nenit 18(6) të Ligjit LPP/LFT duke e përmirësuar kështu harmonizimin e masave parandaluese sipas legjislacionit të Kosovës me ato të standardeve ndërkombëtare. <u>Paragrafi 746 (KTH 5.17) – aplikimi i vazhdueshëm i KDK për klientët ekzistues:</u> Ekipi i vlerësimit ka rekomanduar që si pjesë e rishikimit të aplikimit të masave të plota të KDK sipas nenit 17, Ligji LPP/LFT duhet të përfshijë një dispozitë specifike që kërkesat për KDK të aplikohen në baza të vazhdueshme për klientët ekzistues, mbi bazën e materialitetit dhe rrezikut. Paragrafi (1.1) i Nenit 17 të Ligjit LPP/LFT të ndryshuar kërkon tani që të gjitha subjektet raportuese ta përcaktojnë, në baza të vazhdueshme, rrezikun e PP dhe FT që paraqitet nga klientët e tyre dhe çfarëdo personi tjetër të cilit ata i ofrojnë shërbime financiare. Një interpretim i gjerë i këtij amendamenti nën dritën e kërkesave për të qenë në baza të vazhdueshme duhet ta mbulojë këtë obligim. Ekipi i vlerësimit inkurajon megjithatë NjIF-in dhe autoritetet e tjera kompetente sipas Ligjit LPP/LFT të sigurojnë se ofrojnë udhërrëfime për subjektet raportuese në këtë drejtim. <u>Paragrafi 752 (KTH 5.18) – aplikimi i masave të KDK për llogaritë ekzistuese anonime:</u> Sipas analizës së Rekomandimit 5 në RV, këshillohet që ndryshimi i Ligjit LPP/LFT të përfshijë dispozitat për aplikimin po ashtu të masave të plota të KDK edhe për çfarëdo llogarie anonime. Paragrafi (1) i Nenit 18 të Ligjit LPP/LFT të ndryshuar, në ndalimin e mbajtjes së llogarive anonime apo librezave anonime, kërkon nga bankat dhe institucionet financiare të aplikojnë masat e parapara në Ligj për klientët dhe llogaritë e tyre anonime, dhe ndalon përdorimin e llogarive të tilla për procesim të transaksioneve derisa pronarët dhe përfituesit e llogarive ekzistuese anonime

Rekomandimi 5 (Kujdesi i duhur ndaj klientit) <i>Në lidhje me institucionet financiare</i>	
	apo librezave anonime të jenë identifikuar apo t'u jenë nënshtruar masave të KDK. Ekipi i vlerësimit e mirëpret këtë ndryshim në Nenin 18, edhe pse gjatë Ciklit të Parë të vlerësimit autoritetet kanë informuar se në Kosovë nuk ka llogari anonime pasi që hapja dhe mbajtja e llogarive të tilla ka qenë gjithmonë e ndaluar.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	RV ka komentuar mbi kërkesat për bankat dhe institucionet financiare për të ndërmarrë një vlerësim të rrezikut të dobësive të tyre dhe rreziqeve në lidhje me PP dhe FT për shërbimet, produktet, transaksionet dhe vendndodhjen gjeografike ku ata ushtrojnë biznes. Kërkesa të tilla do të përfshihen si pjesë e Rregullit të ndryshuar X të BQK-së në Rregulloren e re me një obligim me këtë efekt, i cili do ta përfshijë edhe një matricë model të rrezikut të cilat do ta aplikojnë bankat dhe institucionet financiare sipas modelit dhe profilit të tyre afarist që përfshin produktet, shërbimet, transaksionet dhe vendndodhjen gjeografike. Ekipi i vlerësimit e sheh pozitivisht këtë obligim sipas Rregullorës së re por thekson se duhet të përcillet me një vlerësim të detajuar nga BQK për të siguruar implementimin efektiv.

Rekomandimi 10 (Mbajtja e shënimeve) <i>Në lidhje me institucionet financiare</i>	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i raportit Vlerësimit	1. <i>Ndryshimi i paragrafit (6.2) të Nenit 17 të Ligjit LPP/LFT në lidhje me kohën e periudhës së mbajtjes për një varg transaksionesh të rastësishme të lidhura.</i> Shih po ashtu § 871 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar këtë çështje në ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet ta adresojnë këtë çështje sa më shpejt në mënyrë që të udhëzohet industria mbi mbajtjen e regjistrimeve për transaksione të rastësishme - KTH 10.1.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	2. <i>Shtimi i paragrafit të ri (7) në nenin 17 që i jep kompetenca NjIF-it për ta zgjatur periudhën e ruajtjes në rastet specifike.</i> Shih po ashtu § 872 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar këtë çështje në ndryshimet e fundit të Ligjit LPP/LFT. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet për ta adresuar këtë çështje sa më shpejt në mënyrë që NjIF-i të ketë prapavijë ligjore për shtyrjen e periudhës së mbajtjes në pajtim me standardet ndërkombëtare - KTH 10.2.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	3. <i>Udhërrëfimi i mëtutjeshëm mbi metodën e mbajtjes së shënimeve-elektronike, fizike apo të tjera - do t'i bënte mirë sistemit.</i> Shih po ashtu § 878 në RV
Masat e marra për implementimin e	BQK ka informuar se Rregullorja e propozuar që zëvendëson Rregullin X do ta mbajë dhe do ta përforcojë më tej udhërrëfimin e mëparshëm sipas

Rekomandimi 10 (Mbajtja e shënimeve) Në lidhje me institucionet financiare	
Rekomandimit të Raportit	Rregullit duke marrë parasysh rekomandimet në RV – KTH 10.1.1.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	4. <i>Ndryshimi i paragrafit (6.1) të Nenit 17 në pajtim me paragrafin (6) të Nenit 18.</i> Shih po ashtu §§ 892-893 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar këtë çështje në ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT – KTH 10.2. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet për ta adresuar këtë çështje sa më shpejt në mënyrë që të sigurojnë qëndrueshmëri juridike në të njëjtin ligj. Ekipi i vlerësimit thërret më tutje autoritetet ta amendamentojnë ligjin për t'i dhënë autoritet ligjor NjIF-it për ta zgjatur periudhën e mbajtjes për identifikimin e dokumenteve, dosjeve të llogarive dhe korrespondencës afariste.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	5. <i>Harmonizimi i Nenit 17 dhe Nenit 20 mbi disponueshmërinë e të dhënave të mbajtura për autoritetet kompetente.</i> Shih po ashtu § 900 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar këtë çështje në ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT, kështu që mospërputhja e dispozitave në të njëjtin ligj mbetet – KTH 10.2. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet ta adresojnë këtë çështje sa më shpejt në mënyrë që të sigurojnë qëndrueshmëri juridike në të njëjtin ligj.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 13 & Rekomandimi i Veçantë IV (Raportimi i transaksioneve të dyshimta) Në lidhje me institucionet financiare	
Vlerësimi: R.13 – Pjesërisht në Përputhje (PP); RiV.IV – Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	1. <i>Ndryshimi i definicionit të ‘veprave dhe transaksioneve të dyshimta’ për të përfshirë situatat kur informacioni tregon se një person ose entitet mund të jetë i përfshirë në aktivitet kriminal.</i> Shih po ashtu § 924 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Edhe pse ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT e kanë ndryshuar definicionin e ‘akteve dhe transaksioneve të dyshimta’, ato nuk kanë marrë megjithatë parasysh këtë propozim. Përveç kësaj, ndryshimet në nenin 22 të Ligjit LPP/LFT kërkojnë ende obligime raportuese për ‘akte dhe transaksione të dyshimta’ dhe nuk marrin parasysh ndaras propozimin për të përfshirë situatat kur informacioni në dispozicion tregon se një person ose entitet mund të jenë të përfshirë në aktivitete kriminale - KTH 13.1. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës për ta adresuar këtë çështje sa më shpejt në mënyrë që të sigurohet qartësia ligjore kur të definohen ‘aktet’ brenda definicionit të ‘akteve dhe transaksioneve të dyshimta’.
Rekomandimi i raportit Vlerësimi	2. <i>Ndryshimi i Nenit 22 për të paraparë obligimin raportues për financimin e terrorizmit.</i>

Rekomandimi 13 & Rekomandimi i Veçantë IV (Raportimi i transaksioneve të dyshimta) <i>Në lidhje me institucionet financiare</i>	
	Shih po ashtu §§ 938-939 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	RV ka identifikuar dhe përcaktuar se obligimi raportues për subjektet raportuese për t'i raportuar aktet apo transaksionet që mund të jenë të ndërlidhura me FT mungon në Ligjin LPP/LFT. Ndonëse disa amendamente të vogla janë përfshirë në Nenin 22 që parasheh obligimin raportues sipas Ligjit LPP/LFT, amendamenti kryesor i duhur për Kosovën për të qenë në përputhje me standardet ndërkombëtare për raportimin e akteve dhe transaksioneve të dyshimta që mund të jenë të lidhura me FT ka mbetur i paadresuar - KTH 13.2 dhe KTH RiVIV.1. Kjo është një mangësi e madhe në Ligjin LPP/LFT dhe regjimin parandalues në Kosovë. Prandaj, Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës për ta adresuar këtë çështje urgjentisht, edhe pse NjIF-i beson se në praktikë një raportim i tillë do të bëhej ende.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>3. Ndryshimi i definicionit të 'akteve dhe transaksioneve të dyshimta' për t'i përfshirë aktet dhe transaksionet në tentativë.</i> Shih po ashtu §§ 950-951 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Bazuar në Nenin 2 paragrafi 1.35 të Ligjit LPP/LFT të ndryshuar, definicioni i 'akteve dhe transaksioneve të dyshimta' ka ndryshuar për të nënkuptuar: <i>një akt ose transaksion, ose një akt ose transaksion i tentuar, që gjeneron një dyshim të arsyeshëm se pasuria e përfshirë në aktin apo transaksionin, ose në aktin ose transaksionin e tentuar, është produkt i krimit dhe do të interpretohet në përputhje me çdo udhëzim të lëshuar nga NjIF-i për aktet apo transaksionet e dyshimta.</i> Ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni të ndonjë udhëzimi të lëshuar nga NjIF-i që nga RV - KTH 13.3 dhe KTH RiVIV.2.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>4. NjIF do të ndërmarrë masa për të siguruar që RTD-të të cilat ngrenë dyshime raportohen po ashtu si RTD dhe do të bëjë ngritje të vetëdijes sipas nevojës.</i> Shih po ashtu § 926 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Pasi që NjIF-i nuk ka lëshuar udhëzim mbi obligimet raportuese që nga RV, mund të konkludohet se NjIF-i nuk ka marrë ndonjë masë për ta adresuar këtë çështje - KTH 13.1. Edhe pse nuk është identifikuar ndonjë provë në lidhje me këtë nga Ekipi i vlerësimit gjatë Ciklit të parë të vlerësimit, përvoja ka treguar se kjo gjë ndodh shpesh, në veçanti kur merret parasysh një zbrazëtimë e gjerë në një numër të RTPG-ve dhe RTD-ve të plotësuara dhe të përdorimit të RTPG-ve si informacion, siç është rasti me NjIF-in në Kosovë. Për këtë arsye, Ekipi i vlerësimit thërret NjIF-in për ta vlerësuar këtë situatë dhe ofruar udhëzime sipas nevojës për subjektet raportuese.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	Gjatë punëtorisë së mbajtur në Prishtinë me 30 tetor 2013, NjIF ka informuar se raportimi është përmirësuar sidomos nga bankat. Në të vërtetë, ekziston një rritje e RTD-ve që vijnë nga bankat. Udhëzimi Administrativ nr.02/2014 është lëshuar nga NjIF-i në janar 2014 dhe trajton përjashtimin nga raportimi për disa kategori të transaksioneve në kuptim të paragrafit (3) të Nenit 22 të Ligjit LPP/LFT. Udhëzimi përjashton katër kategori transaksionesh në lidhje me pagesën e obligimeve komunale, pagesën e taksave, pagesën e polisave të detyrueshme të sigurimit dhe

Rekomandimi 13 & Rekomandimi i Veçantë IV (Raportimi i transaksioneve të dyshimta) <i>Në lidhje me institucionet financiare</i>	
	pagesën për qëllime studimi. NjIF-i ka përkujtuar se inspektimet e përputhshmërisë tani janë të mundshme që nga marsi 2013 pas amendamenteve në Ligjin LPP/LFT që emërojnë NjIF si autoritet mbikëqyrës për të gjitha subjektet raportuese, me përjashtim të kompanive të ndërtimit, dhe pas memorandumit të mirëkuptimit të nënshkruar mes NjIF dhe BQK që i delegon BQK-së kompetenca mbikëqyrëse për tërë sektorin financiar në kuptim të nenit 36A të Ligjit LPP/LFT. Përfundimisht, NjIF ka informuar se kapacitetet e tij janë përmirësuar gjithashtu (në veçanti përmirësime të TI-së). Megjithatë, NjIF-it ende i mungon kapaciteti i duhur për të kontrolluar RTD-të.

Rekomandimi i Veçantë II (Kriminalizimi i financimit të terrorizmit)	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i raportit Vlerësimi	<i>1. Kriminalizimi i dyfishtë i FT (në KP në një anë dhe në Ligjin LPP/LFT të ndryshuar në anën tjetër) duhet të adresohet urgjentisht nga legjislacioni i Kosovës (që përfshin Ministrinë e Drejtësisë dhe Ministrinë e Financave) në mënyrë që të ofrohet një vepër penale e FT e vetme, autonome dhe gjithëpërfshirëse që i plotëson të gjitha aspektet e RiV II.</i> Shih po ashtu § 339 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Kriminalizimi i dyfishuar i FT-së është një çështje e jashtëzakonshme në këtë Raport duke qenë se kjo është një shembull se si një kornizë ligjore e aplikueshme e moderuar mund të bëhet më shumë e komplikuar dhe më pak, madje aspak, funksionale pas miratimit të RV – KTH RiVII.1. Masa vendimtare që është ndërmarrë në lidhje me RiV II është përfshirja e veprës penale të FT të re, dhe të ndarë në nenin 36.B të Ligjit LPP/LFT përmes amendamenteve të fundit. Edhe pse nga një aspekt i caktuar mund të konsiderohet zhvillim pozitiv pasi që vepra e re është dukshëm më shumë në pajtim me standardet relevante të FATF, mënyra se si është futur në <i>corpus juris</i> të Kosovës duket se është bërë pa kujdesin e nevojshëm, duke mos i kushtuar vëmendje harmonisë dhe zbatueshmërisë së ndërsjellë të kornizës ligjore përkatëse. Neni i ri 36.B tanimë është përshkruar dhe analizuar, paraprakisht, nga RV pasi që është ofruar tanimë në versionin e draftit për ekipin e vlerësimit dhe teksti i tij nuk ka ndryshuar pas miratimit. Ekipi i vlerësimit ka shprehur brengë për projektligjin e asokohe, duke nënvizuar se ka ekzistuar një varg i dispozitave të ndërlidhura me terrorizmin (veprat penale dhe definicionet) në Kodin Penal që kanë ofruar mbulim gjithëpërfshirës të fushës, përfshirë kriminalizimin e financimit të terrorizmit në nenin 138 dhe fakti që vepra e re penale e FT do të ishte jashtë këtij konteksti do të çonte në mënyrë të pashmangshme në situatën ku vepra penale e FT do të gjendej në një legjislacion ndërsa të gjitha veprat penale të ndërlidhura me FT dhe definicionet në tjetrin. Pavarësisht paralajmërimeve, legjislacioni i ndryshuar është miratuar siç është hartuar, kështu që të gjitha brengat të cilat i ka pasur ekipi i vlerësimit janë bërë realitet. Çka është më shumë brengosëse, ndryshimi i Ligjit LPP/LFT, duke futur veprën penale të re të FT, nuk e ka ndryshuar ose shfuqizuar asnjërin prej neneve konkurruese dhe/apo të dyfishuar në KP. Si

Rekomandimi i Veçantë II (Kriminalizimi i financimit të terrorizmit)	
	rezultat, korniza ekzistuese e LFT-së në Pjesën e Veçantë të KP ka mbetur e paprekur dhe tash ekzistojnë dy vepra penale konkurruese njëra në KP dhe tjetra në Ligjin LPP/LFT, nën të cilat aktivitetet e FT-së do të mund të përfshiheshin në mënyrë të barabartë. Ky është një rast i qartë i paqartësisë ligjore që paraqet rrezik serioz për aplikimin efektiv të dispozitave përkatëse. Vepra penale e re e FT në nenin 36.B është tërësisht një “trup i huaj” brenda Ligjit LPP/LFT si në aspektin e vendndodhjes ashtu edhe të aplikueshmërisë brenda ligjit: neni i ri 36.B dhe tri nenet e reja janë vendosur në fund të Kreut IV (Sanksionet dhe veprat penale) në një rradhitje dukshëm të rastit (p.sh. Neni 36.A merret me inspektimin e pajtueshmërinë së BQK-së dhe neni 36.C me pasojat e kërcënimit lidhur me veprimtarinë e raportimit të transaksioneve të dyshimta ...) duke përdorur terma ligjorë që do të kërkonin shpjegim apo definicion të duhur (siç është “terroristi individual” i cili mungon plotësisht. Është dashur të bëhet shumë më herët, por ende nuk është shumë vonë për autoritetet e Kosovës (përfshirë Ministrinë e Drejtësisë dhe Ministrinë e Financave) të fillojnë urgjentisht komunikimin dhe koordinimin në këtë fushë, për të analizuar situatën, eksploruar fushat që bien ndesh me njëra-tjetrën ose janë të tepërta në legjislacionin përkatës dhe për të gjetur një zgjidhje legjislative efektive me anë të cilës do të eliminohej kriminalizimi i duplikuar i FT-së dhe të arrihet një vepër penale e vetme, autonome dhe gjithëpërfshirëse e FT-së.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	2. <i>Zhdukja e degëzimit të definicionit për “financim të terrorizmit” në Ligjin LPP/LFT në njërën anë dhe në KP në anën tjetër duke e fshirë Nenin 2 paragrafin 1.36 të Ligjit LPP/LFT në mënyrë që Neni 138 KP (vepra penale e FT) të mbetet definicioni i vetëm i FT për çfarëdo qëllimi (edhe pse emri i veprës penale nuk është saktësisht “financim i terrorizmit”).</i> Shih po ashtu §§ 340 - 341 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit të bëra në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë adresuar duplikimin e definicionit të kritikuar në RV. Përkundrazi, përfshirja e veprës penale të FT në Nenin 36. B si burim i tretë i definicionit vetëm sa ka rritur konfuzionin dhe paqartësinë në këtë fushë, si rezultat i së cilës çështja është më valide se sa që ka qenë në RV - KTH RiVII.1.
Rekomandimi i raportit Vlerësimit	3. <i>Ndryshimi i mbulimit aktual të “aktit terrorist” (“akti i terrorizmit) etj.) dhe ridefinimi i tij në pajtim të plotë me nenin 2(1) të Konventës së FT, përfshirë:</i> • <i>Ofrimin e mbulimit të plotë dhe të përgjithshëm të veprës penale “gjenerike” të terrorizmit</i> • <i>Heqja dorë nga kërkimi i elementit shtesë të qëllimshëm për “veprat penale në traktat” si objekt i FT</i> • <i>Bërja e qartë e definicionit të “aktit terrorist” në nenin 135.1 e zgjeron veprën penale të terrorizmit (p.sh. rekrutimin për terrorizëm) në mënyrë që financimi i këtyre veprave penale të konsiderohet si vepër penale e FT.</i> Shih po ashtu §§ 334-336 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Një prej versioneve më të hershme të amendamenteve të fundit të Ligjit LPP/LFT ende përfshinte një definicion të detajuar për “aktin terrorist” i cili synohej të futej atëherë si paragraf i ri 1.42 në Nenin 2 të ligjit bazik. Duke konsideruar se ky term dhe një numër i çështjeve të lidhura ngushtë është mbuluar dhe definuar me Kod Penal, ekipi i vlerësimit nuk e ka përkrahë

Rekomandimi i Veçantë II (Kriminalizimi i financimit të terrorizmit)	
	përfshirjen e definicionit konkurrues dhe alternativ në një pjesë tjetër të legjislacionit. Në fund, ligjbërësit e Kosovës kanë ardhë në konkluzion të njëjtë si rezultat i të cilit versioni përfundimtar i paragrafit të ri 1.42 i cili në definimin e “aktit terrorist” bën thjesht referencë në këtë term siç definohet në Kodin Penal. Në formatin aktual, paragrafi i ri është më tepër neutral (nuk ka ndikim mbi përputhshmërinë). Fushëveprimi i Ligjit LPP/LFT të ndryshuar rishtazi nuk shkon përtej ofrimit të një veprë penale kryesore të FT (neni 36 B) përderisa legjislacioni që përfshin të gjitha definicionet relevante dhe veprat penale të afërta vazhdon të ofrohet nga Kodi Penal. Megjithatë, ky Kod nuk është ndryshuar, në asnjë aspekt, që nga fillimi i vitit 2013 prandaj asnjë ndryshim nuk ka mundur të bëhet në pjesët të cilat janë relevante në kontekstin e këtij rekomandimi. Njëjtë, ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni për asnjë draft amendamentim në procedurë e sipër që do ta adresonte këtë çështje, e cila si pasojë mbetet siç është identifikuar në RV - KTH RiVII.1.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	4. <i>Veprat e radhitura më poshtë i referohen kriminalizimit të FT siç ofrohet aktualisht në KP:</i> • <i>Kriminalizimi i financimit të terrorizmit individual (për çfarëdo arsye) në veprën penale të FT</i> • <i>Ndryshimi dhe riformulimi i terminologjisë kontradiktore dhe/apo të tepërt të përdorur në dispozitat e FT.</i> Shih po ashtu §§ 337-338, 333, 340 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Mangësitë e adresuara me këtë rekomandim mund të gjenden në Kodin Penal i cili, megjithatë, nuk është amendamentuar, në asnjë masë, që nga fillimi i vitit 2013 prandaj asnjë ndryshim nuk ka mundur të bëhet as në pjesët përkatëse - KTH RiVII.1 & KTH RiVII.3. Sigurisht, së paku pika e parë e këtij rekomandimi (që përfshin financimin e terroristit individual) është, në aspektin teknik, e adresuar nga vepra penale e re e FT në Nenin 36.B të Ligjit LPP/LFT por vuan, siç është përshkruar në detaje më lart, nga mangësitë strukturore dhe konceptuale që pengojnë, së paku tani për tani, aplikueshmërinë e saj efektive. Ekipi i vlerësimit sugjeron që këto çështje duhet të rishikohen dhe të zgjidhen në kuadër të një koordinimi të domosdoshëm ndërinstitucional në këtë çështje, siç rekomandohet më lart. (Ende mbetet për të vendosur cila vepër penale e FT mbetet dhe prej të cilës duhet të hiqet dorë etj.) Deri atëherë, megjithatë, asnjë prej pjesëve konkurruese të legjislacionit nuk duhet të amendamentohet pa marrë parasysh tjetrën.
Ndryshimet (e tjera) të bëra që nga vlerësimi i fundit	

2.3. Rekomandimet kyçe⁹

Rekomandimi 3 (Konfiskimi dhe masat e përkohshme)	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	1. Kodi i Procedurës Penale duhet të amendamentohet për të përfshirë dispozitat që tregojnë standardin e provave të kërkuara për të lejuar konfiskimin e instrumentaliteteve të synuara për përdorim në kryerjen e veprës penale. Shih po ashtu § 351 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar këtë çështje akoma – KTH 3.1. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet për ta adresuar këtë çështje sa më parë në mënyrë që të tregohet standardi i provës së kërkuar për të lejuar konfiskimin e instrumentaliteteve të synuara për përdorim në kryerjen e veprës penale, dhe prandaj t'i heqin dyshimet në lidhje me mundësinë e konfiskimit përfundimtar të tyre.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi.	2. Kosova duhet të harmonizojë normat e KP dhe KPP në lidhje me konfiskimin ndaj palëve të treta. Në këtë rast, prioriteti duhet të jepet për kornizën e paraparë në KP, e cila është në përgjithësi në pajtim me standardet ndërkombëtare, dhe nuk do të paraqiste problem të efikasitetit në kuptim të implementimit, për dallim nga normat e KPP. Shih po ashtu §§ 354, 357 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar ende këtë çështje – KTH 3.1.1.b. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet ta adresojnë këtë çështje në mënyrë që ta zgjidhin konfliktin e dispozitave të KPP me KP që krijojnë një pengesë për implementimin e normave që ndodhen në Kodin Penal, duke vendosur një standard më të lartë të provës, i cili përfundimisht do të kishte ndikim në efikasitetin e zbatimit të ligjit kur ato ndërmarrin masa të konfiskimit.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	3. Kosova duhet të ndryshojë dispozitat e KPP që rregullojnë mbrojtjen e të drejtave të personave të tretë në mirëbesim. Standardi i provës i kërkuar nga personat e tretë në mirëbesim për të provuar të drejtat e tyre legjitime dhe qëllimet në lidhje me pronën duhet të zvogëlohet. Shih po ashtu §§ 371-372 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar ende këtë çështje – KTH 3.5. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet për ta adresuar këtë çështje sa më parë në mënyrë që ta zvogëlojnë standardin e provës së kërkuar për personat e tretë në mirëbesim për të provuar të drejtat e tyre legjitime dhe qëllimet në lidhje me pronën pasi që standardi aktual shumë shpesh e bën këtë të pamundshme.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	4. Kosova duhet të themelojë mekanizmat për të parandaluar veprimet, kontraktuale ose të tjera, kur personat e përfshirë kanë ditur ose është dashtë të dijnë që si rezultat i këtyre veprave autoritetet do të paragjykoreshin në mundësinë e tyre për ta kthyer pronën e konfiskuar.

⁹ Referencat në Rekomandimet e FATF në këtë raport u referohen Dyzetë Rekomandimeve të FATF 2003 dhe Nëntë Rekomandimeve të Veçanta për Financimin e Terrorizmit (2001).

Rekomandimet kyçe siç definojnë në procedurat e FATF janë R.3, R.4, R.23, R.26, R.35, R.36, R.40, RiV.I, RiV.III dhe RiV.V.

Rekomandimi 3 (Konfiskimi dhe masat e përkohshme)	
	Shih po ashtu § 373 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar këtë çështje akoma - KTH 3.6. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet për ta adresuar këtë çështje sa më parë në mënyrë që të parandalohen veprimet, kontraktuale ose të tjera, kur personat e përfshirë kanë ditur ose është dashtë të dijnë që si rezultat i këtyre veprave autoritetet do të paragjykoreshin në mundësinë e tyre për ta kthyer pronën që është subjekt i konfiskimit.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>5. Gjyqësori duhet të lejohet dhe të inkurajohet të marrë qasje proaktive në marrjen e masave të nevojshme, aty ku prokurori ka dështuar qartazi në një situatë të dukshme të një rasti specifik për ta përcjellë përmes sekuestrimit ose konfiskimit të instrumentaliteteve/pasurive të fituara me vepër penale.</i> Shih po ashtu § 401 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ligji nr. 04/L-140 për kompetencat e zgjeruara për konfiskimin e pasurive të përfituara me vepër penale i cili është shpallur me 26 shkurt 2013, specifikon kompetencat e zgjeruara për konfiskimin e pasurive të përfituara me vepër penale nga personat që kanë kryer vepër penale kur procedurat e parapara në KPP nuk janë të mjaftueshme. Ky ligj trajton rastet, kur, pas vendimit të formës së prerë, prokurori i shtetit mund të provojë se i pandehuri ka fituar pasuri të tjera të cilat nuk kanë qenë përfitime materiale të veprës penale për të cilën i pandehuri është dënuar, se këto pasuri janë marrë pas datës 31 dhjetor 1999, se të ardhurat e ligjshme të të pandehurit kanë qenë të pamjaftueshme për ta mundësuar blerjen e atyre pasurive të tjera, se i pandehuri ka qenë i angazhuar në një varg aktivitete të ngjashme me atë për të cilin është dënuar dhe se ky model aktivitete do t'ia mundësonte blerjen e atyre pasurive. Ky ligj definon po ashtu kushtet sipas së cilave pasuritë në pronësi të të pandehurit të vdekur ose në arrati mund të konfiskohen dhe se si urdhëri i sekuestrimit apo konfiskimit të përkohshëm mund të përdoret gjatë pezullimit të një hetimi. Kur procedura penale nuk mund të vazhdohet për shkak të vdekjes të të pandehurit, por pasuritë i nënshtrohen një Urdhëri Ndalues, Konfiskimit të Përkohshëm, apo nëse është ngritur një aktakuzë e cila i radhit pasuritë që i nënshtrohen konfiskimit, Gjykata, sipas propozimit të Prokurorit të shtetit apo të palës së dëmtuar, mund të vazhdojë procedurën e konfiskimit nëse vlera e pasurisë që do të konfiskohet e kalon €1,000; dhe është në interes të drejtësisë që të vazhdohet me procedurën. Nëse është ngritur një aktakuzë e cila i radhit të gjitha pasuritë që i nënshtrohen konfiskimit dhe i pandehuri sipas kësaj aktakuze është në arrati apo arratiset, Gjykata, sipas propozimit nga Prokurori i shtetit, mund ta vazhdojë procedurën penale nëse Prokurori i shtetit ka dyshime të bazuara se i pandehuri është në arrati, vlere e pasurisë që i nënshtrohet konfiskimit është më e lartë se €5.000; dhe vazhdimi i procedurës është në interes të drejtësisë. Nëse Prokurori i shtetit nxjerr aktvendim për ta pezulluar një hetim sipas Nenit 157 të KPP, por nëse gjatë procedurës penale pasuria është ndaluar sipas një Urdhëri Ndalues apo nëse i është nënshtrohet Konfiskimit të Përkohshëm, Prokurori i shtetit duhet ta pyesë gjyqtarin e procedurës paraprake për të vazhduar me këto masa. Gjyqtari i procedurës paraprake duhet ta autorizojë urdhërin ndalues apo konfiskimin e përkohshëm kundër të pandehurit për 6 muaj nëse prokurori ka shkak të bazuar se i pandehuri ka kryer veprën penale dhe se pasuria është fituar nga vepra penale, nëse vlere e

Rekomandimi 3 (Konfiskimi dhe masat e përkohshme)	
	pasurisë është më e lartë se €10,000; dhe është në interes të drejtësisë që të vazhdohet me procedurën. Prokurori i shtetit mund ta përsërisë kërkesën në gjykatë edhe njëherë për 6 muaj. Nëse hetimi nuk vazhdohet deri në skadim të autorizimit të gjykatës, mbrojtësi i të pandehurit mund të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake ta pushojë Urdhërin Ndalues ose Konfiskimin e Përkohshëm. Ekipi i vlerësimit e mirëpret miratimin e Ligjit të ri. Megjithatë, ai konsideron se ky ligj nuk e lejon gjyqësorin të marrë një qasje proaktive në marrjen e masave të nevojshme kur prokurori qartazi ka dështuar në një situatë të dukshme të një rasti specifik për ta përcjellë përmes sekuestrimit ose konfiskimit të instrumentaliteteve/pasurive të njohura të përfituara me vepër penale. Prandaj, Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës të marrin masat e domosdoshme për ta adresuar këtë çështje.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	6. <i>Kosova duhet të implementojë komponentët relevante të strategjisë LPP/LFT sa më shpejt, në veçanti për të përmirësuar rolin e hetimeve financiare, mekanizmat e kthimit të pasurisë dhe koordinimin e bashkëpunimit në mes të agjencive në këto fusha.</i> Shih po ashtu § 402 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Departamenti për Hetimin e Krimeve Ekonomike brenda Policisë së Kosovës ka thënë se takime të rregullta mbahen në nivel qendror dhe lokal për të menaxhuar më mirë rastet dhe për të patur një regjim më të mirë të konfiskimit duke krijuar një sistem të përbashkët në lidhje me sistematizimin dhe menaxhimin më të mirë të rasteve. Megjithatë, do të duhet më shumë kohë për ta përmirësuar legjislacionin përkatës. Ekipi i vlerësimit e merr shënim këtë informacion. Megjithatë, asnjë informacion mbi rezultatin e këtyre takimeve dhe as ndonjë afat kohor nuk është dhënë. Prandaj, Ekipi i vlerësimit e përsërit rekomandimin e vet dhe inkurajon autoritetet e Kosovës për të vazhduar me implementimin e komponentëve relevante të strategjisë LPP/LFT, në veçanti përmirësimin e rolit të hetimeve financiare, mekanizmave për kthimin e pasurisë, dhe koordinimin e bashkëpunimit në mes të agjencive në këto fusha.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	7. <i>Zyra Kombëtare për Luftimin e Krimeve Ekonomike e parashikuar sipas strategjisë duhet të bëhet efektive sa më shpejt që është e mundur në mënyrë që të monitorohet dhe përmirësohet efikasiteti i bashkëpunimit dhe koordinimit në mes të agjencive në fushën e krimit financiar.</i> Shih po ashtu § 396 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Duket se ka një proces të vazhdueshëm. 3 takime të fundit që kanë përfshirë autoritete të ndryshme të Kosovës (përfshirë mes tjerash, edhe AAPSK-në) janë mbajtur në lidhje me Zyrën Kombëtare për Luftimin e Krimeve Ekonomike. Një MM në mes të KPK, KGjK, MD, MF, MPB, BQK, AKI dhe AKK është nënshkruar me 22 nëntor 2013. Qëllimi i këtij dokumenti është vendosja e parimeve themelore për krijimin dhe funksionalizimin e KKLKE për të përcaktuar parimet e përgjithshme të mandatit e përgjegjësi të tij/saj dhe për të ndërmarrë, në emër të tyre, bashkëpunim efikas me KKLKE. Kjo strukturë do të promovojë, koordinojë, monitorojë, vlerësojë dhe raportojë aktivitetet e të gjitha institucioneve publike dhe private që kanë të bëjnë me

Rekomandimi 3 (Konfiskimi dhe masat e përkohshme)	
	parandalimin, zbulimin, hetimin, ndjekjen penale dhe gjykimin e krimeve të cilat gjenerojnë përfitime materiale duke e mbrojtur sistemin financiar të Kosovës nga rreziqet e PP, FT dhe evazionit fiskal. Pas nënshkrimit të këtij MM, është emëruar një KKLKE në muajin janar 2014. Përveç koordinimit ndërinstitutional, një projektakt ligjor është thënë se është rrugës, megjithatë, ekipi i vlerësimit nuk ka marrë ndonjë informacion në lidhje me afatin.
Rekomandimi Raportit Vlerësimit	i të <i>8. Agjencia për Administrimin e Pasurive të Sekuestruara dhe të Konfiskuara, policia, KPK dhe KGJK duhet të mbajnë statistika me një nivel më të madh të detajeve mbi shumat e pasurive të ngrira, të sekuestruara dhe të konfiskuara në lidhje me PP, FT, pasurive të fituara me vepër penale dhe veprave penale paraprake.</i> Shih po ashtu §§ 392-393 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	KTH 32.2 – NjIF-i ka lëshuar Udhëzimin Administrativ nr. 001/2013 që adreson obligimet për të hartuar dhe mbajtur statistika gjithëpërfshirëse dhe kuptimplote në pajtim me obligimet e parapara për të sipas Ligjit LPP/LFT. Udhëzimi thotë se kompilimi i të dhënave statistikore, në mes të tjerash, për pasuritë e konfiskuara apo të sekuestruara në lidhje me parandalimin e PP dhe FT do të bëhet nga NjIF-i bazuar në: - të dhënat e marra nga NjIF-K si informacion fillestar; - të dhënat dhe raportet e inteligjencës të kompiluara nga NjIF-K; dhe, - të dhënat e marra si përgjigje nga NjIF-K. Përveç kësaj, është thënë se KKLKE brenda KPK do t'i koordinojë statistikat dhe do të mbledhë informacione. KPK do ta menaxhojë bazën e të dhënave të unifikuar mbi statistikat që mbulojnë shërbimet e prokurorisë. Çdo institucion do të ketë një koordinator përgjegjës për statistika. PK deklaron se DHKE mban statistika në lidhje me sekuestrimin dhe konfiskimin e pasurive të fituara nëpërmjet veprimtarisë kriminale, si dhe dëshmi në lidhje me vendimet e gjykatës për ngrirjen dhe konfiskimin dhe se ekziston një bashkëpunim i ndërsjellë, ndërsa Agjencia mban statistika në nivel kombëtar. Megjithatë, ekipi i vlerësimit nuk është pajisur me këtë lloj informacioni statistikor gjatë procesit të vlerësimit. Duke marrë parasysh të gjitha këto, ekipi i vlerësimit mirëpret informacionin e ofruar dhe pret që veprimet e marra do të lejojnë marrjen e statistikave me një nivel më të madh të detajeve mbi shumat e pasurive të ngrira, të sekuestruara dhe të konfiskuara në lidhje me PP, FT, të ardhurave të fituara me vepër penale dhe veprave penale paraprake. Pavarësisht kësaj, Ekipi i vlerësimit merr shënim se Udhëzimi Administrativ nuk i detyron autoritetet të mbajnë statistika. Kjo duhet të adresohet, deri në masën më të madhe të mundshme, siç rekomandohet në RV.
Rekomandimi Raportit Vlerësimit	i të <i>9. Duhet të ketë konsistencë të terminologjisë në tërë legjislacionin për t'i larguar paqartësitë, përfshirë paqartësitë në mes të Ligjit LPP/LFT, KP dhe KPP.</i> Shih po ashtu § 405 në RV.
Masat e marra për implementimin e	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar këtë çështje akoma. Ekipi i vlerësimit bën thirrje tek autoritetet për ta adresuar këtë çështje sa më

Rekomandimi 3 (Konfiskimi dhe masat e përkohshme)	
Rekomandimit të Raportit	shpejt në mënyrë që të sigurojnë qëndrueshmëri në tërë legjislacionin për t'i larguar paqartësitë, përfshirë paqartësitë në mes të Ligjit LPP/LFT, KP dhe KPP.
Rekomandimi Raportit Vlerësimit	<i>10. Zëvendësimi i pasurisë së fituar jo me vepër penale në vend të konfiskimit të përfitimeve/materialeve reale është i nënkuptuar në Nenin 97.1 të Kodit Penal. Kjo duhet të rihartohet për të larguar çfarëdo dyshimi.</i> Shih po ashtu § 352 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar akoma këtë çështje - KTH 3.1. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet ta adresojnë këtë çështje sa më parë në mënyrë që të largohet çfarëdo dyshimi për zëvendësimin e pasurisë së fituar jo me vepër penale në vend të konfiskimit të përfitimeve reale materiale/pasurisë.
Rekomandimi Raportit Vlerësimit	<i>11. Urdhërat e Ngrirjes së Përkohshme nisin nga Prokurorët. Ekzistojnë dispozita për ankesë nga ata që ndikohen nga Urdhëri por nuk thuhet në mënyrë të qartë në KPP se aplikimi i këtyre Urdhërave është ex parte. Gjuha e dispozitës relevante (Neni 274 KPP) duhet të jetë eksplicite për të larguar dyshimet.</i> Shih po ashtu § 360 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar akoma këtë çështje – KTH 3.2. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet ta adresojnë këtë çështje sa më shpejt në mënyrë që të thuhet qartazi se Urdhërat për Ngrirje të Përkohshme të inicluara nga Prokurorët janë <i>ex parte</i>.
Rekomandimi Raportit Vlerësimit	<i>12. Kosova duhet ta konsiderojë implementimin e një sistemi të konfiskimit in rem për pasurinë e fituar me krim. Ndryshimet në ligjin për kompetencat e zgjeruara të konfiskimit nuk e ofrojnë këtë.</i> Shih po ashtu § 377 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar akoma këtë çështje - ESH 3.7 (Elementet shtesë). Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet ta adresojnë këtë sa më shpejt në mënyrë që të merret parasysh implementimi i një sistemi të konfiskimit <i>in rem</i> për pasurinë e fituar me anë të krimit.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	Ligji Nr. 04/L-140 për kompetencat e zgjeruara për konfiskimin e pasurive të përfituara me vepra penale është shpallur më 26 shkurt 2013. Ai specifikon kompetencat e zgjeruara për konfiskimin e pasurive të fituara nga ana e personave që kanë kryer vepër penale, kur procedurat e parapara në KPP nuk janë të mjaftueshme.

Rekomandimi 4 (Ligjet e sekretit në pajtim me Rekomandimet)	
Vlerësimi: Kryesisht në Përputhje (KP)	
Rekomandimi Raportit Vlerësimit	<i>1. Një pikë e re të vendoset tek Neni 74 (2) i Ligjit mbi BQK, në veçanti nëse eventualisht BQK-së i jepen kompetenca mbikëqyrëse sipas dhe për qëllime të Ligjit LPP/LFT, të qartësohet heqja e konfidencialitetit kur BQK ofron informacione për NjIF.</i> Shih po ashtu §§ 853, 851 në RV.

Rekomandimi 4 (Ligjet e sekretit në pajtim me Rekomandimet)	
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar këtë rekomandim. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës të kryejnë ndryshimet e propozuara në Ligjin për BQK duke e fuqizuar kështu sigurinë juridike për heqjen e konfidencialitetit për qëllime të Ligjit LPP/LFT. Ky rekomandim tanimë merr një rëndësi edhe më të madhe për shkak të ndryshimeve në Ligjin LPP/LFT ku BQK, përmes nenit të ri 36A mund të jetë dhe i është deleguar kompetenca e mbikëqyrjes për sektorin financiar për qëllimet e Ligjit LPP/LFT nga NjIF-i përmes MM të nënshkruar kohët e fundit në mes të BQK dhe NjIF. Sipas nenit 2 të MM, përveç delegimit të kompetencave të mbikëqyrjes, <i>qëllimi i këtij Memorandumi është të shtohet dhe rritet niveli i bashkëpunimit dhe koordinimi si dhe të përmirësohet niveli i sigurisë së shkëmbimit të informatave, dhe të përshpejtohet procesi i shkëmbimit të informatave në mes të Palëve, në lidhje me parandalimin dhe luftimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit.</i>
Ndryshimet e (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 23 (Rregullimi, mbikëqyrja dhe monitorimi)	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	1. Një mandat mbikëqyrës ligjor duhet të përcillet me një mandate për autoritetin mbikëqyrës të emëruar për të lëshuar rregulla dhe rregullore të obligueshme për qëllime të LPP/LFT (për BQK përtej kompetencave të BQK-së në këtë aspekt sipas Nenit 85 të Ligjit mbi Bankat për qëllime të kujdesit). Shih po ashtu §§ 1107, 1144 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Edhe pse amendamentimet e fundit në Ligjin LPP/LFT kanë përfshirë nenin 36A me kompetenca mbikëqyrëse për autoritetet kompetente sipas delegimit nga NjIF mbi baza të një marrëveshje të shkruar, ato nuk ofrojnë më tutje për këto autoritete të deleguara mundësinë të lëshojnë gjithashtu rregulla dhe rregullore të obligueshme për ato sektorë nën kompetencat e tyre mbikëqyrëse të deleguara për qëllimet e Ligjit LPP/LFT. Në dy raste, sipas nenit 17(3) me referencë në qëllimin e synuar dhe natyrën e marrëdhënies afariste dhe monitorimin e vazhdueshëm dhe sipas nenit 21(1) në lidhje me kujdesin e duhur të shtuar, Ligji LPP/LFT bën referencë për <i>rregullatorin kompetent</i> (pa asnjë definim të termit) të cilit i është dhënë autoriteti të lëshojë udhëzime të detyrueshme për këtë qëllim. Në mungesë të një definicioni të <i>rregullatorit kompetent</i> dhe brenda kontekstit të paragrafit të ri (1) në nenin 30 që i jep kompetenca mbikëqyrëse NjIF-it për të gjitha subjektet raportuese (me përjashtim të kompanive të ndërtimit) dhe, termi <i>rregullator kompetent</i> do të jetë kryesisht i interpretuar si referencë për NjIF, e cila tanimë ka kompetenca për të lëshuar direktiva, udhëzime administrative dhe udhërrëfime për çështjet që lidhen me sigurimin dhe promovimin e pajtueshmërisë me Ligjin LPP/LFT për të gjitha subjektet raportuese - brenda kontekstit të paragrafit (1.12) të Nenit 14 të Ligjit LPP/LFT. Për këtë arsye, përveç nëse NjIF-i, përmes delegimit të kompetencave të saj mbikëqyrëse te BQK, ka deleguar po ashtu kompetencat e veta për të lëshuar rregulla dhe rregullore të obligueshme, BQK, sipas marrëveshjeve aktuale, dhe çfarëdo autoritet tjetër i cili ka marrë kompetenca mbikëqyrëse të deleguara nga NjIF-i, nuk do të kishte bazë ligjore të lëshojë rregulla dhe rregullore për qëllimet e

Rekomandimi 23 (Rregullimi, mbikëqyrja dhe monitorimi)	
	Ligjit LPP/LFT - KTH 23.2 Edhe pse kjo çështje është duke u marrë parasysh, duket se BQK është e mendimit se mandati i saj sipas Ligjit mbi Bankat për të lëshuar Rregullore do të aplikohet edhe për qëllime të Ligjit LPP/LFT. Mandati sipas Ligjit mbi Bankat është për BQK për të lëshuar rregulla dhe rregullore për qëllime të kujdesit brenda kompetencave të veta ligjore për mbikëqyrje të kujdesshme të bankave dhe institucioneve financiare brenda qeverisjes së Ligjit mbi Bankat. Sipas Ligjit LPP/LFT, BQK nuk ka një kompetencë të drejtëpërdrejtë për të mbikëqyrë sektorin financiar për qëllime të këtij Ligji, dhe sipas Nenit 36A të Ligjit të ndryshuar LPP/LFT ajo mund ta bëjë këtë vetëm nëse NjIF ia delegon kompetencat e tilla përmes një marrëveshje me shkrim. Një marrëveshje e tillë është nënshkruar por është e heshtur në lidhje me çështjen e direktivave, udhëzimeve administrative, rregullave dhe rregulloreve nga BQK për qëllime të ligjit LPP/LFT. Për sa më lart, Ekipi i vlerësimit përsëri u rekomandon autoriteteve të Kosovës t'i fuqizojnë procedurat legjislative në këtë drejtim. Për qëllime të përsëritjes së saj dhe RV, Ekipi i vlerësimit e përsërit se kompetencat e tilla të BQK-së sipas Ligjit mbi Bankat aplikohen vetëm për qëllime të kujdesit sipas Ligjit mbi Bankat dhe jo për qëllime të Ligjit LPP/LFT.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>2. Futja e paragrafit të ri (6) në nenin 37 të Ligjit mbi Bankat që kërkon nga një person ose entitet, vetëm ose së bashku me tjetrin, heqjen e një interesi të rëndësishëm apo zvogëlimin e mbajtjes aktuale të aksioneve për ta informuar BQK-në sipas nevojës.</i> Shih po ashtu § 1123 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	BQK e konsideron akoma këtë propozim dhe asnjë amendamentim i Ligjit mbi Bankat nuk ka ndodhur ende. Autoritetet e Kosovës mund të dëshirojnë ta miratojnë këtë rekomandim pasi që, përveç se është i dobishëm për vetë sistemin dhe do të ishte në pajtim me standardet ndërkombëtare, ai kontribon për të treguar aplikimin e duhur të kërkesave sipas Standardeve të FATF për të siguruar se kriminelët nuk depërtojnë sistemin financiar – KTH 23.3.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>3. Futja e një paragrafi të ri (2) në Nenin 38 të Ligjit mbi Bankat që kërkon aplikimin e kriterëve të LPP/LFT siç parashihet sipas Direktivës së BE-së mbi Shkrirjet dhe Blerjet për aprovim të ndryshimeve në zotërimin e aksioneve.</i> Shih po ashtu § 1124 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	BQK e konsideron akoma këtë propozim dhe asnjë amendamentim në Ligjin për Bankat nuk është bërë ende. Autoritetet e Kosovës mund të dëshirojnë ta miratojnë këtë rekomandim pasi që, përveç se është i dobishëm për vetë sistemin dhe do të ishte në pajtim me standardet ndërkombëtare, ai kontribon për të treguar aplikimin e duhur të kërkesave sipas Standardeve të FATF për të siguruar se kriminelët nuk depërtojnë sistemin financiar – KTH 23.3.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>4. Ndryshimi i paragrafit (3) i Nenit 39 të Ligjit mbi Bankat mbi shkrirjet, konsolidimet dhe blerjet si rezultat i paragrafit të propozuar (2) në nenin 38.</i> Shih po ashtu § 1125-1126 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	BQK e konsideron akoma këtë propozim dhe asnjë amendamentim në Ligjin për Bankat nuk është bërë ende. Autoritetet e Kosovës mund të dëshirojnë ta miratojnë këtë rekomandim pasi që, përveç se është i dobishëm për vetë sistemin dhe do të ishte në pajtim me standardet ndërkombëtare, ai kontribon

Rekomandimi 23 (Rregullimi, mbikëqyrja dhe monitorimi)	
	për të treguar aplikimin e duhur të kërkesave sipas Standardeve të FATF për të siguruar se kriminelët nuk depërtojnë sistemin financiar – KTH 23.3.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	5. <i>Harmonizimi i definicionit të “institucionit financiar” në ligjet e ndryshme</i> Shih po ashtu § 1165 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	BQK synon të identifikojë dallimet kryesore dhe në përputhje me rrethanat të rishikojë definicionet e ndryshme. Si rezultat deri më sot asnjë ndryshim në pjesët përkatëse të legjislacionit (ligjet mbi Bankat, mbi BQK, dhe LPP/LFT) nuk është ndërmarrë - KTH 23.5
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	6. <i>Futja e bazës ligjore për emërimin e autoritetit kompetent për të vepruar si autoritet mbikëqyrës për sektorin financiar për qëllime të Ligjit LPP/LFT</i> Shih po ashtu §§ 1174, 1182 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit në Ligjin LPP/LFT kanë futur Nenin e ri 36A i cili ndërsa pranon se BQK dhe mbikëqyrësit e tjerë sektoralë në pajtim me kompetencat e tyre të përcaktuara në Ligjin LPP/LFT dhe në ligjet e tjera relevante, mbesin përgjegjës për mbikëqyrjen e implementimit të dispozitave të Ligjit LPP/LFT nga entitetet nën mbikëqyrjen e tyre, prapë se prapë kompetenca të tilla bëhen efektive vetëm nëse NjIF-i delegon të drejtën për mbikëqyrje bazuar në një marrëveshje të shkruar. Në këtë drejtim, në Qershor 2013, NjIF dhe BQK kanë nënshkruar një MM qëllimi i të cilit është delegimi i kompetencave tek BQK sipas Nenit 36A të Ligjit LPP/LFT të amenduar, për kryerjen e inspektimeve të pajtueshmërisë me NjIF-in në përputhje me dispozitat e Ligjit LPP/LFT të ndryshuar përmes Ligjit Nr. 04/L-178. Përmes kësaj marrëveshjeje, BQK-ja si autoriteti licensues, mbikëqyrës dhe rregullator i sektorit financiar, do të jetë përgjegjëse për inspektimet e pajtueshmërisë së sektorit financiar në kuadër të parandalimit të PP dhe FT bazuar në kornizën ligjore për parandalimin e PP dhe FT dhe aktet nënligjore përkatëse të lëshuara nga NjIF-i në bashkëpunim të ngushtë me BQK-në – KTH 23.1. Ekipi i vlerësimit e mirëpret këtë amendamentim pozitiv të Ligjit LPP/LFT i cili tani ofron bazë ligjore për BQK për ta vazhduar punën e vet efektive në mbikëqyrjen e sektorit financiar për qëllimet e Ligjit LPP/LFT. Ekipi i vlerësimit sjell në mend megjithatë se RV, bën rekomandime të mëtutjeshme të cilat lidhen me këtë bazë ligjore, siç janë ato që kanë të bëjnë me lëshimin e rregulloreve të obligueshme, kompetencat mbikëqyrëse dhe shqiptimin e sanksioneve efektive, bindëse dhe proporcionale dhe që janë të parashikuara nga Ligji LPP/LFT për dallim nga ato sanksione që janë në fuqi me Ligjin mbi Bankat për qëllime të kujdesit.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 26 (NjIF dhe funksionet e tij)	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	1. <i>Ministria e Financave dhe Bordi Menaxhues i NjIF duhet të marrin masa për ta lehtësuar dhe promovuar qëndrimin institucional të NjIF në lidhje me autoritetet e tjera.</i>

Rekomandimi 26 (NjIF dhe funksionet e tij)	
	Shih po ashtu § 467 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar akoma këtë çështje – KTH 26.1. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet ta adresojnë këtë çështje sa më parë në mënyrë që ta lehtësojnë dhe promovojnë qëndrimin institucional të NjIF-it në lidhje me autoritetet e tjera.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>2. Numri i bazave të të dhënave në të cilat ka qasje NjIF duhet të rritet. Më e rëndësishmja, NjIF-it duhet t'i jepet qasje në bazën e të dhënave të Policisë. Këto baza të të dhënave në të cilat i lejohet NjIF-it qasja e drejtpërdrejtë duhet të integrohen në kornizën analitikë të goAML për të lehtësuar kualitetin, fushëveprimin dhe shpejtësinë e analizës.</i> Shih po ashtu § 468 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	NjIF dhe PK kanë nënshkruar një MM për shkëmbimin e informacioneve me 19 shkurt 2013 - KTH 26.3. Kjo marrëveshje mbulon caktimin e një zyrtari të Policisë së Kosovës në NjIF si zyrtar ndërlidhës në mënyrë që të lehtësohet mbledhja e informatave të inteligjencës, hetimi dhe ndjekja penale e personave të dyshuar për PP dhe FT. Ky MM është shtyrë në shtator 2013 në mënyrë që të rritet bashkëpunimi i tyre dhe të lidhen bazat e të dhënave. Ekipi i vlerësimit nuk ka pranuar ndonjë informacion shtesë as për natyrën dhe shtrirjen e qasjes që NjIF-i ka tek baza(t) e të dhënave të PK-së dhe as ndonjë kopje të MM të zgjatur të shtatorit 2013 në mënyrë që të vlerësojë siç duhet implementimin e këtij rekomandimi. Megjithatë, është thënë se që nga viti 2013, PK ka dhënë leje për qasjen e NjIF-it në bazën e vet të të dhënave që përmban të dhëna mbi rastet penale dhe kundërvajtjet dhe se PK komunikon me NjIF-in përmes sistemit goAML, i cili e ka lehtësuar dhe shpejtuar komunikimin. Prandaj, Ekipi i vlerësimit inkurajon autoritetet e Kosovës të vazhdojnë përpjekjet e tyre për ta adresuar këtë çështje.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>3. Formularët e raportimit nuk duhet të paraqesin obligim mbi subjektet raportuese të cilat shkojnë përtej Ligjit LPP/LFT (barrë shtesë e burimeve mbi sektorin privat).</i> Shih po ashtu § 469 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar këtë çështje akoma - KTH 26.2. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet ta adresojnë këtë çështje sa më parë në mënyrë që të garantojnë se formularët e raportimit nuk vendosin obligime shtesë mbi subjektet raportuese të cilat shkojnë përtej Ligjit LPP/LFT.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>4. NjIF duhet të ndërmarrë masa shtesë për të rritur kualitetin e RTD-ve dhe lehtësuar barrën e kërkesave shtesë duke punuar me sektorin raportues, duke ofruar përgjigje kthyesë të përgjithshme (tipologji) e të targetuar mbi rezultatet e shpërndarjeve të RTD-ve.</i> Shih po ashtu §§ 470, 440 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Me 31 tetor 2013, NjIF-i ka lëshuar Udhëzimin Administrativ nr. 001/2013 mbi Trajnimin për Parandalimin dhe Luftimin e PP dhe FT - KTH 26.2. Ky dokument parashikon në veçanti se Drejtori i NjIF mund të kërkojë nga subjektet raportuese të kalojnë nëpër trajnimë të cilat janë të ndërlidhura mes

Rekomandimi 26 (NjIF dhe funksionet e tij)	
	të tjerash me obligimet e tyre raportuese dhe metodat e PP dhe FT. NjIF po ashtu ka ofruar disa tipologji në raportin e vet vjetor për 2012 dhe në një dokument të dedikuar të publikuar në webfaqen e vet. Në punëtorinë e datës 30 tetor, të organizuar nga projekti PKEK, NjIF ka informuar se ka filluar të ndryshojë sistemin për ta bërë të përputhshëm me rekomandimet e RV-it. Si rezultat, cilësia e raportimit nga subjektet raportuese, veçanërisht bankat, është përmirësuar. Prandaj, mbi bazën e informacionit në dispozicion, Ekipi i vlerësimit konkludon se ky rekomandim është implementuar në mënyrë të kënaqshme.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	5. <i>Një sistem formal dhe i rregullt mbi progresin e referimeve të NjIF duhet të implementohet bashkarisht me Policinë, Doganat dhe Prokurorët. Kjo çështje duhet të konsiderohet si një prej prioriteteve nga Zyra Kombëtare për Luftimin kundër Krimit Ekonomik, pas themelimit të saj.</i> Shih po ashtu § 472 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	PK dhe NjIF-K kanë një MM që parasheh vendosjen e një zyrtari të policisë në zyret e NjIF-K me qëllim të lehtësimit, koordinimit dhe bashkëpunimit të ndërsjellë dhe shkëmbimit të informacioneve në mes të dy institucioneve. Zyra e KKLKE është themeluar në janar 2014, dhe një Prokuror është caktuar si KKLKE. NjIF deklaron se ka përmirësim të bashkëpunimit me PK në lidhje me përgjigjet kthyesë të marra mbi rastet e dërguara në Polici. Ekipi i vlerësimit i inkurajon autoritetet e Kosovës të vazhdojnë me përpjekjet e tyre në mënyrë që ta adresojnë plotësisht këtë çështje.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	6. <i>Mungesa e statistikave kuptimplote që demonstrojnë rezultatet e shpërndarjeve të NjIF tek autoritetet e zbatimit të ligjit është zbrazëtia kryesore dhe duhet të përmirësohet nga autoritetet e Kosovës në kohën më të shkurtër të mundshme përmes një përpjekje kolektive mes agjencive.</i> Shih po ashtu § 473 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Me 31 tetor 2013, NjIF ka lëshuar Udhëzimin Administrativ nr. 001/2013 për përgatitjen e statistikave, raporteve dhe rekomandimeve mbi Pastrimin e Parave dhe Financimin e Terrorizmit - KTH 26.3 në lidhje me KTH 32.2 Ky dokument parasheh në veçanti se NjIF duhet të mbledhë statistika dhe raporte në lidhje, mes të tjerash, me rastet të cilat janë analizuar dhe dërguar tek institucionet e zbatimit të ligjit, numrin e kërkesave për informacione të marra nga institucionet e zbatimit të ligjit, numrin e personave të hetuar dhe të dënuar në lidhje me parandalimin e PP dhe FT, dhe pasurive të konfiskuara apo të sekuestruara në lidhje me parandalimin e PP dhe FT. Në lidhje me këtë, është thënë se Zyra e KKLKE brenda KPK do të koordinojë statistikën dhe mbledhjen e informacioneve. KPK do të menaxhojë bazën e të dhënave të unifikuar të statistikave që mbulon shërbimet e prokurorisë. Çdo institucion e ka një koordinator përgjegjës për statistika. KPK ka ofruar një raport mbi më shumë se 20 vepra penale të cilat janë trajtuar në një mënyrë të koordinuar. Raporti është hapi i parë i madh edhe pse nevojiten masa të mëtejshme. Ekipi i vlerësimit konsideron se Udhëzimi Administrativ i lëshuar nga NjIF shkon në drejtim të duhur dhe pret që të dhënat e mbledhura do të mundësojnë për të demonstruar rezultatet e informatave të shpërndara nga

Rekomandimi 26 (NjIF dhe funksionet e tij)	
	NjIF-i tek autoritetet e zbatimit të ligjit.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	7. Publikimi i raportit vjetor nga NjIF duhet të konsiderohet një prioritet në mënyrë që të rritet vetëdijësimi në lidhje me aktivitetet e NjIF në mes të një komuniteti më të gjerë në mes të agjencive, si dhe sektorit raportues. Ky raport duhet të përdoret, mes të tjerash, si një mjet efektiv nga NjIF për të ofruar përgjigje për sektorin raportues, dhe kështu duhet gjithmonë të përfshijë informacion mbi tipologjitë aktuale të PP. Shih po ashtu § 474 në RV .
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Raporti vjetor i NjIF për 2012 ofron informacion mbi tipologjitë e PP por nuk jep rezultat të mjaftueshëm për subjektet raportuese mbi kualitetin e RTD-ve - KTH 26.8 Ekipi i vlerësimit pret që NjIF të ndërmarrë masa të mëtutjeshme në mënyrë që ta implementojë tërësisht këtë rekomandim.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	8. Rekomandohet ndryshimi i tekstit të Ligjit LPP/LFT në mënyrë që t'i jepet kompetencë NjIF të kërkojë informacione shtesë të qartë që nuk i nënshtrohet asnjë interpretimi. Shih po ashtu § 475 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosoves nuk e kanë adresuar këtë çështje në amendamentimet e fundit të Ligjit LPP/LFT - KTH 26.4. Ekipi i vlerësimit inkurajon autoritetet ta adresojnë këtë çështje sa më parë në mënyrë që t'i jepet kompetencë NjIF të kërkojë pa mëdyshje informacione shtesë që nuk i nënshtrohen asnjë interpretimi.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	9. NjIF duhet të implementojë Parimet e Grupit Egmont të Shkëmbimit të Informacionit në marrëveshjet e marrëdhëniet me NjIF të huaja. Shih po ashtu § 476 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Gjatë punëtorisë së lartpërmendur të datës 30 tetor, NjIF ka informuar se ka dorëzuar aplikimin zyrtar në lidhje me anëtarësimin në Egmont Group. Në këtë kontekst, një mision vlerësimi nga Grupi Egmont pritet të mbahet në Prishtinë në fund të muajit mars 2014 në mënyrë që të përcaktojë nëse NjIF-K përputhet me kriteret dhe kërkesat e Grupit Egmont, dhe është e gatshme të bëhet anëtare – KTH 26.10. Ekipi i vlerësimit inkurajon NjIF të miratojë Parimet e Egmont për Shkëmbimin e Informacioneve pavarësisht kohës së pranimit të aplikimit për t'iu bashkuar Grupit Egmont pasi që këto Parime ofrojnë udhëzime të praktikave më të mira.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	10. NjIF duhet të bëjë një vlerësim të nevojave financiare dhe teknike përfshirë një pasqyrë të 3 viteve të mëparshme. Kjo duhet të plotësohet dhe të informohet nga një vlerësim i rreziqeve e kërcënimeve të pastrimit të parave në Kosovë (siç parashihet me strategjinë LPP/LFT), ku NjIF duhet të ndërmarrë një rol udhëheqës. Dy vlerësimet duhet të prodhojnë një veprim të integruar/plan të alokimit financiar me prioritet të përbashkëta të përcaktuara për NjIF, autoritetet e zbatimit të ligjit, dhe autoritetet mbikëqyrëse dhe politikëbërëse. Shih po ashtu § 477 në RV.
Masat e marra për implementimin e	Me 6 shtator 2013, MF ka lëshuar Udhëzimin Administrativ MF Nr. 04/2013 mbi VKRR për PP dhe FT.

Rekomandimi 26 (NjIF dhe funksionet e tij)	
Rekomandimit të Raportit	Qëllimi i Udhëzimit Administrativ është të vendoset, në pajtim me Rekomandimin 1 të FATF dhe standardet e tjera ndërkombëtare relevante, një proces i përgjithshëm për vlerësimin kombëtar të rrezikut mbi PP dhe FT përfshirë identifikimin, analizimin dhe vlerësimin e rreziqeve. Ai po ashtu synon në udhëzimin e Qeverisë dhe institucioneve relevante publike, private dhe të sektorit të tretë në Kosovë në hartimin e politikave, strategjive dhe procedurave të tjera relevante të menaxhimit të rrezikut. Ai do t'i udhëzojë ata në drejtimin dhe kontrollimin e aktiviteteve të tyre. NjIF është caktuar të ndërmarrë dhe të koordinojë me autoritetet e tjera kompetente vlerësimin kombëtar të rrezikut. Në nëntor 2013, Qeveria e Kosovës ka publikuar një dokument për “Vlerësimin e Rrezikut Kombëtar të Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit në Kosovë 2013 (VKRR)”. Dokumenti është i plotësuar nga dy Shtojca: Shtojca 1 ofron një analizë dhe matricë të vlerësimit për rreziqet individuale dhe Shtojca 2 ofron një Plan Veprimi për trajtimin e masave që duhen aplikuar për vlerësimin e rrezikut. Dokumenti i VKRR-së është miratuar nga Qeveria në dhjetor 2013. Në janar 2014, dokumenti i Vlerësimit Kombëtar të Rrezikut është shoqëruar nga një Strategji Kombëtare e Kosovës dhe Plani i Veprimit përkatës për parandalimin dhe luftimin kundër ekonomisë joformale, PP, FT dhe krimeve të tjera ekonomike dhe financiare për periudhën 2014-2018. Qëllimet, objektivat dhe veprimet e Strategjisë Kombëtare dhe Planit të Veprimit 2014-2018 bazohen në Vlerësimin Kombëtar të Rrezikut 2013. Ekipi i vlerësimit mirëpret masat e marra dhe inkurajon autoritetet e Kosovës në sigurimin e implementimit të efektshëm të këtyre dokumenteve.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 36 (Ndihma e Ndërsjellë Juridike)	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>1. Ofrimi i standardeve të shërbimit për kohën e kthimit të kërkesave të huaja të cilat mund ta pengojnë efikasitetin e sistemit.</i> Shih po ashtu §§ 1698-1699 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Standardet e tilla të shërbimit janë tanimë në legjislacionin sekondar në Kosovë siç është Udhëzimi Administrativ nr. 2009/1-09 për Procedurën e Ofrimit të Ndihmës Juridike Ndërkombëtare në Çështjet Juridike Penale dhe Civile të lëshuar nga Ministria e Drejtësisë, por vetëm në kuptim të kundërt (që do të thotë duke dhënë afate kohore për kërkesa të NNJ nga Kosova tek shtetet e huaja). Gjatë vizitës në terren, përfaqësuesit e Ministrisë kanë bërë referencë tek një pak a shumë Udhëzim Administrativ i ngjashëm në përgatitje e sipër në atë kohë i cili do të ndihmonte implementimin e Ligjit për Bashkëpunimin Juridik Ndërkombëtar në Çështjet Penale (qoftë të vjetrin ose të riun). Megjithatë, ekipi i vlerësimit nuk ka marrë deri më tani asnjë informacion konkret nëse ky udhëzim është lëshuar tashmë — KTH 36.3.
Rekomandimi i Raportit	<i>2. Ndryshimi i legjislacionit procedural në mënyrë që të tejkalohen</i>

Rekomandimi 36 (Ndihma e Ndërsjellë Juridike)	
Vlerësimi	<i>grumbullimet e rasteve në lidhje me kërkesat e NNJ të cilat kërkojnë lëshimin e Urdhërave Gjyqësorë.</i> Shih po ashtu §§ 1698, 1700-1701 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni për çfarëdo ndryshimi formal të procedurave për këtë qëllim. Sa i përket grumbullimit të lëndëve të vjetra penale ose civile që presin para gjykatës (por jo raste të NNJ), KGjK ka nxjerrë në gusht 2013 një Strategji Kombëtare për Reduktimin e Lëndëve të Vjetra. Ky është një dokument udhëzues për gjyqtarët, administratorët dhe stafin mbështetës gjyqësor. Por ai nuk adreson në mënyrë specifike lëndët e ndërlidhura me NNJ (edhe pse implementimi efektiv i strategjisë mund të ketë një efekt pozitiv të tërthortë edhe mbi rastet e ndërlidhura me NNJ) – KTH 36.3. Kështu që, në opinionin e ekipit të vlerësimit, ndonëse strategjia duket gjithëpërfshirëse, ajo nuk i parasheh kërkesat e NNJ si një prioritet në reduktimin e grumbullimit të lëndëve të vjetra prandaj Ekipi i vlerësimit i inkurajon autoritetet e Kosovës të adresojnë grumbullimin e kërkesave të NNJ me prioritet.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 40 (Format e tjera të bashkëpunimit)	
Vlerësimi: Kryesisht në Përputhje (KP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	1. <i>ILECU duhet të mbajë statistika, përfshirë detaje të mjaftueshme për të identifikuar veprën penale paraprake dhe sidomos aty ku PP/FT është pjesë, si dhe kohën e kthimit të përgjigjes për kërkesat pa të cilat është e pamundur të gjykoheft efikasiteti.</i> Shih po ashtu § 1727 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Siç është thënë më heret në këtë Raport, edhe pse NjIF ka lëshuar Udhëzimin Administrativ për mbajtjen e statistikave, udhëzimi nuk e imponon si një obligim të detyrueshëm mbi të gjithë bartësit, përfshirë autoritetet kompetente, sipas Ligjit LPP/LFT për të mbajtur statistika dhe ofruar ato në NjIF - në lidhje me KTH 32.2. Ekipi i vlerësimit nuk është pajisur me informacione specifike në lidhje me atë se çfarë masash janë marrë osë pritjet të merren. Prandaj, Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës të marrin masa në mënyrë që të sigurojnë që ILECU mban statistika, përfshirë detaje të mjaftueshme për të identifikuar veprën penale paraprake dhe sidomos aty ku PP/FT është pjesë, si dhe kohën e ekzekutimit të kërkesave pa të cilën është e pamundur të gjykoheft efikasiteti. Ekipi i vlerësimit më tutje inkurajon autoritetet e Kosovës ta adresojnë këtë çështje me prioritet të lartë sepse statistikat janë një mjet i rëndësishëm për matjen e efikasitetit të sistemit dhe për vendosjen/ndryshimin e politikave, ligjeve dhe rregulloreve.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	2. <i>Ligji LPP duhet të përfshijë mundësinë për NjIF apo prokurorët të kërkojnë urdhër për monitorim të llogarisë bankare.</i>
Masat e marra për implementimin e	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar ende këtë çështje - STKiE 198.

Rekomandimi 40 (Format e tjera të bashkëpunimit)	
Rekomandimit të Raportit	Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet ta adresojnë këtë çështje sa më parë në mënyrë që të lejohet NjIF apo prokurorët të kërkojnë urdhër për monitorim të llogarisë bankare.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	3. <i>Kosova duhet ta qartësojë nëse e refuzon apo jo bashkëpunimin ndërkombëtar mbi baza të veprave penale politike.</i>
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Neni 85 i Ligjit nr. 04/L-213 i datës 31 korrik 2013 për Bashkëpunimin Juridik Ndërkombëtar në Çështjet Penale qartazi thotë se NNJ mund të refuzohet nëse kërkesa ka të bëjë me vepër penale politike – KTH 40.1 dhe STKiE 198 Neni 46.6. Ekipi i vlerësimit konsideron se ky rekomandim është implementuar plotësisht.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	4. <i>NjIF duhet të ketë kompetenca për të ngrirë apo shtyrë transaksionet sipas kërkesës së NjIF të huaj.</i> Shih po ashtu § 1723 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës nuk e kanë adresuar ende këtë çështje - STKiE 198 neni 47. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet për ta adresuar këtë çështje sa më parë në mënyrë që NjIF-i të ketë kompetenca për të ngrirë apo shtyrë transaksionet sipas kërkesës së një NjIF-i të huaj.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi i Veçantë III (Ngrirja dhe konfiskimi i pasurive terroriste)	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	1. <i>Hartimi dhe miratimi i ligjeve dhe procedurave efektive për ngrirjen e fondeve terroriste apo pasurive të tjera të personave dhe entiteteve të përcaktuar në pajtim me RKSOKB 1267/1988 dhe 1373 apo sipas procedurës së iniciuar nga vendet e treta dhe sigurimi se veprimet e ngrirjes shtrihen edhe tek fondet apo pasuritë të cilat kontrollohen nga personat e përcaktuar.</i> Shih po ashtu §§ 417, 421 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Asnjë legjislacion primar apo sekondar nuk është miratuar që nga fillimi i vitit 2013 i cili do të adresonte, në çfarëdo mase, ngrirjen e fondeve terroriste apo pasurive të tjera të personave dhe entiteteve të përcaktuar në pajtim me RKSOKB-të përkatëse. As ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë adresuar këtë çështje dhe ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni për çfarëdo draft legjislacioni në procedurë e sipër i cili do ta bënte një gjë të tillë – KTH RiVIII.1 & KTH RiVIII.2. Megjithatë, në fazën e përmbylljes së këtij Raporti, ekipi i vlerësimit mësoi rastësisht për ekzistencën e një ligji që nuk ishte sjellë asnjëherë në vëmendje të tij nga autoritetet e Kosovës gjatë procesit të vlerësimit. Ky është Ligji për zbatimin e sanksioneve ndërkombëtare (Ligji Nr. 03/L-183 i datës 15.04.2010, këtej e tutje : LZSN) që ka hyrë në fuqi që nga muaji maj i vitit 2010. <i>Ky ligj “përcakton procedurën për zbatimin e sanksioneve ndërkombëtare joushtarake në Republikën e Kosovës, të vendosura nga Kombet e Bashkuara</i>

Rekomandimi i Veçantë III (Ngrirja dhe konfiskimi i pasurive terroriste)	
	ose nga organizata të tjera ndërkombëtare.” (neni 1) ku “sanksionet ndërkombëtare” nënkuptojnë “kufizime apo obligime të caktuara me rezolutë, konventë, kovenantë, deklaratë apo me ndonjë akt të Organizatës së Kombeve të Bashkuara ose të organizatës ndërkombëtare të caktuar”, dhe mund të jenë e ekonomike, financiare, politike, të komunikimit dhe të natyrës publike (neni 2[1.2]). “Sanksionet financiare” janë, sipas nenit 2(1.4) “kufizimet në të drejtat e entiteteve ndaj të cilave zbatohen sanksionet ndërkombëtare, për të menaxhuar, përdorur apo disponuar paratë e gatshme, sigurimet, mallrat, të drejtat e tjera të aseteve të pronës; kufizimet e pagesës për entitetet ndaj të cilave zbatohen sanksionet ndërkombëtare; kufizimet e tjera mbi aktivitetet financiare”. Në vështrim të parë, LZSN shërben, në këtë mënyrë, për zbatimin e masave kufizuese ndërkombëtare të tilla si RKSOKB që janë të rëndësishme në kontekstin e RiV.III dhe veçanërisht RKSOKB 1267/1988. Megjithatë, LZSN është shumë i përgjithshëm në fushën e tij dhe nuk vendos një procedurë administrative praktike për ngrirjen e llogarive të personave ose entiteteve në listat përkatëse, por mund të shërbejë vetëm si bazë ligjore për futjen e një procedure të tillë. E gjitha çka është përcaktuar në nenin 3(4) është fusha personale dhe territoriale e zbatimit të ligjit (dispozitat e tij zbatohen gjithashtu ndaj personave fizikë dhe juridikë të Kosovës në territoret e shteteve të huaja), ndërsa neni 9 parashikon që përgjegjësia civile nuk do të zbatohet për personat fizikë dhe juridikë të Kosovës për mospërmblidhjen e detyrimeve që lidhen me zbatimin e sanksioneve ndërkombëtare. Në vend të rregullave të tjera procedurale, neni 3(1) autorizon Qeverinë për të miratuar vendime shtesë për zbatimin e një sanksioni ndërkombëtar. Siç duket nga teksti i ligjit, vendimet e tilla duhet të miratohen mbi bazën rast për rast që do të thotë se rregullat procedurale (cili sanksion zbatohet, afatet kohore për zbatimin e tij, kushtet, përjashtimet e mundshme, subjektet kundër të cilëve zbatohet sanksioni dhe, nëse është e aplikueshme, data e skadimit të sanksionit) do të përcaktohen gjithashtu mbi baza <i>ad hoc</i>. Vendimet e nxjerra sipas nenit 3(1) nuk janë paraparë në këtë mënyrë që të sigurojnë një grup të përgjithshëm të rregullave që vendosin një procedure efektive dhe të njohur publikisht për zbatimin e masave kufizuese ndërkombëtare, përfshirë procedurat e përshtatshme të ngrirjes. Natyrisht, ekipi i vlerësimit nuk është informuar për çdo vendim që është nxjerrë në bazë të LZSN, gjë që me sa duket do të thotë se ky ligj nuk është zbatuar ende në ndonjë rast konkret. Përveç kësaj, heshtja e pashpjegueshme për ekzistencën e këtij ligji gjatë fazave të mëparshme të vlerësimit ngre shqetësime serioze se disa, nëse jo të gjitha, nga autoritetet mikpritëse nuk janë madje në dijeni për këtë ligj. Në mungesë të ligjeve në fuqi (domethënë atyre që shkojnë përtej thjesht autorizimit për lëshimin e vendimeve zbatuese) dhe procedurave për të ngrirë fonde ose pasuri të tjera në pronësi ose në lidhje me personat e caktuar nga RKSOKB përkatëse, niveli i pajtueshmërisë me RiV.III mbetet kështu i njëjtë. Si rezultat, kjo mangësi mbetet siç është identifikuar në RV.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	2. Themelimi i një autoriteti kompetent të caktuar për qëllime të RKSOKB 1373. Shih po ashtu § 422 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të	Nuk është miratuar asnjë legjislacion primar apo sekondar në këtë drejtim. Amendamentimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë adresuar këtë çështje (p.sh. duket se nuk i është dhënë konsideratë t’i jepet NjIF-it një

Rekomandimi i Veçantë III (Ngrirja dhe konfiskimi i pasurive terroriste)	
Raportit	autoritet i tillë) dhe ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni të çfarëdo draft legjislacioni tjetër relevant. As LZSN i lartpërmendur nuk e përcakton madje se cili autoritet i Kosovës do të jetë kompetent për t'u sugjeruar Komiteteve përkatëse të Sigurisë të OKB-së që të caktojnë persona apo entitete që plotësojnë kriteret specifike për përcaktim – KTH RiVIII.1 & KTH RiVIII.2. Si rezultat, kjo mangësi mbetet siç është identifikuar në RV.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	3. <i>Themelimi i një sistemi efektiv për komunikimin e veprimeve sipas mekanizmave të ngrirjes për sektorin financiar dhe ofrimi i udhëzimeve praktike adekuate në këtë fushë.</i> Shih po ashtu § 422 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Nuk është miratuar asnjë legjislacion primar apo sekondar në këtë drejtim, dhe ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni për çfarëdo draft legjislacioni tjetër relevant – KTH RiVIII.5. Si rezultat, kjo mangësi mbetet siç është identifikuar në RV.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	4. <i>Futja në përdorim e procedurave të duhura</i> • <i>Për të marrë në konsideratë heqjen nga lista të kërkesave dhe për shkrirjen e fondeve dhe pasurive të tjera të personave apo entiteteve të hequr nga lista dhe personave apo entiteteve të cilat janë prekur pa dashje nga një mekanizëm i ngrirjes;</i> • <i>Për autorizimin e qasjes në fonde apo pasuri të tjera të ngrira sipas RKSOKB 1267/1988 në pajtim me RKSOKB 1452;</i> • <i>dhe për procedura specifike për të kundërshtuar veprimet e ngrirjes të ndërmarra sipas RKSOKB përkatëse.</i> Shih po ashtu §§ 422-423 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Nuk është miratuar asnjë legjislacion primar apo sekondar në këtë drejtim. Ndryshimet e fundit në ligjin LPP/LFT nuk e trajtojnë këtë çështje dhe ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni për çfarëdo draft legjislacioni tjetër relevant – KTH RiVIII.7 & KTH RiVIII.10. Kjo vlen gjithashtu edhe për LZSN e lartpërmendur. Ky ligj parasheh vetëm se vendimet <i>ad hoc</i> të qeverisë (shih më lart) do të zbatojnë përjashtimet që janë lejuar fillimisht me vendimin origjinal të organizatës ndërkombëtare (gjë që megjithatë, nuk është relevante në këtë kontekst). Si rezultat, kjo mangësi mbetet siç është identifikuar në RV.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	5. <i>Ofrimi i masave për monitorimin e përputhshmërisë me implementimin e obligimeve sipas RiVIII dhe shqiptimi i sanksioneve.</i> Shih po ashtu § 423 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Nuk është miratuar asnjë legjislacion primar apo sekondar në këtë drejtim. Ndryshimet e fundit në ligjin LPP/LFT nuk e trajtojnë këtë çështje dhe ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni për çfarëdo draft legjislacioni tjetër relevant – KTH RiVIII.13. Si rezultat, kjo mangësi mbetet siç është identifikuar në RV.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

2.4. Rekomandimet e tjera¹⁰

Rekomandimi 2 (Përgjegjësia për veprën penale të PP)	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	1. <i>Ndryshimi i përgjegjësisë penale të personit juridik siç përcaktohet aktualisht me legjislacion (nëse varet apo jo nga fajësia e personit fizik).</i> Shih po ashtu §§ 269, 285 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	As Kodi Penal as Ligji për PPPJ nuk është ndryshuar, në asnjë masë, që nga fillimi i vitit 2013 prandaj asnjë ndryshim nuk është mundur të bëhet në Nenin 40 të KP apo në nenin e ngjashëm fjalë për fjalë 5 të Ligjit për PPPJ të cilat janë relevante në kontekst të këtij rekomandimi - KTH 2.1 & KTH 2.2. Njëjtë, ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni për çfarëdo draft amendamentimi të këtyre ligjeve në procedurë të cilat do ta adresonin këtë çështje, e cila si pasojë mbetet siç është identifikuar në RV.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	2. <i>Harmonizimi i dispozitave përkatëse të Ligjit LPP/LFT dhe KP, në aspekt të konceptit dhe terminologjisë në lidhje me</i> <i>Standardin e njohurisë të aplikueshëm në rastet e veprës penale të PP (Ligjit LPP/LFT përkundrejt KP)</i> <i>Bazat e përgjegjësisë penale të personave juridikë dhe atë të personave fizikë të cilët ndërlidhen (Neni 34 i Ligjit LPP/LFT përkundrejt Nenit 40 KP / Neni 5 të Ligjit për PPPJ).</i> Shih po ashtu §§ 283, 284, 286-288 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Siç është përmendur në lidhje me rekomandimin më lart, as Kodi Penal as Ligji për PPPJ nuk janë ndryshuar që nga fillimi i vitit 2013, prandaj asnjë ndryshim nuk ka mundur të bëhet në nenet relevante të këtyre ligjeve - KTH 2.1, KTH 2.2 & KTH 2.3. Njëjtë, neni 34 i Ligjit LPP/LFT ka mbetur po ashtu i paprekur nga amendamentimet e fundit të bëra në këtë ligj dhe ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni për çfarëdo amendamentimi në procedurë e sipër të këtyre ligjeve të cilat do ta adresonin këtë çështje, e cila prandaj mbetet siç është identifikuar në RV.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	3. <i>Vendosja e sanksioneve më të rrepta (rritja e shkallës së gjobave) të aplikueshme ndaj personave juridikë për vepra penale.</i> Shih po ashtu § 290 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Regjimi i sanksioneve penale të aplikueshme për personat juridikë bie jashtë fushëveprimit të amendamenteve të fundit të Ligjit LPP/LFT të cilat prandaj nuk kanë ndikim në këtë fushë. Legjislacioni relevant është Ligji për PPPJ i cili, megjithatë, nuk është ndryshuar akoma prandaj asnjë ndryshim nuk ka mundur të bëhet në Kreun III që merret me dënimet dhe sanksionet e tjera ligjore penale. Si rezultat, kjo mangësi mbetet siç është identifikuar në

¹⁰ Referencat në Rekomandimet e FATF në këtë raport u referohen Dizet Rekomandimeve të FATF dhe Nëntë Rekomandimeve të Veçanta për Financimin e Terrorizmit (2001).

Në lidhje me Rekomandimin 28 (Në Përputhje) dhe RiV.IX (Kryesisht në Përputhje) të cilat nuk janë përfshirë më poshtë, shih po ashtu § 3 më lart.

Rekomandimi 2 (Përgjegjësia për veprën penale të PP)	
	RV – KTH 2.5.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 6 (Personat e ekspozuar politikisht)	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	1. Harmonizimi i definicionit të një PEP me definicionin e FATF në Ligjin LPP/LFT. Shih po ashtu §§ 789, 791 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Definimi i një PEP në Ligjin LPP/LFT është zëvendësuar me tekstin si në vijim (Neni 2 paragrafi 1.41): <i>personat fizikë të cilët janë ose kanë qenë të besuar me funksione të shquara publike dhe anëtarët e ngushtë të familjes, së tyre, apo persona të njohur që dihen të jenë bashkëpunëtorë të ngushtë me personin e tillë. NjIF në konsultim me Ministrinë e Financave mund të lëshojë një akt nënligjor për të përcaktuar funksionet publike të shquara dhe anëtarin e familjes së ngushtë të këtyre personave.</i> Duhet të theksohet se definicioni nuk përfshin “ata të lidhur ngushtë me PEP” siç përfshihet në definicionet e pranuar në standardet ndërkombëtare. Në janar 2014, NjIF ka lëshuar Udhëzimin Administrativ nr. 04/2014 për PEP-ët duke adresuar kështu definimin e “funksioneve të shquara publike”, “bashkëpunëtorëve të ngushtë” dhe “anëtarëve të ngushtë të familjes” siç kërkohet me Ligjin LPP/LFT të ndryshuar. Për më tepër, pasi që Ligji nuk i definon kategoritë e individëve të cilët mund të konsiderohen se përfshihen në statusin e PEP, udhëzimi parasheh një listë të plotë udhëzuese për PEP vendorë dhe të huaj. Pavarësisht kësaj, ndryshimet e lartpërmendura nuk kanë adresuar çështjen nëse definicioni kap edhe zyrtarët e rangut mesatar ose të ulët. Ekipi i vlerësimit kupton se në Rregulloren e re që zëvendëson Rregullin X, BQK duhet të përpqet ta adresojë çështjen e interpretimit të definicionit të PEP, megjithatë një interpretim i tillë duhet t’u nënshtrohet akteve nënligjore të nxjerra nga NjIF në konsultim me MF - Rek. 6. Ekipi i vlerësimit mirëpret definicionin e ndryshuar të PEP dhe nxjerrjen e Udhëzimit Administrativ me interpretim të qartë në lidhje me atë se kush do ta përbënte një definicion të tillë dhe të ofronte një udhëzim për të gjitha subjektet raportuese si shtesë e çfarëdo udhëzimi që parashihet sipas Rregullorës të BQK-së e cila është e aplikueshme vetëm për sektorin financiar dhe që, në rastin e PEP, i nënshtrohet çfarëdo udhëzimi të lëshuar nga NjIF në pajtim me Ligjin LPP/LFT të ndryshuar.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	2. Imponimi i obligimit ligjor për të identifikuar nëse pronari përfitues i personit juridik bie brenda definicionit të PEP. Shih po ashtu §§ 799, 809 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Neni 17(1) i Ligjit LPP/LFT është amendamentuar dhe kërkon nga subjektet raportuese ta identifikojnë pronarin përfitues të një personi juridik dhe, si rezultat, të përcaktojnë nëse ai pronar përfitues paraqet rrezik të lartë me ç’rast duhet t’i verifikohet identiteti. Megjithatë, Neni 17(1) nuk kërkon përcaktimin nëse pronari përfitues përbën një PEP brenda definicionit të Ligjit. Gjatë aplikimit të kujdesit të duhur të shtuar për PEP pasi paraqesin rrezik të lartë, dhe në bërjen e dallimit në mes të PEP-ve vendorë dhe të huaj,

Rekomandimi 6 (Personat e ekspozuar politikisht)	
	Neni 21 i Ligjit LPP/LFT të ndryshuar nuk e adreson këtë çështje nëse pronari përfitues është PEP, edhe pse Neni kërkon nga subjektet raportuese të përcaktojnë nëse klientët e tyre janë PEP vendorë apo të huaj me ç'rast duhet të aplikohet një kujdes i duhur i shtuar për PEP e huaj. Si pasojë, ndërkohë që janë marrë masa për ta qartësuar identifikimin e pronarit përfitues, dhe përcaktuar nëse një klient bie brenda definicionit të PEP, Ligji LPP/LFT i ndryshuar ende mbetet mbrapa për të kërkuar nga subjektet raportuese identifikimin nëse pronari përfitues i një personi juridik përbën një PEP. Pavarësisht kësaj, sipas Nenit 10 të Rregullores së propozuar që ndryshon Rregullin X, BQK do të kërkojë nga bankat dhe institucionet financiare identifikimin e statusit të PEP të pronarit përfitues: <i>Me identifikimin e pronarit(ve) përfitues, bankat dhe institucionet financiare duhet të përcaktojnë përmes procedurave të vlerësimit të rrezikut të klientit të tyre nëse personi(at) i/e tillë përfitues bie(n) në kuadër të statusit të personit(ave) të ekspozuar politikisht në kuptim të Ligjit LPP/LFT. Në një rast të tillë, bankat dhe institucionet financiare duhet të aplikojnë masat e shtuara për personat e ekspozuar politikisht siç përmendet në Ligjin LPP/LFT dhe këtë Rregullore – KTH 6.1.</i> Udhëzimi Administrativ nr. 04/2014 për PEP, ndërsa i referohet obligimit sipas Ligjit LPP/LFT për të identifikuar pronarin përfitues në pajtim me dispozitat e Nenit 17, dështon në të njëjtën mënyrë në kërkimin ndaj subjekteve raportuese për të identifikuar statusin PEP të pronarit përfitues. Prandaj, çfarëdo ndryshimi në Rregullin X të BQK-së siç detajohet më lart do të aplikohet vetëm për sektorin financiar që krijon një paqartësi në aplikimin e Ligjit. Prandaj, kërkesa për ta ndryshuar përshtatshmërisht Ligjin LPP/LFT mbetet e vlefshme. Duke i pranuar amendamentimet pozitive në Ligjin LPP/LFT brenda kontekstit të analizës së rrezikut të klientit për klientët me rrezik më të lartë, Ekipi i vlerësimit është i mendimit se brengat e ngritura në lidhje me identifikimin e pronarit përfitues dhe përcaktimin e statusit të PEP për pronarët përfitues nuk janë adresuar. Prandaj, Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës ta adresojnë këtë çështje për një implementim më efektiv të standardeve ndërkombëtare. Përveç kësaj, Ekipi i vlerësimit konstaton se referenca tek Neni 19(1) në nenin 21(5) në rast të PEP vendorë është çorientuese pasi që neni 19 ka të bëjë me transferet telegrafike.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	3. <i>Ndryshimi i Nenit 21 të Ligjit LPP/LFT për të siguruar se procedurat aplikohen për të identifikuar nëse një klient apo pronar përfitues identifikohet më në fund si një PEP ose bëhet PEP.</i> Shih poashtu § 807-809 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Paragrafi (1.1) i Nenit 17 të Ligjit LPP/LFT të ndryshuar tani kërkon që të gjitha subjektet raportuese të përcaktojnë, në baza të vazhdueshme, rrezikun e PP dhe të FT që paraqitet nga klientët e tyre dhe çfarëdo person tjetër i tretë të cilit i ofrojnë shërbime financiare. Një interpretim i gjerë i këtij amendamenti nën dritën e kërkesës për të qenë <i>në baza të vazhdueshme</i> duhet ta mbulojë këtë obligim. Megjithatë, Neni 21(5) i cili në mënyrë specifike kërkon nga subjektet raportuese të përcaktojnë nëse klienti është PEP vendor ose i huaj nuk e imponon obligimin në baza të vazhdueshme - KTH 6.2.1. Përveç kësaj, Udhëzimi Administrativ Nr. 04/2014 për PEP dështon në adresimin e kësaj çështjeje. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës ta qartësojnë këtë situatë

Rekomandimi 6 (Personat e ekspozuar politikisht)	
	përmes dispozitave të qarta ligjore në Ligjin LPP/LFT. Në ndërkohë, Ekipi i vlerësimit inkurajon që NjIF dhe autoritetet e tjera kompetente sipas Ligjit LPP/LFT të sigurojnë se ofrojnë udhëzime për subjektet raportuese në këtë aspekt.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	4. <i>Të qartësohet në nenin 21 të Ligjit LPP/LFT se indentifikimi i burimit të fondeve aplikohet në baza të vazhdueshme për të gjitha transaksionet me PEP-ët.</i> Shih po ashtu § 816 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Edhe pse paragrafi (5) i Nenit 21 është amendamentuar, pika (5.1.2.) që i referohet kërkesës për të marrë masa të përshtatshme për të krijuar origjinën e mjeteve të përdorura në marrëdhënie ose transaksion, është mbajtur si në versionin paraprak të Ligjit. Megjithatë, në Rregullorën e vet të propozuar që zëvendëson Rregullin X, BQK synon ta qartësojë këtë duke definuar çka përbën <i>burim të pasurisë</i> dhe çka përbën <i>burim të fondeve</i> përmes një neni në Rregulloren që specifikon masat e shtuara që duhen aplikuar në rast të PEP-ve – KTH 6.3 Udhëzimi Administrativ Nr. 04/2014 për PEP i nxjerrë në janar 2014, dhe siç definohet më herët në këtë Raport, ngjashëm nuk e adreson çështjen e burimit të fondeve, prandaj mbetet në varësi të dispozitave të Ligjit LPP/LFT në mungesë të udhëzimeve relevante. Ekipi i vlerësimit e mirëpret definicionin që do të ofrohet në Rregulloren e propozuar të BQK-së. Megjithatë, pasi që Rregullorja aplikohet vetëm për banka dhe institucione financiare, dhe Udhëzimi Administrativ i NjIF-it Nr. 04/2014 për PEP që aplikohet për të gjitha subjektet raportuese nuk e adreson këtë çështje, autoritetet e Kosovës mund të dëshirojnë të sigurojnë që një udhëzim i ngjashëm ofrohet edhe për sektorët e tjerë të subjekteve raportuese, ose përmes udhëzimeve relevante të fundit ose përmes definicioneve në Ligjin LPP/LFT të plotësuar nga një amendamentim në pikën (5.1.2) të paragrafit (5) të Nenit 21 të Ligjit LPP/LFT.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	5. <i>Ofrimi i udhëzimit për industrinë</i> Shih po ashtu §§ 796, 821 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Rregullorja e propozuar e BQK-së që ndryshon Rregullin X do të ofrojë udhëzime për bankat dhe institucionet financiare mbi qasjen e bazuar në rrezik e cila do të përfshijë udhëzime mbi kategorizimin e klientëve brenda shkallës së rrezikut dhe një matricë përcjellëse për monitorimin e atyre klientëve dhe marrëdhënieve të cilët paraqesin rrezik më të lartë. Asnjë udhëzim tjetër i ngjashëm nuk është lëshuar ose parashihet të lëshohet për sektorët e tjerë të subjekteve raportuese pasi që Udhëzimi Administrativ Nr. 04/2014 për PEP i lëshuar nga NjIF-i në janar 2014 nuk e adreson elementin e rrezikut të lartë të monitorimit të llogarive në lidhje me PEP përveç se duke iu referuar obligimeve tanimë ekzistuese sipas Ligjit me pasojën e mospasjes së një udhëzimi për subjektet raportuese - KTH 6.4. Ndërsa mirëpret nismën e BQK-së në ofrimin e udhëzimeve mbi qasjen e bazuar në rrezik dhe monitorimin e marrëdhënieve të rrezikut të lartë, Ekipi i vlerësimit inkurajon autoritetet e Kosovës ta adresojnë këtë çështje duke ofruar udhëzime të ngjashme për sektorët e tjerë.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 14 (Mbrotjtja & moszbulimi)	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	1. <i>Ndryshimi i nenit 35 të Ligjit LPP/LFT për ta shtrirë mbrojtjen e drejtorëve, zyrtarëve dhe punonjësve, të përkohshëm ose të përhershëm.</i> Shih po ashtu § 977 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Pavarësisht referencës në “persona dhe entitete” të cilën RV e interpreton se u referohet ‘personave dhe entiteteve’ në kontekstin e subjekteve raportuese, RV kishte propozuar shtimin e tekstit <i>dhe drejtorëve, zyrtarëve dhe punonjësve të tyre, të përkohshëm ose të përhershëm</i> menjëherë pas fjalëve ‘personi apo subjekti’ duke ofruar kështu qartësi ligjore dhe përmirësuar harmonizimin me standardet ndërkombëtare. Amendamentimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë adresuar këtë çështje. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës ta marrin parasysh këtë propozim duke larguar kështu çfarëdo subjektiviteti në interpretim përmes qartësimi ligjor dhe kështu një harmonizimi më të mirë me standardet ndërkombëtare – KTH 14.1.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	2. <i>Ndryshimi i paragrafit (4) të Nenit 22 që imponon ndalimin e shpalosjes në pajtim me standardet ndërkombëtare.</i> Shih po ashtu § 987 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	RV ka përfunduar se ndalimi i moszbulimit, të mbuluar përmes paragrafit (4) të Nenit 22, nuk i mbulon rrethanat e ndalimit të shpalosjes të mbuluar nga standardet ndërkombëtare. Ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë adresuar këtë çështje. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës të konsiderojnë futjen e amendamenteve të propozuara duke siguruar se kërkesat ndërkombëtare të mbulohen përmes dispozitave ligjore, edhe nëse rrethanat aktuale të ndalimit sipas paragrafit (4) aktual mbahen mbi standardet ndërkombëtare – KTH 14.2.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	3. <i>Të merret në konsideratë zgjerimi i ndalimit të shpalosjes për subjektet dhe entitetet e tjera raportuese.</i> Shih po ashtu § 988 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë adresuar këtë çështje. Ekipi i vlerësimit rekomandon këtë zgjerim si pjesë e rishikimit të paragrafit (4) të nenit 22 të detajuar si më lart – KTH 14.2.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	4. <i>Të sigurohet që paragrafi (1.3) i Nenit 15 nuk i mbulon emrat dhe detajet personale të stafit në bankën apo në institucionin financiar që bën raportin ose ofron informacionin.</i> Shih po ashtu § 999 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	RV vë në pikëpyetje nëse referenca tek <i>një person apo entitet i cili ka ofruar informacion</i> u referohet subjekteve raportuese apo përfshin emrat e zyrtarëve të subjektit raportues të cilët kanë shkruar raportin. Ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë adresuar këtë çështje dhe Ekipi i vlerësimit nuk është e informuar se është marrë ndonjë masë tjetër nga autoritetet e Kosovës në këtë aspekt – ESH 14.3. Ekipi i vlerësimit tërheq vëmendjen e autoriteteve të Kosovës tek ky

Rekomandimi 14 (Mbrojtja & moszbulimi)	
	rekomandim për mbrojtjen e zyrtarëve të subjekteve raportuese - referenca duhet të bëhet edhe në nenin (6) më poshtë në lidhje me Nenin 27 të Direktivës së Tretë të BE-së për PP.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	5. <i>Ndryshimi i paragrafit (2) të Nenit 15 të Ligjit për t'i kufizuar entitetet ose autoritetet të cilave mund t'i ofrohen informacione në ato të cilave NJIF iu përcjell raportet e veta.</i> Shih po ashtu § 1000 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ndryshimet e kryerra në paragrafin (2) të Nenit 15 përmes ndryshimeve të fundit në Ligjin LPP/LFT nuk e adresojnë këtë çështje. Ndryshimet parashikojnë një informacion të tillë siç është detajuar në paragrafin (1) të këtij Neni me nismën e vetë NJIF-it ose me kërkesë të ndonjë prej autoriteteve të përmendura në paragrafin (2). Kjo më tutje fuqizohet me futjen e paragrafit të ri (1a) në Nenin 15 i cili i jep kompetencë NJIF-it të shkëmbejë, në nivel vendor si edhe ndërkombëtar, të gjitha informacionet që mund të qasen ose të merren drejtpërdrejt ose tërthorazi prej saj - ESH 14.3. Duket se këto ndryshime, në vend që të adresojnë çështjet e ngritura nga Ekipi i vlerësimit në RV, kanë shtuar tek shpalosja e informacionit i cili tash mund të ofrohet jo vetëm me iniciativën e NJIF por edhe sipas kërkesës së cilitdo autoritet të listuar në këtë Nen. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës ta ndryshojnë dispozitën e Nenit 15 me qëllim të qartësimit të rrethanave kur një shpalosje e tillë mund të ndodhë, për t'i kufizuar autoritetet të cilat mund të marrin ose kërkojnë informacione të tilla në ato që pranojnë raporte nga NJIF dhe të sigurohet mbrojtja e zyrtarëve të subjekteve raportuese - referenca duhet të bëhet gjithashtu në pikën (6) më poshtë në lidhje me Nenin 27 të Direktivës së Tretë të BE-së për PP.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	6. <i>Të shtohet një paragraf i ri (4) në Nenin 15 të Ligjit LPP/LFT i cili obligon çdo autoritet që për çfarëdo arsye ka në posedim informacione personale mbi punonjësit e subjekteve raportuese të cilët kanë bërë një raport ose kanë ofruar informacion, ta mbrojnë informacionin e tillë dhe ta mbajnë konfidencial.</i> Shih po ashtu § 1006 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit të Ligjit LPP/LFT nuk e kanë adresuar këtë çështje. Në të vërtetë, siç thuhet nën pikën 5 më lart, amendamentimet e bëra në nenin 15 duket se kanë përforcuar mundësinë që një informacion i tillë të shpaloset nga NJIF-i. Për mbrojtjen e zyrtarëve të subjekteve raportuese, Ekipi i vlerësimit thërret sërish autoritetet e Kosovës ta adresojnë këtë çështje sa më parë - Direktiva e Tretë e BE-së për PP.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	7. <i>Marrja parasysh e dispozitave të Nenit 28 të Direktivës së Tretë të BE-së mbi heqjen e ndalesave të shpalosjes në rrethana të caktuara.</i> Shih po ashtu § 1015 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk kanë dhënë ndonjë konsideratë të veçantë për rekomandimin e RV. Prandaj, edhe në rrethanat kur një filial në Kosovë i një institucioni të huaj ka nevojë për të komunikuar informacion në lidhje me RTD-të apo informacione të tjera të ofruara për FIU për institucionin e tij mëmë apo institucione të tjera brenda të njëjtë grup të cilit i përket dhe kur është e nevojshme për të ndjekur aktet ose transaksionet e dyshimta brenda Grupit lidhur me të njëjtin individ ose institucion, ai institucion financiar ka nevojë për të aplikuar për lejen e NJIF-it. E njëjta gjë

Rekomandimi 14 (Mbrojtja & moszbulimi)	
	aplikohet për një subjekt tjetër raportues që është pjesë e një grupi ose rrjeti global, të tillë si avokatët, kontabilistët dhe auditorët - Direktiva e tretë e BE-së për LPP (neni 28). Ekipi i vlerësimit është i mendimit se qartësia në ligj për këtë qëllim është e rëndësishme që Kosova të përmbushë në mënyrë efektive detyrimet e saj ndërkombëtare në mënyrë të veçantë në sektorin financiar, ku shumica e bankave dhe institucioneve financiare janë pjesë e grupeve më të mëdha financiare ndërkombëtare. Si pasojë, ekipi i vlerësimit u bën thirrje autoriteteve të Kosovës që të rikonsiderojnë rekomandimet, si nëpërmjet ndryshimeve legislative brenda frymës së Direktivës së Tretë të BE-së për LPP ose nëpërmjet udhëzimit për këtë qëllim të ofruar nga NjIF që detajon rrethanat ku nuk do të përbënte kundërshti për një ndarje të tillë të informacionit.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>8. Të merret parasysh shtimi i një paragrafi të ri (4A) në nenin 22 të Ligjit LPP/LFT duke vendosur ndalesën e zbulimit/shpalosjes në rrethanat e përcaktuara me Konventën e Këshillit të Evropës (STKiE 198)</i> Shih po ashtu §§ 1023-1024 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk i kanë dhënë asnjë konsideratë specifike rekomandimit të RV. Kosova nuk është nënshkruese e Konventës së Këshillit të Evropës (STKiE 198) kështu që nuk ka një obligim të tillë. Pavarësisht kësaj, Kosova duhet ta dijë se miratimi i dispozitave të tilla në Ligjin e vet LPP/LFT do ta përforconte harmonizimin e tij me standardet ndërkombëtare – STKiE 198 Article 7. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës t'u kushtojnë rëndësi këtyre rekomandimeve, dhe amendamentimet shitesë të ardhshme t'i vënë këto rekomandime në praktikë siç detajohet në RV duke e përforcuar kështu potencialin e vet për bashkëpunim ndërkombëtar dhe efikasitet kombëtar në implementimin e një regjimi më të fortë të LPP/LFT dhe harmonizimin e mëtutjeshëm të legjislacionit me standardet ndërkombëtare.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 17 (Sanksionet)	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>1. Ndryshimi i Nenit 24(8), Nenit 25(7), Nenit 26(14) dhe Nenit 27(4) brenda kontekstit të ndryshimeve të propozuara të Nenit 31 të Ligjit LPP/LFT.</i> Shih po ashtu § 1321 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit të Ligjit LPP/LFT nuk i kanë kushtuar kujdes të veçantë rekomandimit të RV - KTH 17.1. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës të marrin parasysh këto rekomandime në mënyrë që të ofrojnë qartësi ligjore mbi shqiptimin e dënimeve në pajtim me Ligjin LPP/LFT për shkeljet e këtij ligji specifik përtej shqiptimit të dënimeve sipas ligjeve të tjera gjenerike të aplikuara për sektorin në fjalë. Megjithatë, Ekipi i vlerësimit rekomandon që, për shkak të ndryshimeve të fundit të Ligjit LPP/LFT dhe në veçanti listës së ndryshuar të subjekteve raportuese sipas Nenit 16 të Ligjit, të ndërmerret një rishikim i

Rekomandimi 17 (Sanksionet)	
	neneve brenda kontekstit të Ligjit të ndryshuar LPP/LFT.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	2. <i>Ndryshimi i veprave aktuale penale dhe të tjera për siguri juridike dhe shmangie të kompleksitetit ligjor në aplikim për shkak të veprave penale të dyfishta dhe dënimeve të ndryshme.</i> Shih po ashtu § 1328 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk i kanë dhënë ndonjë rëndësi të veçantë rekomandimit në RV - KTH 17.1. Ekipi i vlerësimit e përsërit rekomandimin e vet të dhënë në RV për autoritetet e Kosovës për t'i larguar paqartësitë e dënimeve për vepra penale të njëjta por përmes legjislacionit të ndryshëm.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	3. <i>Rihartimi i Nenit 31 dhe përfshirja e Nenit të ri 31A dhe 31B siç parashikohet në projektligjin për ndryshimet e Ligjit LPP/LFT</i> Shih po ashtu § 1331 në RV.
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit të Ligjit LPP/LFT kanë rishikuar Nenin 31 deri në masën që përcaktimi nga NJIF që e njofton obliguesin për dështimin për të qenë në pajtim me Ligjin LPP/LFT do të përbëjë një shkelje të obligimeve të përcaktuara me Ligjin LPP/LFT i cili do t'i nënshtrohet një sanksioni administrativ në formën e një gjobe prej pesëqind (500) euro për çdo ditë të mosrespektimit të ligjit pas datës së njoftimit. Përveç kësaj, Neni 31 i rishikuar kërkon nga NJIF që në konsultim me MF të nxjerrë akt nënligjor për të përcaktuar procedurën për shkelje administrative. Shqiptimi i sanksionit mund të kontestohet para gjykatës kompetente. Amendamentimet kanë shtuar më tutje Nenin 31A përmes të cilit një dënim monetar që shkon nga pesëqind (500) euro deri në shtatë mijë (7,000) euro duhet të shqiptohet për personin juridik për lloje të caktuara të shkeljeve, dhe Nenin 31B përmes të cilit një dënim monetar që shkon prej pesëqind (500) euro deri në dhjetë mijë (10,000) euro duhet të shqiptohet ndaj personave juridikë për lloje të tjera të shkeljeve - KTH 17.1 dhe KTH 17.4). Në janar 2014, në konsultim me MF, NJIF ka nxjerrë Udhëzimin Administrativ Nr. 03/2014 që parasheh procedurat për shqiptimin e sanksioneve administrative të parashikuara në nenet 31, 31A dhe 31B të Ligjit LPP/LFT të ndryshuar. Përveç përcaktimit të procedurave, Udhëzimi Administrativ parasheh një mekanizëm për ankesat nga subjektet raportuese: ankesa në shkallën e parë kryhet në NJIF, ndërsa apelimi i saj duhet të shqyrtohet në mënyrë të pavarur në gjykatë. Ekipi i vlerësimit ka rezerva në lidhje me transparencën e mekanizmit të ankesave për sa i përket atyre që kryhen në NJIF që është autoriteti që shqipton gjoba në shkallë të parë. Edhe pse Ekipi i vlerësimit mirëpret rishikimin e Nenit 30 dhe shtimin e Nenit 31A dhe Nenit 31B (të cilët janë referuar në rekomandimin e RV) së bashku me publikimin e Udhëzimit Administrativ MF/NJIF Nr. 03/2014 për shqiptimin e sanksioneve administrative, sidoqoftë këto ndryshime dhe vetë udhëzimi administrativ nuk i plotësojnë tërësisht propozimet e bëra në RV të cilët theksojnë për shqiptimin e një varg sanksionesh graduale administrative jomonetare duke ofruar qartësi juridike për shqiptimin e gjobave administrative nga NJIF dhe dënimeve monetare sipas Nenit 31A dhe Nenit 31B. Rrjedhimisht, Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës t'i marrin në konsideratë dhe t'i ndryshojnë këto amendamente brenda propozimit të bërë në RV.
Rekomandimi i	4. <i>Caktimi i autoritetit/autoriteteve për të shqiptuar sanksione përmes Nenit</i>

Rekomandimi 17 (Sanksionet)		
Raportit Vlerësimit	të	31 të ndryshuar. Shih po ashtu § 1338 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit		Neni i ndryshuar 31 thotë se një përcaktim nga NJIF për të njoftuar obliguesin për dështimin për të qenë në pajtim me Ligjin LPP/LFT duhet të përbëjë shkelje të obligimeve të parapara në Ligjin LPP/LFT i cili duhet t'i nënshtrohet sanksioneve administrative në formën e gjobave prej pesëqind (500) euro për çdo ditë të mosrespektimit pas ditës së njoftimit. Neni më tutje kërkon që NJIF në konsultim me Ministrinë e Financave, të lëshojë akte nënligjore që përcaktojnë procedura për shqiptimin e shkeljeve administrative. Për më tepër, ndërsa përfshin penalitete të reja monetare, neni i ndryshuar nuk përcakton një autoritet për shqiptimin e penaliteteve të tilla monetare vetëm nëse joemërimi i një autoriteti për këtë nënkupton se penalitetet e tilla monetare duhet të shqiptohen nga Gjykatat. Në janar 2014, NJIF në konsultim me MF ka lëshuar Udhëzimin Administrativ Nr. 03/2014 që përcakton NJIF si autoritet përgjegjës për shqiptimin e sanksioneve administrative të parashikuara me Ligjin LPP/LFT - KTH 17.1. Ndërsa njeh progresin e bërë në lidhje me shqiptimin e sanksioneve dhe dënimeve përmes Ligjit LPP/LFT, ekipi i vlerësimit mirëpret Udhëzimin e ri Administrativ që parasheh qartësi juridike në përcaktimin e një autoriteti përgjegjës për shqiptimin e dënimeve të tilla.
Rekomandimi Raportit Vlerësimit	i të	5. Të sigurohet që sanksionet aplikohen edhe për drejtorët dhe menaxhmentin e lartë përmes ndryshimit të Nenit 31 dhe për këtë qëllim të ndryshohet Neni 34 i Ligjit LPP/LFT. Shih po ashtu § 1349 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit		Ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë adresuar asnjë amendamentim të Nenit 34 dhe amendamentimet në Nenin 31 nuk i imponojnë dënimet dhe sanksionet e vendosura mbi drejtorët dhe menaxhmentin e lartë – KTH 17.3. Duke vënë në dukje se Udhëzimi Administrativ Nr.03/2014 për shqiptimin e sanksioneve, si pasojë e ligjit LPP/LFT, nuk e adreson këtë çështje, ekipi i vlerësimit përsërit rëndësinë që drejtorët dhe menaxhmenti i lartë të mbahen përgjegjës për dënimet dhe jo vetëm për shkak të kryerjes së veprës penale.
Rekomandimi Raportit Vlerësimit	i të	6. Përfshirja e një varg sanksionesh përmes ndryshimit të Nenit 31 siç është propozuar. Shih po ashtu § 1358 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit		Ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT, në përfshirjen e neneve të reja që parashohin shqiptime të dënimeve monetare për shkelje të ndryshme të Ligjit, nuk parashohin një varg të sanksioneve të cilat përfshijnë ato administrative. Në të vërtetë, të gjitha sanksionet janë në formë të dënimeve monetare. Kjo çështje ngjashëm nuk është adresuar me anë të Udhëzimit Administrativ Nr.03/2014 të NJIF të lëshuar në janar 2014 - KTH 17.4. Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës të marrin parasysh ndryshimet e fundit dhe të marrin parasysh propozimin në RV për të paraparë një varg sanksionesh administrative të cilat inspirohen nga sanksionet e ngjashme administrative të shqiptuara përmes legjislacionit tjetër financiar për qëllime kujdesi.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i		Duhet të përmendet se ndryshimet në Ligjin LPP/LFT kanë paraparë një sanksion të ri të lidhur me obligimin raportues sipas Nenit 22 dhe neneve të

Rekomandimi 17 (Sanksionet)	
fundit	tjera të Ligjit që reflektojnë obligime raportuese për subjektet e tjera dhe subjektet raportuese sipas Ligjit LPP/LFT. Neni i ri 36C i Ligjit LPP/LFT imponon sanksione mbi: - Kushdo që përdor forcën apo kërcënimin e rëndë, ose çdo mjet tjetër të detyrimit, ose një premtim të një dhurate ose ndonjë forme tjetër të përfitimit për të nxitur personin tjetër të përmbahet nga përgatitja e një raporti të kërkuar sipas nenit 13 të këtij ligji, ose për të bërë një deklaratë të rrejshme ose dështimi për të deklaruar informacionin e vërtetë tek NjIF-i, BQK-ja, tek agjencitë hetimore, tek prokurori apo gjyqtari, kur një informacion i tillë ka të bëjë me detyrimet e raportimit të nenit 13 të këtij ligji, dënohet me gjobë deri në njëqind e njëzetepesë mijë (125,000) euro dhe me burgim prej dy (2) deri në dhjetë (10) vjet.” Ekipi i vlerësimit mirëpret sanksionet shitesë, të cilat duket të jenë unike për Kosovën, pasi që prekin edhe personat të cilët bëjnë presion tek zyrtarët e subjekteve raportuese për të mos bërë raportime te NjIF. Ekipi i vlerësimit megjithatë, vëren referencën në ‘Nenin 13 të këtij Ligji’ i cili mund të mos jetë korrekt. Neni 13 i Ligjit LPP/LFT i referohet “Shkarkimit dhe pezullimit të Drejtorit të NjIF”. Obligimi raportues për bankat dhe institucionet financiare ndodhet në Nenin 22 të Ligjit LPP/LFT dhe në nene të tjera në Ligj që parashohin obligimet raportuese për subjektet e tjera raportuese.

Rekomandimi 18 (Bankat guaskë)	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	1. Rihartimi i paragrafit (6) të nenit 21 për t'i larguar paqartësitë ligjore. Shih po ashtu § 1059 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Paragrafi (6) i Nenit 21 i Ligjit LPP/LFT është ndryshuar për të lexuar <i>Ndërmjetësuesit financiarë nuk mund të hapin ose të mirëmbajnë llogaritë korresponduese me një bankë fiktive ose një bankë e cila është e njohur që lejon përdorimin e llogarive fiktive.</i> Sipas autoriteteve të Kosovës ndryshimet e mëtutjeshme janë bërë në paragrafin (7) të Nenit 21 si në vijim: <i>Institucionet dhe personat që i nënshtrohen këtij ligji, do t'i kushtojnë vëmendje të veçantë ndonjë rreziku të pastrimit të parave apo financimit të terrorizmit në lidhje me produktet apo transaksionet që promovojnë anonimitetin dhe do të marrin të gjitha masat e nevojshme për të parandaluar përdorimin e tij për qëllime të pastrimit të parave apo financimit të terrorizmit – KTH 18.2.</i> Ekipi i vlerësimit është i mendimit se teksti i ri i paragrafit (6) nuk e largon paqartësinë ligjore në lidhje me interpretimin e tekstit të ri pasi që termi “llogaritë guaskë” është i panjohur në standardet ndërkombëtare. Siç është thënë në RV, terminologjia e pranuar ndërkombëtarisht duhet të jetë <i>apo, banka e cila dihet se lejon që llogaritë e tyre të përbëhen nga bankat guaskë.</i> Për më tepër, ndryshimet në paragrafin (7) nuk kanë të bëjnë me operimet me bankat guaskë por me rrezikun në lidhje me produktet dhe transaksionet të cilat promovojnë anonimitetin. Autoritetet e Kosovës thirren t'i marrin parasysh këto ndryshime nën dritën e propozimeve të bëra në RV - – Shih po ashtu pikën (2) më poshtë.
Rekomandimi i Raportit	2. Futja e një definicioni të “marrëdhënies së bankës korresponduese” që

Rekomandimi 18 (Bankat guaskë)	
Vlerësimi	<i>inkorporon si institucionet “korrespondente” ashtu edhe “respondente” në pajtim me definicionin në Fjalorin për Metodologjinë e FATF-së.</i> Shih po ashtu § 1060 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet e fundit në Ligjin LPP/LFT nuk ofrojnë definicion të “marrëdhënies së bankës korrespondente” në pajtim me definicionin e termit të ofruar në standarde ndërkombëtare – KTH 18.2. Mungesa e definicionit për termin “marrëdhënia e bankës korresponduese” ndikon në dispozitat e tjera të Ligjit LPP/LFT në lidhje me bankat korresponduese. Në veçanti, mungesa e një definicioni të tillë ka ndikim negativ mbi marrëdhëniet me bankat guaskë siç detajohen në pikën (1) më lart. Pa këtë definicion, paragrafi (6) i Nenit 21 do t’iu ndalonte raportet “korrespondente” bankave por jo raportet “respondente” bankare. Prandaj, autoritetet e Kosovës këshillohen ta marrin parasysh këtë rekomandim nën dritën e amendamenteve të Ligjit LPP/LFT dhe kërkesave sipas standardeve ndërkombëtare – Shih po ashtu pikën (1) më lart.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	<i>3. Përfshirja e një paragrafi të ri (4.6) në nenin 21 të Ligjit LPP/LFT në mënyrë që të sigurohet se bankat konfirmojnë që institucionet e tyre respondente nuk lejojnë që llogaritë e tyre të përdoren nga bankat guaskë.</i> Shih po ashtu § 1066 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ndryshimet e reja në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë adresuar drejtpërdrejt këtë rekomandim - referohuni te paragrafi i ndryshuar (6) i nenit 21. Edhe pse nuk është përfshirë në mënyrë specifike sipas standardeve ndërkombëtare, ky rekomandim mbetet një kërkesë e tërthortë në themelimin e raportit të bankës korrespondente. Ekipi i vlerësimit përsërit rëndësinë e këtij rekomandimi i cili është plotësues për masat e ndërmarra për të siguruar që bankat dhe institucionet financiare nuk operojnë me ose përmes bankave guaskë, përfshirë rastet kur themelojnë marrëdhënie të bankës respondente.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 20.2 (Teknikat e menaxhimit të parasë së gatshme)	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	<i>1. BQK duhet ta dokumentojë strategjinë për teknika më të mira të menaxhimit të parave të gatshme me objektiva dhe afate, përfshirë parashikimin e një sistemi direkt debitor dhe kreditor.</i> Shih po ashtu §§ 1441, 1453 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	BQK ka informuar se ka zhvilluar një plan veprimi për të implementuar rekomandimet në RV. Ekipi i vlerësimit nuk ka parë asnjë plan dhe nuk i është dhënë asnjë detaj tjetër.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	<i>2. BQK duhet të koordinojë një studim mbi statistikat për valutën e lëshuar dhe të deponuar për të identifikuar burimin e këtyre dallimeve në bashkëpunim me autoritetet e tjera siç janë Doganat dhe Administrata Tatimore.</i>

Rekomandimi 20.2 (Teknikat e menaxhimit të parasë së gatshme)	
	Shih po ashtu §§ 1445, 1453 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	BQK ka informuar se ka zhvilluar një plan veprimi për të implementuar rekomandimet në RV. Ekipi i vlerësimit nuk ka parë asnjë plan dhe nuk i është dhënë asnjë detaj tjetër.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>3. Ky studim duhet po ashtu të identifikojë arsyet për përdorimin e lartë të kartëmonedhës prej €500.</i> Shih po ashtu § 1453 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	BQK ka informuar se ka zhvilluar një plan veprimi për të implementuar rekomandimet në RV. Ekipi i vlerësimit nuk ka parë asnjë plan dhe nuk i është dhënë asnjë detaj tjetër.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>4. Rekomandohet sigurimi i efikasitetit për implementimin e Nenit 13 të Ligjit për Administratën Tatimore nga Administrata Tatimore.</i> Shih po ashtu § 1447 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Administrata Tatimore nuk ka ofruar asnjë detaj mbi atë se cilat masa i ka ndërmarrë ose pritet t'i ndërmarrë për ta implementuar këtë rekomandim.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>5. Statistikat për përqindjen e valutës në qarkullin kundrejt Bruto Produktit Vendor tregojnë pozicione të larta i cili duhet të adresohet më tutje nën dritën e ekonomisë së bazuar në para në dorë në Kosovë.</i> Shih po ashtu §§ 1448 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	BQK ka informuar se ka zhvilluar një plan veprimi për të implementuar rekomandimet në RV. Ekipi i vlerësimit nuk ka parë asnjë plan dhe nuk i është dhënë asnjë detaj tjetër.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 27 (Autoritetet e zbatimit të ligjit)	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>1. Zyra Kombëtare për Luftimin e Krimeve Ekonomike duhet urgjentisht të hartojë masa për bashkëpunim më të ngushtë NjIF-Polici dhe të monitorojë implementimin e tyre në mënyrë që të rrisë efikasitetin në përdorimin e burimeve të NjIF nga Policia.</i> Shih po ashtu § 506 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	NjIF dhe PK kanë nënshkruar një MM për shkëmbimin e informacioneve me 19 shkurt 2013 – KTH. Kjo marrëveshje përfshin caktimin e një zyrtari të Policisë së Kosovës tek NjIF si një zyrtar ndërlidhës në mënyrë që ta lehtësojë mbledhjen e inteligjencës, hetimin dhe ndjekjen penale të personave të dyshuar për pastrim të parave dhe financim të terrorizmit.

Rekomandimi 27 (Autoritetet e zbatimit të ligjit)	
	Ky MM është zgjatur në shtator 2013 në mënyrë që të përmirësohet bashkëpunimi i tyre dhe të lidhen bazat e të dhënave. Ekipi i vlerësimit e mirëpret informacionin e ofruar në lidhje me masat e marra të cilat synojnë bashkëpunimin më të afërt në mes të NjIF dhe Policisë dhe pret që kjo do të ketë një ndikim mbi efikasitetin në përdorimin e burimeve të NjIF nga policia.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>2. Zyra Kombëtare për Luftimin e Krimeve Ekonomike duhet të themelojë një sistem të mbajtjes së statistikave të unifikuara në mes të Policisë dhe Prokurorisë mbi rastet e PP, në mënyrë që të sigurojë se mund të bëhen analiza të sakta të efikasitetit të sistemit.</i> Shih po ashtu § 507 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Është thënë se Zyra e KKLKE brenda KPK do t'i koordinojë statistikën dhe mbledhjen e informacionit. KPK do ta menaxhojë bazën e të dhënave të unifikuar mbi statistikën që mbulojnë shërbimet e prokurorisë. Çdo institucion ka një koordinator përgjegjës për statistika. Institucioni udhëheqës për mbledhjen e statistikave nga institucionet e ndryshme do të jetë organi koordinues brenda KPK. KPK ka ofruar një raport të më shumë se 20 veprave penale të proceduara në një mënyrë të koordinuar – Shih po ashtu Rekomandimin 32. Përveç kësaj, është thënë se DHKE në Policinë e Kosovës mban statistika në lidhje me sekuestrimin dhe konfiskimin e pasurisë së fituar përmes veprave penale si dhe dëshmi në lidhje me vendimet e gjykatave për ngrirjen dhe konfiskimin. DHKE ka po ashtu statistika në lidhje me rastet e PP dhe i harmonizon këto statistika me ato të Prokurorisë sa herë që kjo kërkohet.. Ekipi i vlerësimit mirëpret informacionin e ofruar mbi masat e marra dhe shpreson se ato do ta demonstrojnë efikasitetin e sistemit.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>3. Rritja e stafit të njësitit të krimit financiar dhe pastrimit të parave të Policisë së Kosovës.</i> Shih po ashtu § 491 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Gjatë vitit 2013, 20 punonjës të policisë shtesë i janë bashkuar Departamentit për Hetimin e Krimeve Ekonomike dhe 2 zyrtarë janë emëruar për hetime financiare – Shih po ashtu Rekomandimin 30. Ekipi i vlerësimit mirëpret këtë shtesë në burime që i ndihmon Kosovës për të përmbushur obligimet për parandalimin e PP dhe FT.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>4. Zyrtari ndërlidhës policor i vendosur në NjIF pas nënshkrimit të MM të planifikuar duhet të jetë kanali kryesor për përgjigje në mes të dy agjencive, në veçanti në lidhje me ofrimin e informacioneve mbi progresin e rasteve të NjIF. Kjo duhet të specifikohet në mënyrë të qartë në tekstin e MM. Përveç kësaj, NjIF duhet të mbajë konsultime të rregullta dhe takime koordinuese me njësitin e PP të Policisë mbi çështjet që kanë të bëjnë me përmbajtjen e materialeve të ofruara.</i> Shih po ashtu § 509 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Siç është përmendur tanimë, NjIF dhe PK kanë nënshkruar një MM për shkëmbimin e informacioneve me 19 shkurt 2013. Kjo marrëveshje mbulon emërimin e një zyrtari të PK në NjIF si zyrtar ndërlidhës në mënyrë që ta lehtësojë mbledhjen e inteligjencës, hetimin dhe ndjekjen penale të personave të dyshuar për PP dhe FT.

Rekomandimi 27 (Autoritetet e zbatimit të ligjit)	
	Është përmendur vetëm se detyrat e zyrtarit janë, mes tjerash, të ndërlidh punën e NjIF-K dhe PK. Nuk është specifikuar qartë se ai duhet të bëhet kanali kryesor i përgjigjeve në mes dy agjencive, në veçanti në lidhje me ofrimin e informacioneve mbi progresin e rasteve të NjIF dhe rrjedhimisht Ekipi i vlerësimit nuk mund ta vlerësojë nëse ky rekomandim është implementuar në mënyrë adekuate. Që nga viti 2013, PK komunikon me NjIF-K përmes sistemit goAML i cili e ka lehtësuar dhe shpejtuar komunikimin. Sipas NjIF, ekziston një përmirësim i bashkëpunimit me Policinë në lidhje me përgjigjet e pranura për rastet e transmetuara.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	5. <i>Përfshirja e objektivave dhe kriterëve transparente për emërimin/shkarkimin e Drejtorit të Përgjithshëm dhe menaxhmentit të lartë të Policisë në mënyrë që të sigurohet pavarësia operationale e Policisë.</i> Shih raportin e vlerësimit KK të PECK, Pjesën 2.3, §§ 254-255. Shih po ashtu § 510 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ekipi i Vlerësimit është informuar se emërimi dhe shkarkimi i Drejtorit të Përgjithshëm rregullohet me Ligjin nr. 04/L-076 për PK. Ligji ka një kapitull të veçantë IV “Menaxhmenti i Lartë i Policisë” me tri nene përkatëse dhe specifike për këtë çështje (37, 38 dhe 39), që parasheh kriteret për emërimin dhe shkarkimin e Drejtorit të Përgjithshëm të PK. Autoritetet kanë shtuar se me qëllim të sigurimit të transparencës gjatë procesit të emërimit të Drejtorit të Përgjithshëm të PK, zyrtarë të Misionit të BE-së, EULEX, dhe përfaqësues të ICITAP marrin pjesë si vëzhgues. Ekipi i vlerësimit nuk mund veçse të konstatojë se nuk ka pasur asnjë evoluim që prej RV, prandaj u bën thirrje autoriteteve të Kosovës për t’i dhënë konsideratën e duhur këtij rekomandimi.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	6. <i>Rekomandohet miratimi i udhëzimeve për Policinë në lidhje me aprovimin e rasteve përjashtimore të angazhimit nga jashtë të zyrtarëve të Policisë dhe vendosja e një limiti për pagesën e angazhimeve të tilla.</i> Shih raportin e vlerësimit KK të PECK, Pjesën 2.3, § 259. Shih po ashtu § 510 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ekipit të Vlerësimit i është thënë se çështja e angazhimeve të jashtme përjashtimore apo angazhimeve të veçanta rregullohet bazuar në sistemin e pagesave të PK që ofron pagën bazë, pagesa rrezikshmërie dhe shtesa të tjera sipas përgjegjësisë/natyrës së punës. Ekipi i vlerësimit nuk mund veçse të vërejë se nuk ka pasur asnjë evoluim që nga RV, prandaj u bën thirrje autoriteteve të Kosovës për t’i dhënë konsideratën e duhur këtij rekomandimi.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	7. <i>Roli i Inspektoratit Policor të Kosovës duhet të zgjerohet për të përfshirë një vlerësim mbi atë nëse PK është efektive dhe “e aftë për qëllimin”. Këto raporte duhet të bëhen publike.</i> Shih po ashtu § 510 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Në vitin 2013, IPK ka punësuar 15 hetues/inspektorë të cilët kanë vijuar një kurs 6-mujor në Akademinë e Kosovës për Siguri Publike, prandaj gjatë vitit 2014 planifikohet të zgjerohet më shumë duke marrë parasysh se ekziston një ndryshim i Rregullorës mbi Ndryshimin e Strukturës Organizative e cila parasheh krijimin e Divizioneve Regjionale sipas ndarjes regjionale të

Rekomandimi 27 (Autoritetet e zbatimit të ligjit)	
	Policisë së Kosovës, dhe si rezultat do të ketë nevojë për më shumë hetues/inspektorë dhe numri i punëtorëve të IPK do të duhet të rritet nga 73 siç është aktualisht, në gjithsej 92. Ekipi i vlerësimit mirëpret informacionin e ofruar dhe inkurajon autoritetet e Kosovës të vazhdojnë përpjekjet e tyre në mënyrë që ta implementojnë tërësisht këtë rekomandim.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>8. Duhet të ketë përpjekje të orkestruara për të pastruar grumbullimin e rasteve të prapambetura të PP në sistemin prokurorial.</i> Shih po ashtu § 499 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ekipit i vlerësimit nuk ka marrë informacion për masat që janë marrë me qëllim përmirësimin e kësaj gjendjeje që mund të ketë ndikim negativ në efikasitetin e sistemit. Prandaj, Ekipi i vlerësimit u bën thirrje autoriteteve të Kosovës për të krijuar një plan dhe një kornizë kohore brenda të cilës ta adresojë këtë çështje.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>9. Autoritetet kompetente të Kosovës duhet të ndërmarrin një rishikim të tendencave dhe teknikave të PP/FT mbi baza të rregullta mes agjencive me kontribute të detajuara nga policia dhe prokuroria.</i> Shih po ashtu § 484 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ekipit të Vlerësimit i është thënë se një numër i takimeve mbi trendet e PP « Kalo Paranë » janë mbajtur dhe 5 takime janë mbajtur gjatë vitit 2013 me prokurorë, gjyqtarë, policë, NjIF, dogana, ATK dhe AAPSK. Ekipi i vlerësimit mirëpret informacionin e ofruar dhe inkurajon autoritetet të vazhdojnë përpjekjet e tyre për ta implementuar këtë rekomandim.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 29 (Monitorimi dhe kompetencat mbikëqyrëse)	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>1. Futja e një neni të ri 30B në Ligjin LPP/LFT në mënyrë që autoriteti mbikëqyrës i emëruar sipas Ligjit LPP/LFT i cili ka tashmë kompetenca mbikëqyrëse sipas legjislacionit tjetër të mund t'i aplikojë kompetencat e veta të mbikëqyrjes së kujdesit sipas ligjeve përkatëse me qëllim të mbikëqyrjes së përputhshmërisë sipas Ligjit LPP/LFT me përjashtim të aplikimit të dënimeve dhe sanksioneve administrative dhe të tjera sipas këtyre ligjeve pasi që këto janë përfshirë sipas Ligjit LPP/LFT.</i> Shih po ashtu §§ 1253-1254, 1265 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës theksojnë se ky rekomandim është plotësuar me amendamentimet e fundit të Nenit 30 të Ligjit LPP/LFT ku NjIF-it i është dhënë kompetencë më e gjerë mbikëqyrëse për të gjitha subjektet raportuese (me përjashtim të kompanive të ndërtimit) dhe ku përndryshe asnjë ndryshim tjetër nuk është bërë në Nenin 30. Kjo nuk qëndron. Së pari, për shkak se amendamenti është vetëm deri në masën e zgjerimit të kompetencave mbikëqyrëse të NjIF dhe e dyta se rekomandimi në RV u referohet autoriteteve të tjera nga NjIF-i të cilave iu janë dhënë kompetenca mbikëqyrëse për qëllime të Ligjit LPP/LFT dhe të cilat autoritete mbajnë

Rekomandimi 29 (Monitorimi dhe kompetencat mbikëqyrëse)	
	kompetenca mbikëqyrëse sipas ndonjë ligji tjetër për atë sektor. Rëndësia e këtij rekomandimi tani ka marrë një shkallë më të madhe për shkak të futjes së nenit të ri 36A, ku përmes MM të nënshkruar mes NjIF-it dhe BQK-së, kësaj të fundit i janë dhënë përgjegjësi mbikëqyrëse për sektorin financiar për qëllime të Ligjit LPP/LFT. BQK ka tanimë kompetenca të mbikëqyrjes së kujdesit për sektorin financiar përmes Ligjit për Bankat i cili jep BQK-së kompetenca të nevojshme për ta ushtruar funksionin e vet. Por kompetencat e tilla janë vetëm sa i përket mbikëqyrjes së kujdesit për qëllime të Ligjit për Bankat dhe jo për qëllime të Ligjit LPP/LFT - KTH 29.1. Për këtë arsye, Ekipi i vlerësimit e përsërit rëndësinë e këtij rekomandimi për futjen e nenit të ri (i cili tash do të vijë pas nenit 36A) duke i dhënë kompetenca të tilla mbikëqyrëse për qëllime të Ligjit LPP/LFT - me përjashtim të kompetencave të sanksionimit sipas Ligjit për Bankat pasi që këto janë zëvendësuar nga dispozitat sanksionuese në Ligjin LPP/LFT, në veçanti siç propozohet më tutje për amendamente (shih Rekomandimin 17) në RV.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	2. <i>Futja e paragrafit të ri (6) në nenin 30 të Ligjit LPP/LFT që parasheh kompetenca të ekzaminimit jashtë terrenit të NjIF.</i> Shih po ashtu §§ 1275-1277 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Neni 30, paragrafi (1) është ndryshuar përmes ndryshimeve të fundit të Ligjit LPP/LFT por vetëm deri në masën e zgjerimit të kompetencave të mbikëqyrjes të NjIF për të gjitha subjektet raportuese sipas Nenit 16 të ndryshuar me përjashtim të kompanive të ndërtimit si subjekte raportuese. Përndryshe, paragrafi (1) i Nenit 30 ka mbajtur kompetenca të njëjta mbikëqyrëse për NjIF për të hyrë në ndërtesa të subjekteve raportuese gjatë orarit të punës nëse ekziston dyshimi i arsyeshëm se aty gjenden shënime që mirëmbahen sipas neneve 16-28 të këtij ligji ose dokumente relevante për përcaktimin nëse detyrimet sipas neneve 16-28 të këtij ligji janë përmbushur. Në këtë drejtim zyrtarët e NjIF mund të kërkojnë dhe inspektojnë shënime dhe bëjnë kopje për qëllime të vizitës së tyre në terren por Zyrtari ose zyrtarët e autorizuar do të kufizojnë inspektimin në atë pjesë të objekteve në të cilat ka të ngjarë shënime ose dokumentet përkatëse dhe ata do të kryejnë vetëm veprime që janë të nevojshme për, dhe proporcionale me, qëllimin e inspektimit të shënimeve të tilla. Kjo tregon qartazi se kompetencat mbikëqyrëse të dhëna sipas Ligjit LPP/LFT për NjIF janë të limituara në ekzaminime në terren. Por standardet ndërkombëtare kërkojnë që autoritetet mbikëqyrëse të kenë kompetenca të ekzaminimit në terren dhe jashtë terrenit. Për këtë arsye, RV rekomandon që NjIF-it t'i jepen kompetenca për mbikëqyrje jashtë terrenit përmes futjes së një paragrafi të ri (6) në Nenin 30 - KTH 29.3. Ekipi i vlerësimit përsërit rëndësinë e paragrafit të ri (6) të Nenit 30 që jep kompetenca NjIF për mbikëqyrje jashtë terrenit. Brenda kontekstit të delegimit të kompetencave mbikëqyrëse të BQK për sektorin financiar, dhe brenda kontekstit të propozimeve të bëra në RV siç detajohet në pikën (1) më lart ku BQK do të kishte kompetenca të ekzaminimit jashtë terrenit edhe për qëllime të Ligjit LPP/LFT për sektorin financiar, rëndësia e këtij rekomandimi për NjIF për të pasur kompetenca të ngjashme mbikëqyrëse jashtë terrenit supozon një shkallë më të lartë për hir të konsistencës në regjimin e përgjithshëm mbikëqyrës për të gjitha subjektet raportuese sipas Ligjit LPP/LFT.
Ndryshimet (e tjera)	

Rekomandimi 29 (Monitorimi dhe kompetencat mbikëqyrëse)	
që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 30 (Burimet, integriteti dhe trajnimi) Në lidhje me institucionet financiare	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	1. Një mandat ligjor që cakton një autoritet kompetent për të mbikëqyrur tërë sektorin financiar për qëllime të Ligjit LPP/LFT duhet të përcillet nga një rishikim i burimeve adekuate njerëzore dhe të tjera. Shih po ashtu § 1197 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Përmes MM në mes të NjIF dhe BQK-së të nënshkruar në pajtim me dispozitat e nenit të ri 36A të Ligjit LPP/LFT të ndryshuar, BQK ka marrë tani kompetenca mbikëqyrëse për tërë sektorin financiar për qëllime të Ligjit LPP/LFT. Kështu që, burimet aktuale (2 zyrtarë) në dispozicion për këtë funksion nuk janë adekuate. Siç është informuar gjatë vizitës në terren të ciklit të parë, BQK do t'i alokojë më shumë burime kësaj pjese mbikëqyrëse të Ligjit LPP/LFT brenda institucionit. Gjatë punëtorisë së mbajtur në Prishtinë me 30 tetor 2013, BQK ka informuar se ka bërë një plan për t'i përmbushur rekomandimet e PECK dhe kjo do të përfshijë burimet e kërkuara për të përmbushur obligimet e veta sipas Ligjit LPP/LFT si autoritet i deleguar mbikëqyrës për tërë sektorin financiar - KTH 30.1.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	2. Rritja e personelit të njësitit për krime financiare dhe pastrim të parave të Policisë së Kosovës. Shih po ashtu §§ 491, 495 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Që nga data 1 korrik 2013, 20 zyrtarë shtesë i janë bashkuar DHKE në PK. Ekipi i vlerësimit mirëpret këtë shtim të burimeve i cili do të ndihmojë në plotësimin e obligimeve për parandalimin e PP dhe FT.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	3. Konsiderimi i fuqizimit të mëtutjeshëm të Doganave përmes alokimit të burimeve shtesë për të motivuar dhe të lehtësuar plotësimin e vendeve të lira të punës, si dhe fuqizimit të integritetit të personelit. Shih po ashtu § 538 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës kanë njoftuar se në qershor të vitit 2013, të gjitha vendet e punës në Drejtoratin e Zbatimit të Ligjit të Doganave janë plotësuar. Megjithatë, rreth 25 vende të lira pune mbesin ende në sektorët e tjerë. Ekipi i vlerësimit, në njohjen e progresit të arritur në këtë aspekt, inkurajon autoritetet e Kosovës të vazhdojnë me vlerësimin e nevojave të burimeve për Doganat në mënyrë që të sigurohet një implementim efektiv i regjimit të mbikëqyrjes së kufijve.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	Në vlerësimin e KTH 30.3 për qëllime të trajnimit të ofruar nga autoritetet, komentet e RV (§ 1217) që të dy institucionet (BQK dhe NjIF) t'i rishqyrtojnë programet e tyre të trajnimit në këtë aspekt nën dritën e ndryshimeve eventuale në Ligjin LPP/LFT që parasheh autoritet mbikëqyrës për tërë sektorin financiar për qëllime të përputhshmërisë së Ligjit LPP/LFT. Në përgjigje, dhe nën dritën e kompetencave mbikëqyrëse për tërë sektorin financiar i cili është vendosur brenda BQK përmes MM të nënshkruar me NjIF në kuptim të Nenit 36A të Ligjit LPP/LFT të ndryshuar, dy autoritetet

Rekomandimi 30 (Burimet, integriteti dhe trajnimi) <i>Në lidhje me institucionet financiare</i>	
	kanë marrë ose janë duke marrë masat si më poshtë. Në pajtim me paragrafin (1.10) të nenit 14 të Ligjit LPP/LFT i cili kërkon që NjIF të organizojë dhe/ose kryejë trajnime në lidhje me PP, FT si dhe obligimet e subjekteve raportuese dhe në kuptim të paragrafit (1.12) të Nenit 14 të Ligjit të ri i cili i jep kompetenca NjIF për të lëshuar udhëzime administrative për subjektet raportuese, me 31 tetor 2012 NjIF ka lëshuar një Udhëzim Administrativ Nr. 001/2013 mbi trajnimin për parandalimin dhe luftimin e PP dhe FT. Objektiva kryesore e Udhëzimit është që në mënyrë parësore të definojë përgjegjësitë dhe kompetencat e NjIF në ofrimin e trajnimit dhe në sigurimin e pjesëmarrjes të subjekteve raportuese. Pjesa e parë e Udhëzimit ka të bëjë me trajnimin për subjektet raportuese nga NjIF dhe kërkon nga subjektet raportuese që t'i përgjigjen pozitivisht trajnimit të tillë kur të ftohen për pjesëmarrje. Trajnimi për subjektet raportuese duhet të përfshijë: • obligimet raportuese të subjekteve raportuese sipas Ligjit LPP/LFT dhe akteve të tjera nënligjore; • pasojat për mosrespektimin e Ligjit LPP/LFT; • metodat e PP dhe FT si dhe rrezikun që subjektet raportuese mund të ballafaqohen me pasojat potenciale të rrezikut të tillë; dhe • çështjet e tjera relevante në këtë fushë – LPP/LFT. Udhëzimi më tutje i jep kompetenca NjIF në bashkëpunim dhe koordinim të ngushtë me autoritetet e zbatimit të ligjit dhe institucionet e tjera, të ofrojë gjithashtu trajnime për institucione të cilat merren me hetim, ndjekje penale dhe gjykim të rasteve të ndryshme penale të PP dhe FT si dhe shkeljet e tjera që ndërlidhen me pastrimin e parave dhe financimin e terrorizmit. Në fund, Udhëzimi Administrativ adreson procedurat e brendshme dhe programet e trajnimit të punëtorëve të cilat duhet të vihen në vend nga subjektet raportuese, që kërkojnë nga bankat dhe institucionet e tjera financiare të kenë programe të tilla në pajtim me obligimet e përcaktuara përmes Nenit 23 të Ligjit LPP/LFT. Brenda këtijë konteksti, BQK synon të lëshojë Udhëzim Administrativ për bankat dhe institucionet financiare mbi kërkesat e trajnimit për parandalimin e PP dhe FT. Udhëzimi Administrativ i propozuar nuk ofron program të trajnimit për bankat dhe institucionet financiare për të miratuar dhe implementuar. Përgjegjësia për të zhvilluar programe të trajnimit për parandalimin e PP dhe FT mbetet përgjegjësi e bankave dhe institucioneve financiare dhe mund të ndryshojë nga një institucion në tjetrin varësisht nga numri i rrethanave individuale. Udhëzimi Administrativ i propozuar nuk ofron megjithatë parime mbi të cilat bankat dhe institucionet financiare duhet të zhvillojnë programe të trajnimit. Direktiva është e aplikueshme për të gjitha bankat dhe filialet dhe degët e bankave të huaja, institucioneve financiare jo-bankare dhe IMF-ve dhe filialeve dhe degëve të institucioneve të huaja të ngjashme të licensuara nga BQK për të operuar në Kosovë sipas Ligjit për Bankat. Udhëzimi Administrativ i propozuar është konstruktuar si në vijim: • Ai përcakton përgjegjësi për bankat dhe institucionet financiare në ofrimin e trajnimeve në të gjitha nivelet për zyrtarët dhe punonjësit në baza të vazhdueshme dhe si minimum mbi një bazë vjetore, në aspektin e përgjithshëm dhe specifik si dhe të jashtëm e të brendshëm; • Ai përcakton natyrën e trajnimit dhe vetëdijesimit të cilat pritet të

Rekomandimi 30 (Burimet, integriteti dhe trajnimi) Në lidhje me institucionet financiare	
	ofrohen nga bankat dhe institucionet financiare; • Ai ofron parime të detajuara mbi tipet e trajnimeve të cilat bankat dhe institucionet financiare duhet të marrin parasysh për çdo kategori. Këto nuk janë gjithëpërfshirëse dhe bankat e institucionet financiare inkurajohen të zhvillojnë parime në pajtim me nevojat dhe rrethanat e tyre individuale; • Ai ofron masa për implementimin duke u referuar në masat administrative për mospërputhje.

Rekomandimi 31 (Bashkëpunimi dhe bashkërendimi vendor)	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	1. Me qëllim të përmirësimit të mangësive në fushën e bashkëpunimit në mes të agjencive, autoritetet në Kosovë duhet ta kenë prioritet zbatimin e strategjive të LPP/krimin ekonomik dhe të KPK-së. Kjo, megjithatë, duhet të bëhet në një mënyrë të bashkërenduar duke pasur parasysh një numër të çështjeve të gërshetuara në të dyja dokumentet. Shih po ashtu §§ 1654, 1662 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ekipi i vlerësimit nuk ka marrë asnjë informacion relevant për këtë rekomandim. Për këtë arsye, Ekipi i vlerësimit nuk mund ta vlerësojë nëse autoritetet e Kosovës kanë regjistruar progres në këtë aspekt apo nëse ato i kanë kushtuar rëndësi rekomandimit.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	2. Strategjia e KPK duhet të jetë më e qartë në lidhje me promovimin e informatave kthyesë në mes të autoriteteve gjegjëse e që mund të arrihet duket futur obligime detyruese në MM. Kjo po ashtu duhet të ceket në planin e veprimit të kësaj strategjie. Shih po ashtu § 1661 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ekipi i vlerësimit nuk ka marrë informacion në lidhje me çfarë masash janë marrë ose pritet të merren mbi këtë çështje. Ekipi i vlerësimit thërret prandaj autoritetet e Kosovës të sigurojnë se Strategjia e KPK është më e qartë në lidhje me promovimin e informatave kthyesë në mes të autoriteteve gjegjëse dhe kjo të përmendet në Planin e Veprimit të Strategjisë.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	3. Ky Bord i Përbashkët Koordinues i Sundimit të Ligjit duhet të mbahet i informuar në lidhje me implementimin e- Strategjisë së Krimin Ekonomik/LPP dhe Planit Strategjik të KPK mbi Bashkëpunimin ndërinstitucional në mënyrë që të sigurojë koordinimin dhe plotësimin me me çështje të tjera të cilat diskutohen në agjendën e saj. Shih po ashtu § 1663 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ekipi i vlerësimit nuk ka marrë informacion në lidhje me çfarë masash janë marrë ose pritet të merren mbi këtë çështje. Ekipi i vlerësimit thërret prandaj autoritetet e Kosovës të sigurojnë se Bordi i Përbashkët Koordinues i Sundimit të Ligjit të mbahet i informuar në lidhje me implementimin e- Strategjisë së Krimin Ekonomik/LPP dhe Planit Strategjik të KPK mbi Bashkëpunimin ndërinstitucional në mënyrë që të sigurojë koordinimin dhe plotësimin me njëra-tjetrën me çështjet të cilat

Rekomandimi 31 (Bashkëpunimi dhe bashkërendimi vendor)	
	diskutohen në agjendën e saj.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi 32 (Mbajtja e statistikave)	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	<i>1. Agjencia për Administrimin e Pasurive të Sekuestruara dhe të Konfiskuara, policia, KPK dhe KGJK duhet të mbajnë statistika të koordinuara me një nivel më të madh të detajeve mbi shumat e pronës së ngrirë, sekuestruar dhe konfiskuar në lidhje me veprat penale të PP, FT, pasuritë kriminale dhe veprat penale kryesore.</i> Shih po ashtu §§ 392-393 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	NjIF ka lëshuar Udhëzimin Administrativ Nr. 001/2013 që adreson obligimet e tij për të mbledhur dhe mbajtur statistika gjithëpërfshirëse dhe kuptimplota në pajtim me obligimet e tij të dala nga Ligji LPP/LFT. Udhëzimi thotë se hartimi i të dhënave statistikore, mes të tjerash, për pasuritë e konfiskuara apo të sekuestruara në lidhje me parandalimin e PP dhe FT do të bëhet nga NjIF, bazuar në : - të dhënat që merren në NjIF-K si informacione fillestare; - të dhëna dhe raporte të inteligjencës të hartuara nga NjIF-K; dhe - të dhëna të cilat janë pranuar si përgjigje në NjIF-K Përveç kësaj, është thënë se Zyra e KKLKE brenda KPK do t'i koordinojë statistikat dhe mbledhë informacionet. KPK do ta menaxhojë bazën e të dhënave të unifikuar mbi statistikat që mbulon shërbimet e prokurorisë. Çdo institucion do ta ketë një koordinator përgjegjës për statistika. Ekipi i vlerësimit mirëpret informacionin e ofruar dhe pret që veprimet e marra do të lejojnë mbledhjen e statistikave me një nivel më të lartë të detajeve mbi shumat e pasurisë së ngrirë, të sekuestruar, dhe të konfiskuar në lidhje me PP, FT, pasurive të fituara me vepër penale dhe veprave penale kryesore. Pavarësisht kësaj, Ekipi i vlerësimit vëren se Udhëzimi Administrativ nuk i detyron autoritetet të mbajnë statistika. Kjo duhet të adresohet siç është rekomanduar në RV.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	<i>2. Mungesa e statistikave kuptimplote që demonstrojnë rezultatet e shpërndarjeve të NJIF tek agjencitë e zbatimit të ligjit është zbrazëtia kryesore dhe duhet të përmirësohet nga autoritetet e Kosovës në kohën sa më të shkurtër të mundshme përmes një përpjekje kolektive në mes të agjencive.</i> Shih po ashtu §§ 455-456, 464 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Siç është përmendur në këtë Raport, me 31 tetor 2013, NjIF ka lëshuar Udhëzimin Administrativ Nr. 001/2013 për hartimin e statistikave, raporteve dhe rekomandimeve mbi PP dhe FT. Ky dokument ofron në veçanti se NjIF duhet të hartojë statistika në lidhje me, mes të tjerash, rastet të cilat janë analizuar dhe dërguar tek institucionet e zbatimit të ligjit. Ekipi i vlerësimit inkurajon autoritetet e Kosovës ta çojnë përpara këtë Udhëzim Administrativ për të mbuluar po ashtu dhe brengat e ngritura në RV duke paraparë obligim për të gjithë bartësit të mbajnë statistika kuptimplote.

Rekomandimi 32 (Mbajtja e statistikave)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	3. Zyra Kombëtare për Luftimin e Krimeve Ekonomike duhet të institucionalizojë një sistem të mbajtjes së statistikave të unifikuara në mes të policisë dhe prokurorëve mbi rastet e PP në mënyrë që të sigurojë analizë të saktë të efektshmërisë së sistemit. Shih po ashtu § 505 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Është thënë se Zyra e KKLKE brenda KPK do të koordinojë statistikën dhe mbledhë informacionet. KPK do ta menaxhojë një bazë të dhënash të unifikuar mbi statistikën që mbulon shërbimet e prokurorisë. Çdo institucion do ta ketë një koordinatör përgjegjës për statistika. Ekipi i vlerësimit mirëpret informacionet e ofruara dhe pret që veprimet e ndërmarra do të lejojnë marrjen e statistikave të unifikuara në mesin e Policisë dhe prokurorëve mbi rastet e PP në mënyrë që të sigurohet analizimi i saktë i efikasitetit të sistemit.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	4. Një Nen i ri 30A me titullin “Të dhënat statistikore” siç është përmendur duhet të përfshihet në Ligjin LPP/LFT që kërkon mbajtjen e statistikave nga subjektet raportuese dhe autoritetet kompetente relevante. Shih po ashtu § 1225 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Amendamentimet në Ligjin LPP/LFT nuk e kanë marrë këtë rekomandim parasysh. Pavarësisht kësaj, NjIF ka lëshuar Udhëzimin Administrativ Nr. 001/2013 që merret me hartimin e statistikave, raporteve dhe rekomandimeve për PP dhe FT. Në pjesën e vet, me marrjen e kompetencave të deleguara mbikëqyrëse për tërë sektorin financiar për qëllime të Ligjit LPP/LFT në kuptim të nenit 36A përmes MM të arritur me NjIF, BQK synon të lëshojë një Udhëzim Administrativ mbi mbajtjen dhe ofrimin e statistikave të aplikuara për sektorin financiar. Objektiva e Udhëzimit Administrativ të lëshuar nga NjIF është kryesisht të definojë obligimet sipas paragrafit (1.8) të Nenit 14 të Ligjit LPP/LFT i cili kërkon që NjIF të hartojë statistika dhe të dhëna dhe bazuar në to të japë rekomandime për autoritetet kompetente dhe Ministrinë dhe/apo personat apo organet relevante në lidhje me masat që duhen ndërmarrë dhe legjislacionin që duhet miratur për të luftuar PP dhe FT. Në këtë kontekst, Udhëzimi përshkruan tipet e statistikave të cilat synon t'i mbajë NjIF. Udhëzimi më tutje definon burimin e informacionit për hartimin e të dhënave statistikore të cilat do të mbahen nga NjIF : • të dhënat që merren në NjIF-K si informacione fillestare; • të dhëna dhe raporte të inteligjencës të hartuara nga NjIF-K; dhe • të dhëna të cilat janë pranuar si përgjigje në NjIF-K. Udhëzimi Administrativ i propozuar për t'u lëshuar nga BQK do të aplikohet për tërë sektorin financiar. Udhëzimi Administrativ i propozuar përcakton një varg të statistikave të cilat janë gjithëpërfshirëse dhe kuptimplote për bankat dhe institucionet financiare, dhe vetë BQK, me qëllim që të mundësohet kuptimi dhe të matet efikasiteti i sistemit për parandalimin e PP dhe FT në lidhje me sektorin financiar. Statistikat e detajuara në Udhëzim nuk janë gjithëpërfshirëse dhe bankat e institucionet financiare mund të mbledhin dhe mbajnë informacione shtesë të cilët ata i konsiderojnë të nevojshme për të përmbushur obligimet e tyre në këtë drejtim. Udhëzimi megjithatë i parasheh disa parime për minimumin e statistikave të cilat duhet të mbahen dhe t'i

Rekomandimi 32 (Mbajtja e statistikave)	
	ofrohen BQK-së në këtë kuptim. Në këtë drejtim, Direktiva plotësohet me një model për mbledhjen dhe mbajtjen e statistikave gjithëpërfshirëse dhe kuptimplote të cilat duhet ta kompletojnë bankat dhe institucionet financiare dhe t'ia dorëzojnë BQK-së në baza periodike siç mund ta përcaktojë BQK. Pas përcaktimit të objektivave, Udhëzimi Administrativ i propozuar është konstruktuar si më poshtë : • Parasheh përgjegjësi për banka dhe institucione financiare në mbledhjen dhe mbajtjen e statistikave gjithëpërfshirëse dhe kuptimplota, i jep drejtim dhe i obligon bankat dhe i udhëzon ato të përdorin statistikën në matjen e efikasitetit të procedurave të veta të brendshme dhe raportimin periodik në BQK ; • Përcakton shtyllat kryesore për informacione statistikore të cilat bankat dhe institucionet financiare duhet t'i mbajnë si minimum. Tetë shtyllat e identifikuar në mënyrë të detajuara në Shtojcën e Udhëzimit, ndërlidhen me : KDK, Marrëdhëniet dhe Llogaritë, Raportimin e Transaksioneve të Dyshimta, Raportimin e Transaksioneve në Para të Gatshme, Vlerësimet e Përputhshmërisë, Burimet, Trajnimin dhe Vetëdijesimin, dhe Urdhërat e Gjykatës. Direktiva i lejon BQK-së të kërkojë statistika shtesë nëse kjo kërkohej sipas rrethanave. • Kërkon nga BQK t'i konsolidojë informacionet statistikore të marra me vendimin e saj mbi metodologjinë e konsoliduar. Ai po ashtu kërkon që BQK të ndërmarrë një vlerësim të efikasitetit të tërë sektorit financiar mbi baza të vlerësimeve individuale të raportuara nga bankat dhe institucionet financiare dhe statistika të konsoliduara dhe t'i bëjë informacionet e tilla të disponueshme për NjIF. Udhëzimi kërkon që vetë BQK të mbajë statistikën e veta në këtë drejtim. • Ofron masa për implementimin duke u referuar në masat administrative për mospërputhje. Ekipi i vlerësimit pranon këtë progres pozitiv mbi pjesën e NjIF dhe BQK-së. Ai po ashtu vëren se përderisa Udhëzimi Administrativ i NjIF nuk është i obligueshëm për subjektet raportuese dhe bartësit e tjerë sipas Ligjit LPP/LFT për të mbajtur dhe ofruar statistika, Udhëzimi Administrativ i BQK-së duket të jetë i detyrueshëm mbi bankat dhe institucionet financiare pasi që kuptohet se ofron sanksione. Po ashtu, Udhëzimi më tutje duket se ofron udhëzim për bankat dhe institucionet financiare mbi llojin e statistikave që duhet mbajtur dhe raportuar në BQK. Rrjedhimisht, pa kërkesë të përgjithshme të obligueshme sipas Ligjit LPP/LFT për të gjitha subjektet raportuese dhe bartësit e tjerë për të mbajtur statistika, do të jetë një fushëlojë jo e barabartë dhe NjIF-it mund që në fund t'i mungojnë statistikën e rëndësishme mbi të cilat do t'i bazojë vendimet dhe rekomandimet e veta. Në këtë drejtim, Ekipi i vlerësimit përsërit rëndësinë e nenit të ri siç është propozuar në RV dhe thërret autoritetet e Kosovës ta miratojnë këtë rekomandim sa më parë.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	5. Autoritetet e Kosovës duhet të mbajnë statistika të detajuara mbi rastet e LPP duke bërë referencë në veprat penale të përfshira, si dhe kërkesat për sekuestrimin dhe konfiskimin e pasurive (Rekomandimi i FATF 36) Shih po ashtu § 1701 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Ekipi i vlerësimit nuk është në dijeni për çfarëdo mase të marrë në këtë drejtim përveç tërthorazi përmes Udhëzimit Administrativ të lëshuar nga NjIF dhe i cili, siç është përcaktuar përmes Raportit, nuk imponon ndonjë obligim të detyrueshëm mbi bartësit për të mbajtur statistika. Për më tepër,

Rekomandimi 32 (Mbajtja e statistikave)	
	Udhëzimi nuk bën referencë tek NjIF për mbajtjen e statistikave mbi aktivitetet e PP. Prandaj, Ekipi i vlerësimit inkurajon autoritetet e Kosovës të marrin masa të sigurojnë që statistikatat e tilla për LPP të mbahen siç e kërkon nevoja.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	6. <i>ILECU duhet të mbajë statistika përfshirë detaje të mjaftueshme për të identifikuar veprat penale dhe në veçanti ku pastrimi i parave/FT është pjesë, si dhe kohën e kthimit të të përgjigjeve ndaj kërkesave pa të cilën do të jetë e pamundur të gjykohet efektshmëria.</i> Shih po ashtu § 1726 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Siç është thënë më heret në këtë Raport, edhe pse NjIF ka lëshuar një Udhëzim Administrativ për mbajtjen e statistikave, Udhëzimi nuk e imponon ndonjë obligim të detyrueshëm mbi të gjithë bartësit, përfshirë autoritetet kompetente sipas Ligjit LPP/LFT për të mbajtur statistika dhe për t'ia ofruar të njëjtat NjIF-it. Ekipi i vlerësimit nuk ka marrë informacion specifik në lidhje me atë se çfarë masash janë marrë apo synohet të merren. Prandaj, Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës të marrin masa në mënyrë që të sigurojnë që ILECU mban statistika përfshirë detaje të mjaftueshme për ta identifikuar veprën penale kryesore dhe në veçanti ku PP/FT janë pjesë, si dhe kohën e kthimit të kërkesave pa të cilën është e pamundur të gjykohet efikasiteti. Ekipi i vlerësimit inkurajon më tutje autoritetet e Kosovës ta adresojnë këtë çështje sa më parë sepse statistikatat janë pjesë e rëndësishme për matjen e efikasitetit të sistemit dhe për vendosjen/ndryshimin e politikave, ligjeve dhe rregulloreve.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	Referohuni te shënimi i Ekipit të Vlerësimit në Seksionin 2.6 - <i>Statistikat</i> .

Rekomandimi 33 (Personat juridikë - pronarët përfitues)	
Vlerësimi: Pjesërisht në Përputhje (PP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	1. <i>Vendosja e obligimit për raportim të menjëhershëm të ndryshimeve në zotërimin e aksioneve dhe ndryshimit të drejtorëve, përtej emërimit ad hoc të një personi përgjegjës për këtë.</i> Shih po ashtu §§ 1479-1480, 1482 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	ARBK ka informuar se ka themeluar grup punues për ta ndryshuar Ligjin për Shoqëritë Tregtare, dhe që të gjitha rekomandimet do të merren parasysh. Në mungesë të informacioneve shtesë të cilat ARBK nuk i ka ofruar në këtë fazë, Ekipi i vlerësimit nuk mund të vlerësojë ndonjë progres të arritur.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	2. <i>Vendosja e procedurave dhe sistemeve për autoritetet kompetente dhe industrinë e sektorit për të identifikuar nëse një person është pronar i më shumë se një shoqërie tregtare.</i> Shih po ashtu §§ 1483-1485 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	ARBK ka informuar se ka themeluar grup punues për ta ndryshuar Ligjin për Shoqëritë Tregtare, dhe që të gjitha rekomandimet do të merren parasysh. Në mungesë të informacioneve shtesë të cilat ARBK nuk i ka ofruar në këtë

Rekomandimi 33 (Personat juridikë - pronarët përfitues)	
	fazë, Ekipi i vlerësimit nuk mund të vlerësojë ndonjë progres të arritur.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	3. <i>Vendosja e procedurave administrative për të vërtetuar deri në masën e mundshme saktësinë e dokumenteve dhe përmbajtjeve nga ARBK për të siguruar që personat fizikë dhe juridikë që krijojnë kompani të kontrollohen dhe monitorohen në lidhje me të dhënat e mundshme penale apo skualifikimet profesionale si dhe përkundrejt listës së Kombeve të Bashkuara dhe listave të tjera për personat dhe entitetet e përcaktuar</i> Shih po ashtu §§ 1486-1487 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	ARBK ka informuar se ka themeluar grup punues për ta ndryshuar Ligjin për Shoqëritë Tregtare, dhe që të gjitha rekomandimet do të merren parasysh. Në mungesë të informacioneve shtesë të cilat ARBK nuk i ka ofruar në këtë fazë, Ekipi i vlerësimit nuk mund të vlerësojë ndonjë progres të arritur.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	4. <i>Vendosja e procedurave për të identifikuar ndërlidhjen mes shoqërive tregtare të regjistruara.</i> Shih po ashtu § 1497 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	ARBK ka informuar se ka themeluar grup punues për ta ndryshuar Ligjin për Shoqëritë Tregtare, dhe që të gjitha rekomandimet do të merren parasysh. Në mungesë të informacioneve shtesë të cilat ARBK nuk i ka ofruar në këtë fazë, Ekipi i vlerësimit nuk mund të vlerësojë ndonjë progres të arritur.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	5. <i>Vendosja e masave më të forta për saktësinë dhe vlefshmërinë e aplikimeve për regjistrim për t'iu përgjigjur periudhës së shkurtër të regjistrimit.</i> Shih po ashtu § 1495 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	ARBK ka informuar se ka themeluar grup punues për ta ndryshuar Ligjin për Shoqëritë Tregtare, dhe që të gjitha rekomandimet do të merren parasysh. Në mungesë të informacioneve shtesë të cilat ARBK nuk i ka ofruar në këtë fazë, Ekipi i vlerësimit nuk mund të vlerësojë ndonjë progres të arritur.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi i Veçantë VI (Kërkesat e LPP për shërbimet e transferit të parave/vlerave)	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	1. <i>Harmonizimi i definicionit “institucion financiar” në legjislacionin përkatës, përfshirë Ligjin LPP/LFT dhe aktivitetet të cilat mund të ndërmerren nga institucionet financiare jobankare.</i> Shih po ashtu §§ 1378, 1389-1391 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	{ Shih po ashtu përgjigjet sipas Rekomandimit 23, KTH 23.5, Pika 5 } BQK synon të identifikojë dallimet kryesore dhe të rishikojë definicionet e ndryshme. Rrjedhimisht, deri më tani asnjë ndryshim në pjesët përkatëse të legjislacionit (Ligji për Bankat, Ligji për BQK-në dhe Ligji LPP/LFT) nuk është bërë – KTH RiVVI.1.
Rekomandimi i Raportit	2. <i>Të caktohet një autoritet kompetent me kompetenca rregullative dhe</i>

Rekomandimi i Veçantë VI (Kërkesat e LPP për shërbimet e transferit të parave/vlerave)	
Vlerësimi	<i>mbikëqyrëse për qëllime të Ligjit LPP/LFT për tërë sektorin financiar.</i> Shih po ashtu § 1394 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	{ Shih po ashtu përgjigjet sipas Rekomandimit 23, KTH 23.1, pika 6 } Ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT kanë paraparë nenin e ri 36A i cili ndërsa njeh se BQK dhe mbikëqyrësit e tjerë sektorialë, në pajtim me kompetencat e tyre të përcaktuara në Ligjin LPP/LFT dhe në ligjet e tjera relevante, mbeten përgjegjës për mbikëqyrjen e implementimit të dispozitave të Ligjit LPP/LFT nga entitetet nën mbikëqyrjen e tyre, prapë se prapë kompetenca e tillë bëhet efektive vetëm nëse NjIF e delegon të drejtën për mbikëqyrje sipas një marrëveshje të shkruar. Në këtë drejtim, në qershor 2013 NjIF dhe BQK kanë nënshkruar një MM me qëllim të delegimit të autoritetit tek BQK sipas nenit 36A të Ligjit LPP/LFT të ndryshuar, për udhëheqjen e inspektimeve mbi përputhshmërinë me NjIF në pajtim me dispozitat e Ligjit LPP/LFT të ndryshuar përmes Ligjit Nr. 04/L-178. Përmes kësaj marrëveshje, BQK, si autoritet licenses, mbikëqyrës dhe rregullator i sektorit financiar, do të jetë përgjegjëse për inspektimet e përputhshmërisë së sektorit financiar në kontekst të parandalimit të PP dhe FT dhe akteve përkatëse nënligjore të lëshuara nga NjIF në bashkëpunim të ngushtë me BQK - KTH RiVVI.2 and KTH RiVVI.3. Ekipi i vlerësimit mirëpret këtë ndryshim pozitiv në Ligjin LPP/LFT i cili tash parasheh bazë ligjore për BQK për ta vazhduar punën e vet efektive në mbikëqyrjen e sektorit financiar për qëllime të Ligjit LPP/LFT. Ekipi i vlerësimit megjithatë përkuqjon se RV jep rekomandime të tjera të cilat lidhen me këtë bazë ligjore, siç janë ato që kanë të bëjnë me lëshimin e rregulloreve të obligueshme, kompetencat mbikëqyrëse, dhe shqiptimin e sanksioneve efektive, bindëse dhe proporcionale të cilat parashihen në Ligjin LPP/LFT për dallim nga ato sanksione të cilat parashihen në Ligjin mbi Bankat për qëllime kujdesi.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	<i>3. Qartësimi në Ligjin për Bankat i kompetencave për institucionet financiare jobankare, përfshirë ofruesit e shërbimeve të TPV-së, për emërimin e agjentëve dhe nën çfarë kushtesh, ose ndalimin e tyre.</i> <i>4. Futja e definicionit të “agjentit” në Ligjin për Bankat.</i> Shih po ashtu § 1405 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Informacioni i ofruar ekipit të vlerësimit nuk tregon nëse ky rekomandim është miratuar ose është marrë parasysh nga autoritetet e Kosovës. Rrjedhimisht, Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës ta marrin parasysh këtë rekomandim, duke marrë parasysh analizën e RiV VI në RV, për të dhënë qartësi ligjore për përdorimin e <i>agjentëve</i> nga bankat dhe institucionet financiare – KTH RiVVI.4
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	<i>5. Futja e një paragrafi të ri apo Neni të ri në Ligjin për Bankat apo Ligjin LPP/LFT i cili do t'i obligonte ofruesit e shërbimeve të TPV-së ta mbajnë një listë të agjentëve nëse këtë nuk e ndalon Ligji për Bankat.</i> Shih po ashtu § 1406 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Informacioni i ofruar ekipit të vlerësimit nuk tregon nëse ky rekomandim është miratuar ose është marrë parasysh nga autoritetet e Kosovës. Rrjedhimisht, Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës ta marrin parasysh këtë rekomandim, duke marrë parasysh analizën e RiV VI në RV, për të dhënë qartësi ligjore për përdorimin e <i>agjentëve</i> nga bankat dhe

Rekomandimi i Veçantë VI (Kërkesat e LPP për shërbimet e transferit të parave/vlerave)	
	institucionet financiare – KTH RiVVI.4
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	6. Rihartimi i Nenit 31 të Ligjit LPP/LFT siç është rekomanduar sipas Pjesës 3.11 të këtij Raporti [RV]. Shih po ashtu §§ 1319, 1321, 1331 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	[Shih komentet sipas Rekomandimit 17 - KTH 17.1 dhe KTH 17.4, Pika 3]
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	7. Të bëhet një strategji identifikimi për aktivitetet joformale në shërbimet e TPV-së si pjesë e një programi më të gjerë për të vlerësuar rrezikun dhe cenueshmëritë e sektorit financiar nga pastrimi i parave dhe financimi i terrorizmit (ESH RiVVI.6). Shih po ashtu §§ 1412-1413, 1418 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Duke iu referuar §§ 1412-1413 në lidhje me disponueshmërinë dhe aplikimin e sanksioneve, luteni të referoheni në komentin nën Rekomandimin 17 – Sanksionet - KTH 17.1 dhe KTH 17.4 pika 3 të cilat janë po ashtu të aplikueshme për KTH 29.4 të Rekomandimit 29 - KTH RiVVI.5. Autoritetet e Kosovës kanë marrë parasysh obligimet sipas Standardeve të reja të FATF dhe në veçanti ato sipas Rekomandimit 1 për juridiksionin për të ndërmarrë një Vlerësim Kombëtar të Rrezikut. Në lidhje me këtë, Neni 27 i Ligjit Nr. 04/L-178 që ndryshon dhe plotëson Ligjin LPP/LFT (Gazeta Zyrtare e Kosovës Nr. 5, 8 mars 2013), mes të tjerash, i jep kompetencë MF të lëshojë Udhëzime Administrative për Vlerësimin Kombëtar të Rrezikut nga PP dhe FT. Në bazë të Nenit 27, MF ka lëshuar në shtator 2013 Udhëzimin Administrativ nr. 04/2013 për Vlerësimin Kombëtar të Rrezikut të PP dhe FT. Udhëzimi parasheh procedurat të cilat duhet të ndiqen dhe kriteret që duhet të merren parasysh nga NjIF për të ndërmarrë dhe koordinuar me autoritetet e tjera kompetente një vlerësim kombëtar të rrezikut çdo pesë vjet. Në nëntor 2013 Qeveria e Kosovës ka publikuar një dokument për “Vlerësimin e Rrezikut Kombëtar nga Pastrimi i Parave dhe Financimi i Terrorizmit në Kosovë 2013”. Dokumenti plotësohet nga dy Shtojca : Shtojca 1 që ofron një analizë dhe matricë të vlerësimit për rreziqet individuale dhe Shtojca 2 që ofron një Plan Veprimi për masat e trajtimit për vlerësimin e rrezikut. Objektiva e dokumentit është që të identifikohen kërcënimet dhe rrezikshmëritë në Kosovë nga PP dhe FT dhe të vendosur masa lehtësuese sipas nevojës. Ekipi i vlerësimit e konsideron këtë Udhëzim si një hap pozitiv në drejtimin e duhur. Megjithatë, NjIF së bashku me BQK duhet të sigurojnë se vlerësimi kombëtar i rrezikut përfshin një vlerësim të thellë të rrezikut të sektorit financiar, përfshirë identifikimin e aktiviteteve joformale në sektor.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit	

Rekomandimi i Veçantë VIII (Organizatave jofitimprurëse)	
Vlerësimi: Në Mospërputhje (MP)	
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	1. Futja e një Neni të ri 2A mbi “Caktimin dhe Kompetencat e Organit Kompetent” në Ligjin për OJQ-të që themelon kompetencat e organit kompetent në lidhje me caktimin, funksionet dhe përgjegjësitë sipas Ligjit, mbikëqyrjen e OJQ-ve, dhe vlerësimin periodik të vlerësimit të rrezikut përfshirë shkëmbimin e informacioneve. Shih po ashtu §§ 1521, 1523 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Sipas autoriteteve të Kosovës, me qëllim të harmonizimit të infrastrukturës ligjore në pajtim me standardet ndërkombëtare, DRNOJQ ka filluar një procedurë për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 04/L-57 të vitit 2011 për lirinë e asociimit në OJQ (këtej e tutje : Ligji për OJQ-të). Në të vërtetë, në punëtorinë e mbajtur më 30 tetor 2013 në Prishtinë, DRNOJQ ka informuar se ndryshimet në Ligjin për OJQ-të janë hartuar por janë ende në fazën fillestare. Ato do të përfshihen në Planin Legjislativ të Ministrisë së Drejtësisë për 2014 - KTH RiVVIII.1. Ekipi i vlerësimit e njëjti këtë hap dhe shpreson që miratimi i propozimit për nenin e ri 2A në Ligjin për OJQ-të, që parasheh caktimin e një Organi Kompetent dhe kompetencat e tij, t’i jepet rëndësia e duhur.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	2. Ndryshimi i definicionit “Organi Kompetent” në Nenin 2 të Ligjit për OJQ-të. Shih po ashtu § 1522 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Brenda kontekstit të rishikimit të Ligjit për OJQ-të autoritetet do ta implementojnë këtë rekomandim për harmonizimin e infrastrukturës ligjore në pajtim me standardet ndërkombëtare - KTH RiVVIII.1.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	3. Për t’u fokusuar tek OJQ-të e mëdha, ose ato që mbartin rrezik më të madh të keqpërdorimit për aktivitete kriminale, propozohet që të aplikohet qasja e ndjeshmërisë ndaj rrezikut në funksione të mbikëqyrjes, e cila do të mund të zhvillohet përmes analizës së raportimit financiar dhe të aktiviteteve sipas Ligjit për OJQ-të. Shih po ashtu § 1523 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Sipas informacionit të ofruar nga autoritetet e Kosovës, në pajtim me NjIF dhe institucionet e tjera relevante, DRNOJQ angazhohet në vlerësimin e OJQ-ve sipas nevojës - KTH RiVVIII.1. Duke e pranuar këtë iniciativë si hap pozitiv, Ekipi i vlerësimit thërret DRNOJQ-në si agjencinë përgjegjëse për funksionet mbikëqyrëse mbi OJQ-të të marrë rol udhëheqës në këtë iniciativë, dhe ta dokumentojë procesin mbikëqyrës të ndjeshmërisë së rrezikut në mënyrë që të demonstrojë implementim efektiv.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimi	4. Të identifikohen përgjegjësitë dhe të formalizohet dhe strukturohet më mirë sensibilizimi/informimi i sektorit për të përforcuar vetëdijen për cenueshmërinë dhe rreziqet e OJQ-ve, që krijohen nga keqpërdorimi i atyre organizatave. Shih po ashtu § 1536 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Sipas autoriteteve të Kosovës, përfaqësuesit e këtyre institucioneve kanë marrë pjesë në grupin punues të lartpërmendur dhe ekziston shkëmbimi i

Rekomandimi i Veçantë VIII (Organizatave jofitimprurëse)	
Raportit	informacioneve sipas nevojës. Në punëtorinë e datës 30 tetor 2013, të mbajtur në Prishtinë, Kryesuesi i DHKE në PK ka informuar se janë mbajtur disa takime me OJQ për ta ngritur vetëdijen, se autoritetet kanë hapur diskutime me OJQ dhe kanë inkurajuar shkëmbimin e informacioneve (mbajtjen e kontakteve në baza të rregullta) - KTH RiVVIII.2. Në mungesë të informacioneve të detajuara mbi rezultatin e grupit të përbashkët në këtë drejtim, Ekipi i vlerësimit vë në dyshim efektin e rezultatit, ndarjen e përgjegjësisë dhe strukturën ose kornizën e vendosur për ta rritur shtrirjen tek OJQ dhe deri në çfarë mase vetëdijësimi lidhur me rrezikshmëri të tilla është kuptuar dhe janë marrë veprime nga OJQ-të.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>5. Në këtë drejtim, ka nevojë për më shumë bashkëpunim, bashkërendim dhe shkëmbim informatash mes autoriteteve përkatëse, si DRNOJQ-ja, NjIF-i, Administrata Tatimore dhe autoritetet e tjera që mund të kontribuojnë në ngritjen e vetëdijes.</i> Shih po ashtu § 1537 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Sipas autoriteteve të Kosovës, përfaqësuesit e këtyre institucioneve kanë marrë pjesë në grupin punues të lartpërmendur dhe ekziston një shkëmbim i informacioneve sipas nevojës - KTH RiVVIII.2. Në mungesë të informacioneve të detajuara mbi rezultatin e grupit të përbashkët, Ekipi i vlerësimit e vë në pikëpyetje kornizën e vendosur për bashkëpunim, koordinim dhe shkëmbim të informacioneve për të krijuar një shtrirje më efektive tek OJQ-të.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>6. Heqja e dykuptimisë lidhur me kompetencat mbikëqyrëse sipas nenit 30 të Ligjit si dhe përcaktimi i një autoriteti për të monitoruar OJQ-të për qëllimet e nenit 24 të Ligjit LPP/LFT.</i> Shih po ashtu § 1554 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Sipas autoriteteve të Kosovës, brenda kornizës së ndryshimeve dhe plotësimeve të lartpërmendura të Ligjit për OJQ-të, është rekomanduar harmonizimi i këtyre çështjeve. Pavarësisht kësaj, ndryshimet në Nenin 16 të Ligjit LPP/LFT tani kanë përfshirë OJQ-të si subjekte raportuese përderisa përmes Nenit 30 të Ligjit LPP/LFT të ndryshuar përgjegjësia mbikëqyrëse për OJQ për qëllime të Ligjit LPP/LFT është vendosur tanimë brenda kompetencave të NjIF - KTH RiVVIII.3. Duke pranuar masat të cilat po merren nga autoritetet e Kosovës siç raportohen, megjithatë, në mungesë të shikimit të tekstit të propozuar për Ligjin LPP/LFT dhe Ligjin për OJQ-të, Ekipi i vlerësimit nuk është në gjendje të komentojë, për më tepër për shkak se brenga e ngritur në RV në këtë drejtim duket se tanimë është adresuar përmes ndryshimeve në Ligjin LPP/LFT.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>7. Ndryshimi i paragrafit (11) të Nenit 9 të Ligjit për OJQ-të që kërkon nga OJQ-të të raportojnë edhe ndryshimet në lidhje me paragrafin (4.2) dhe (4.3) të Nenit 18 të Ligjit për OJQ.</i> Shih po ashtu § 1564 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës kanë informuar se ky rekomandim do të merret parasysh në ndryshimin e propozuar të Ligjit për OJQ-të - KTH RiVVIII.3.1. Ekipi i vlerësimit nuk ka pasur mundësi të shikojë ndryshimet e propozuara.
Rekomandimi i	<i>8. Shqyrtimi i futjes së sanksioneve të kujdesit për shkeljet e nenit 4 dhe</i>

Rekomandimi i Veçantë VIII (Organizatat jofitimprurëse)		
Raportit Vlerësimi	të	<i>paragrafit (11) të Nenit 9 të Ligjit për OJQ-të.</i> Shih po ashtu § 1575 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	e	Autoritetet e Kosovës kanë informuar se këto masa do të parashihen gjatë amendamentimit të Ligjit për OJQ-të - KTH RiVVIII.3.2. Ekipi i vlerësimit nuk ka pasur mundësi të shikojë ndryshimet e propozuara.
Raportit Vlerësimi	i të	<i>9. Harmonizimi i Nenit 24 të Ligjit LPP/LFT dhe Nenit 21 të Ligjit për OJQ-të mbi kompetencat sanksionuese të Organit Kompetent.</i> <i>10. Futja e një paragrafi të ri (1.3) në Nenin 21 të Ligjit për OJQ që ofron lidhje në Nenin 24 të Ligjit LPP/LFT mbi çregjistrimin për mospërputhje me nenin 24 të Ligjit LPP/LFT.</i> Shih po ashtu § 1578 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	e	Autoritetet e Kosovës nuk kanë informuar nëse këto masa do të merren parasysh gjatë ndryshimit të Ligjit për OJQ-të - KTH RiVVIII.3.2. Ekipi i vlerësimit nuk ka pasur mundësi të shikojë ndryshimet e propozuara. Pavarësisht kësaj, ekipi i vlerësimit është i mendimit se ndryshimet e propozuara në këtë drejtim, siç definojnë në Ciklin e Parë, tani duhet të rishikohen brenda kontekstit që sipas Nenit 16 të Ligjit LPP/LFT, OJQ-të tani konsiderohen si subjekte raportuese, dhe në vijim të ndryshimeve të Nenit 30 të Ligjit LPP/LFT të ndryshuar, OJQ-të tani bien nën kompetencën mbikëqyrëse të NjIF për qëllimet e Ligjit LPP/LFT.
Raportit Vlerësimi	i të	<i>11. Përfshirja e masave në procedurat e brendshme të licencimit të DRNOJQ për kujdes të duhur për themeluesit, së paku duke iu referuar listës së Kombeve të Bashkuara dhe listave të tjera të personave dhe entiteteve të përcaktuara.</i> Shih po ashtu § 1589 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	e	Autoritetet e Kosovës kanë informuar se DRNOJQ ka implementuar tanimë këtë rekomandim gjatë vitit 2013 - KTH RiVVIII.3.3. Ekipi i vlerësimit e mirëpret këtë hap pozitiv nga DRNOJQ. Megjithatë, kur informojnë se rekomandimi është miratuar, autoritetet e Kosovës ngecin në detajimin e procedurave të aplikuara nga DRNOJQ për të siguruar së pari se është në posedim të vazhdueshëm të listave më të reja të personave të caktuar, dhe së dyti, se procedurat aplikohen për kontrollimin e emrave sipas listave të tilla.
Raportit Vlerësimi	i të	<i>12. Ndryshimi i paragrafit (4) të Nenit 24 të Ligjit LPP/LFT për të ofruar mbajtjen e shënimeve të transaksioneve dhe disponueshmërinë e tyre për autoritetet kompetente.</i> Shih po ashtu § 1598 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	e	Autoritetet e Kosovës janë referuar në termin e mbrojtjes në ligjin e përmendur dhe kanë informuar se me plotësimet e reja të ligjit, do të parashikohet afati i ruajtjes së dokumenteve të cekura. Në këtë drejtim, DRNOJQ ka informuar se mban të gjitha shënimet e OJQ-ve në dosjet përkatëse që nga themelimi i Zyrës për OJQ-të (1999 deri më sot) - KTH RiVVIII.3.4. Brenga e ngritur nga Ekipi i vlerësimit në RV nuk ka qenë se DRNOJQ nuk mban dokumente. Amendamenti i propozuar në paragrafin 4 të Nenit 24 të Ligjit LPP/LFT përcakton kohën e fillimit për periudhën e mbajtjes; siguron

Rekomandimi i Veçantë VIII (Organizatat jofitimprurëse)	
	mënyrën në të cilën mbahen dokumentet, dhe siguron disponueshmërinë sipas kërkesës për të gjitha autoritetet kompetente relevante të cilët duhet t'i përmbushin obligimet e tyre ligjore në lidhje me OJQ-të në pajtim me kërkesat e KTH RiVVIII.4. Pranda, Ekipi i vlerësimit thërret autoritetet e Kosovës të marrin parasysh këtë propozim, në veçanti në atë se përmes amendamenteve të Ligjit LPP/LFT në pajtim me nenin 16, OJQ-të tani konsiderohen subjekte raportuese për qëllime të ligjit.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>13. Futja e një paragrafi të ri (5A) në Nenin 24 të Ligjit LPP/LFT që i jep kompetenca NjIF të kërkojë informacione, të dhëna apo dokumente nga OJQ-të për qëllime të përmbushjes së obligimeve të veta sipas ligjit, pas paragrafit (4) dhe paragrafit (9) të Nenit të njëjtë.</i> Shih po ashtu § 1609 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës kanë informuar se përfaqësuesit e NjIF janë pjesë e grupit punues për ndryshimet në Ligjin për OJQ-të dhe implementimi i këtyre rekomandimeve do të merret parasysh në mënyrë të kujdesshme - KTH RiVVIII.4. Ekipi i vlerësimit nuk ka pasur mundësi të shikimit të këtyre amendamenteve. Pavarësisht kësaj, Ekipi i vlerësimit këshillon që propozimet e bëra në RV në këtë aspekt të rishikohen në dritën e ndryshimeve të kryera në Ligjin LPP/LFT në të cilin OJQ-të konsiderohen tani subjekte raportuese për qëllime të Nenit 16 të Ligjit dhe rrjedhimisht ato u nënshtrohen të gjitha obligimeve sipas Ligjit LPP/LFT dhe bijnë nën mbikëqyrjen e NjIF në pajtim me Nenin 30 të ndryshuar për qëllime të Ligjit LPP/LFT.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>14. Rishikimi i Nenit 4 të Memorandumit të Mirëkuptimit mes NjIF dhe DRNOJQ.</i> Shih po ashtu § 1618 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës kanë informuar se DRNOJQ do ta implementojë edhe këtë rekomandim – KTH RiVVIII.4.1. Ekipi i vlerësimit këshillon që ndryshimi i nenit 4 të MM në mes të DRNOJQ dhe NjIF duhet tani të rishikohet brenda dispozitave të Ligjit LPP/LFT që i njeh OJQ-të si subjekte raportuese për qëllime të nenit 16 të Ligjit LPP/LFT dhe të cilat bien nën kompetencat mbikëqyrëse të NjIF për qëllime të Ligjit LPP/LFT.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>15. Vendosja e mekanizmave praktikë të bashkëpunimit dhe shkëmbimi i informacioneve në mes të autoriteteve relevante për sektorin e OJQ-ve.</i> Shih po ashtu §§ 1554, 1619-1620, 1644 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës kanë informuar se DRNOJQ është pjesë e grupit punues për Strategjinë kundër Terrorizmit - KTH RiVVIII.4.1. Për aq sa pjesëmarrja e DRNOJQ në grupin punues të Strategjisë kundër Terrorizmit i përmbush kërkesat e ngritura për KTH RiVVIII.4.1. në RV, Ekipi i vlerësimit e njeh këtë si hap pozitiv. Megjithatë, Ekipi i vlerësimit nuk ka marrë informacione në lidhje me këtë prandaj nuk mund të përcaktojë shkallën e progresit të arritur.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>16. Të ndërmerret një vlerësim i rreziqeve dhe cenueshmërive me të cilat mund të ballafaqohen OJQ-të apo të përdoren për financimin e terrorizmit dhe të implementohet një program i sensibilizimit/informimit për OJQ-të për</i>

Rekomandimi i Veçantë VIII (Organizatat jofitimprurëse)	
	<i>të krijuar më tepër vetëdije të rreziqeve dhe cenueshmërive të tilla, përfshirë sesione të trajnimeve vetëdijesuese.</i> Shih po ashtu §§ 1525, 1539 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Në lidhje me ndërmarrjen e një vlerësimi të rreziqeve dhe të cenueshmërive, sipas autoriteteve të Kosovës, në bashkëpunim me institucionet e tjera relevante, Ministri i Punëve të Brendshme ka themeluar një grup punues të përbashkët të kryesuar nga PK, ku DRNOJQ është pjesë aktive - KTH RiVVIII.1. Në mungesë të informacioneve të detajuara mbi detyrat dhe aktivitetet e këtij grupi të përbashkët, Ekipi i vlerësimit pret që është hartuar një plan pune, janë vendosur kritere kundrejt të cilave të bëhet matja e rreziqeve dhe cenueshmërive, dhe është caktuar një afat kohor. Në lidhje me programin e informimit, sipas autoriteteve të Kosovës DRNOJQ bashkëpunon vazhdimisht me NjIF - KTH RiVVIII.2. Brenga këtu nuk është bashkëpunimi në mes të DRNOJQ dhe NjIF por implementimi i një programi të shtrirjes/informimit për sektorin e OJQ-ve, me qëllim të mbrojtjes së sektorit nga PP apo FT. Ekipi i vlerësimit mendon se ky propozim do të ishte një hap natyral pas punës së grupit të përbashkët të përmendur më heret për KTH RiVVIII.1. Prandaj, Ekipi i vlerësimit e vë në pikëpyetje deri në çfarë mase ky grup i përbashkët i përmendur ka vlerësuar brengat e ngritura në RV në lidhje me vetëdijesimin e rreziqeve dhe cenueshmërive në sektorin e OJQ-ve.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>17. DRNOJQ duhet të ndërmarrë një vlerësim strategjik për të përcaktuar se cilat OJQ përbëjnë pjesën kryesore të burimeve financiare nën kontrollin e sektorit, apo kanë një pjesë të konsiderueshme të aktiviteteve ndërkombëtare të sektorit. Ky vlerësim duhet të ndahet me NjIF.</i> Shih po ashtu § 1555 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës kanë informuar se kjo detyrë (fushë) përmbahet në strategjinë për bashkëpunimin me NjIF - KTH RiVVIII.3. Ekipi i vlerësimit e vë në pikëpyetje se si mund të miratohet ky rekomandim në strategjinë për bashkëpunimin me NjIF. DRNOJQ si autoritet kompetent për OJQ-të sipas Ligjit i ka të gjitha informacionet e duhura për të matur cilat OJQ kanë pjesën më të madhe të burimeve financiare nën kontroll të sektorit apo kanë një pjesë të konsiderueshme të aktiviteteve ndërkombëtare të sektorit. Prandaj, ekipi i vlerësimit i qëndron mendimit se kjo detyrë duhet të kryhet sa më shpejt nga DRNOJQ dhe të shkëmbehen pastaj informacione me NjIF brenda procedurave sipas strategjisë për bashkëpunimin me NjIF, dhe brenda kompetencave mbikëqyrëse të NjIF për OJQ-të për qëllime të Ligjit LPP/LFT.
Rekomandimi i Raportit Vlerësimit	<i>18. Të zgjerohet Udhëzimi Administrativ i NjIF që kërkon nga subjektet raportuese t'i kushtojnë rëndësi të veçantë RKSOKB mbi individët dhe organizatat e përcaktuara në DRNOJQ.</i> Shih po ashtu § 1590 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit	Autoritetet e Kosovës kanë informuar se ky propozim do të merret parasysh në bashkëpunim me NjIF - KTH RiVVIII.3.3.
Rekomandimi i	<i>19. Implementimi me efekt të menjëhershëm i komponentave relevante të</i>

Rekomandimi i Veçantë VIII (Organizatet jofitimprurëse)		
Raportit Vlerësimit	të	<i>Strategjisë LPP/LFT.</i> Shih po ashtu § 1526 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit		Autoritetet e Kosovës nuk kanë dhënë asnjë informacion mbi implementimin e Planit të Strategjisë LPP/LFT brenda këtij konteksti. Megjithatë, në punëtorinë e mbajtur me 30 tetor 2013 në Prishtinë, NjIF ka informuar se raporti që ka të bëjë me vlerësimin dhe Strategjia LPP/LFT së bashku me procedurat standarde operacionale për mbikëqyrjen e përputhshmërisë - janë hartuar dhe do të konsultohen me palët e tjera të interesit. Në këtë drejtim, NjIF është duke e finalizuar Planin e Veprimit në dhjetor 2013 dhe do të fillojë implementimin e tij në janar 2014 - KTH RiVVIII.1.
Rekomandimi Raportit Vlerësimit	i të	<i>20. Pavarësisht se nuk është aplikuar akoma për anëtarësim në Grupin Egmont, NjIF duhet të marrë parasysh Parimet e Grupit Egmont për Shkëmbimin e Informacioneve gjatë krijimit të procedurave sipas MM me NjIF të tjera të huaja.</i> Shih po ashtu § 1523 në RV
Masat e marra për implementimin e Rekomandimit të Raportit		Autoritetet e Kosovës nuk kanë dhënë ndonjë informacion për shqyrtimin, pranimin apo implementimin e Parimeve Egmont për Shkëmbimin e Informacioneve brenda këtij konteksti. Megjithatë, gjatë punëtorisë së datës 30 tetor 2013 në Prishtinë, NjIF ka informuar se është paraqitur një aplikim zyrtar në lidhje me anëtarësimin në Grupin Egmont. Në këtë kontekst, një mision vlerësimi nga Grupi Egmont pritet të mbahet në Prishtinë në fund të muajit mars 2014 në mënyrë që të përcaktojë nëse NjIF përputhet me kriteret dhe kërkesat e Grupit Egmont dhe është e gatshme të bëhet anëtare - KTH RiVVIII.5.
Ndryshimet (e tjera) që nga vlerësimi i fundit		

2.5. Çështje specifike

Nuk ka pasur çështje specifike që dalin nga RV, përveç atyre të trajtuar tashmë në pjesën e mëparshme të këtij Raporti.

2.6. Statistikat

Luteni të kompletoni - deri në masën më të madhe të mundshme - tabelat në vijim:

Shënim nga Ekipi i Vlerësimit: Autoritetet e Kosovës, me përjashtim të NjIF-it deri në njëfarë mase, nuk kanë ofruar asnjë statistikë për plotësimin e tabelave statistikore si më poshtë. Pavarësisht mungesës së statistikave, këto tabela që formojnë një pjesë integrale dhe element të rëndësishëm të këtij Raporti, janë mbajtur në raport për hir të kompletimit.

Koment nga Ekipi i Vlerësimit: Fakti se autoritetet e Kosovës nuk kanë ofruar statistikën e kërkuara ngre brenga serioze në lidhje me mbajtjen aktuale të statistikave gjithëpërfshirëse dhe kuptimplote siç kërkohet në Rekomandimin 32 të FATF për mbajtjen e statistikave, i cili është klasifikuar si Në mospërputhje (MP) në Ciklin e Parë.

Përveç kësaj, mungesa e statistikave ngre shqetësime të mëtutjeshme serioze mbi aftësinë e autoriteteve të Kosovës për të demonstruar efikasitetin e sistemit LPP/LFT.

2.6.1. Rastet e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit

Tabela 1: Hetimet, ndjekjet penale dhe dënimet

Në lidhje me hetimet dhe ndjekjet penale të PP/FT, kjo tabelë duhet të reflektojë vetëm rastet të cilat janë iniciuar nga autoritetet e zbatimit të ligjit në mënyrë të pavarur, pa kontribut paraprak/RTD nga Njësia e Inteligjencës Financiare. Dënimet lidhen me vendimet e gjykatës të juridiksionit kompetent.

2012												
	Hetimet PP/FT nga zbatimi i ligjit të bëra në mënyrë të pavarur pa RTD paraprake			Ndjekjet penale të inicuar			Dënimet (shkalla e parë)			Dënimet (përfundimtare)		
	Rastet	Personat fizikë	Personat juridikë	Rastet	Personat fizikë	Personat juridikë	Rastet	Personat fizikë	Personat juridikë	Rastet	Personat fizikë	Personat juridikë
PP												
FT												

2013												
	Hetimet PP/FT nga zbatimi i ligjit të bëra në mënyrë të pavarur pa RTD paraprake			Ndjekjet penale të inicuar			Dënimet (shkalla e parë)			Dënimet (përfundimtare)		
	Rastet	Personat fizikë	Personat juridikë	Rastet	Personat fizikë	Personat juridikë	Rastet	Personat fizikë	Personat juridikë	Rastet	Personat fizikë	Personat juridikë
PP												
FT												

Tabela 2: Prona e ngrirë, marrë dhe konfiskuar

Kjo tabelë nuk duhet të përfshijë informacion mbi pronën e marrë/konfiskuar mbi baza të kërkesës për ndihmë të ndërsjelltë juridike.

Prona e ngrirë i referohet ngrirjes së pronës mbi bazën e një urdhëri të gjykatës ku një person është dënuar për një vepër penale dhe “prona e marrë” i referohet marrjes së pronës mbi bazën e urdhërit të gjykatës të lëshuar gjatë hetimit penal ku nuk është ngritur ende aktakuza.

I bazuar në dënim u referohet rasteve kur është aplikuar urdhëri si pjesë e dënimit për një vepër penale kryesore. Në të kundërt, i bazuar në mosdënim u referohet situatave ku prona konfiskohet pa dënim paraprak për veprën penale kryesore.

2012				
	Prona e ngrirë	Prona e marrë	Prona e konfiskuar	Prona e kthyer pas dënimit

	Rastet	Shuma (EUR)	Rastet	Shuma (EUR)	Rastet	Shuma (EUR)	Rastet	Shuma (EUR)
PP – Bazuar në dënim								
PP-bazuar në mosdënim								
Veprat penale kryesore kur është e zbatueshme								
PP Totali								
FT								

2013								
	Prona e ngrirë		Prona e marrë		Prona e konfiskuar		Prona e kthyer pas dënimit	
	Rastet	Shuma (EUR)	Rastet	Shuma (EUR)	Rastet	Shuma (EUR)	Rastet	Shuma (EUR)
PP – Bazuar në dënim								
PP - bazuar në mosdënim								
Veprat penale kryesore kur është e zbatueshme								
PP Total								
FT								

Tabela 3: Bashkëpunimi NjIF me NjIF

Bashkëpunimi ndërkombëtar	2011	2012	2013	Total
KËRKESAT E PRANUARA				
Kërkesat e huaja të pranura nga NjIF	10	10	7	27
Kërkesat e huaja të ekzekutuara nga NjIF	11	13	6	30
Kërkesat e huaja të refuzuara nga NjIF	0	0	0	0
Ndarja spontane e informacioneve të pranura nga NjIF	0	0	2	2
TOTALI (kërkesat dhe informacionet e pranura)	10	10	7	27
Numri mesatar i ditëve për t'iu përgjigjur kërkesave nga NjIF-ët e huaj	49	33	26	36
Aplikimi i bazave të refuzimit	0	0	0	0
KËRKESAT E DËRGUARA				

Bashkëpunimi ndërkombëtar	2011	2012	2013	Total
Kërkesat e dërguara nga NjIF				
Ndarja spontane e informacioneve të dërguara nga NjIF	3	0	2	5
TOTALI (kërkesat dhe informacionet e dërguara)				

Tabela 4: Bashkëpunimi i agjencive të zbatimit të ligjit

Bashkëpunimi ndërkombëtar	2011		2012		2013	
KËRKESAT E PRANUARA	PP	FT	PP	FT	PP	FT
Kërkesat e huaja të pranuar nga autoritetet e zbatimit të ligjit për PP						
Kërkesat e huaja të ekzekutuara						
Kërkesat e huaja të refuzuara						
TOTALI						
Koha mesatare e ekzekutimit (ditët)						
KËRKESAT E DËRGUARA	PP	FT	PP	FT	PP	FT
Numri i kërkesave të dërguara jashtë nga organet e zbatimit të ligjit						
Numri i kërkesave të dërguara dhe të ekzekutuara						
Numri i kërkesave të dërguara dhe të refuzuara						
TOTALI						

2.6.2. Raportet e transaksioneve të dyshimta dhe të valutës (RTD/RTPG), veprimet mbikëqyrëse dhe sanksionet/masat e tjera

Tabela 5: RTD-të/RTPG-të

2012						
Informacionet statistikore mbi raportet e pranuar nga NjIF					Procedurat gjyqësore	
Subjekti raportues	Raportet në lidhje me transaksionet mbi prapun	Raportet në lidhje me transaksionet e dyshimta	Rastet e hapura nga NjIF	Njoftimet tek zbatimi i ligjit/prokurorët	Aktakuzat	Dënimet

		PP	FT	PP	FT	PP	FT	PP		FT		PP		FT	
								Rastet	Personat	Rastet	Personat	Rastet	Personat	Rastet	Personat
Institucionet Financiare															
Bankat															
Sektori i sigurimeve															
Sektori i letrave me vlerë															
Shkëmbimi i valutave															
(luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas nevojës)															
BPPJF-të															
Kazinotë															
Agjentët e patundshmërive															
Tregtarët me metale/gurë të çmuar															
Avokatët															
Noterët															
Kontabilistët															
Auditorët															
Ofruesit e shërbimeve të trustit dhe kompanive															
Profesionistët e tjerë (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas nevojës)															
ENTITETET E TJERA RAPORTUESE (nëse është e zbatueshme)															
(luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas nevojës)															
Totali															

2013															
Informacionet statistikore mbi raportet e pranuar nga NjIF								Procedurat Gjyqësore							
Subjekti raportues	Raportet në lidhje me transaksionet mbi prapun	Raporet në lidhje me transaksionet e dyshimta		Rastet e hapura nga NjIF		Njoftimet tek zbatimi i ligjit/prokurorët		Aktakuzat				Dënimet			
		PP	FT	PP	FT	PP	FT	PP		FT		PP		FT	
								Rastet	Personat	Rastet	Personat	Rastet	Personat	Rastet	Personat
Institucionet Financiare															
Bankat	601,208	159	6	102	6	63	1								
Sektori i Sigurimeve	0	0	0	0	0	0	0								
Sektori i letrave me	0	0	0	0	0	0	0								

2013															
Informacionet statistikore mbi raportet e pranuar nga NJIF									Procedurat Gjyqësore						
Subjekti raportues	Raportet në lidhje me transaksionet mbi prapun	Raportet në lidhje me transaksionet e dyshimta		Rastet e hapura nga NJIF		Njoftimet tek zbatimi i ligjit/prokurorët		Aktakuzat				Dënimet			
		PP	FT	PP	FT	PP	FT	PP		FT		PP		FT	
								Rastet	Personat	Rastet	Personat	Rastet	Personat	Rastet	Personat
vlerë															
Shkëmbimi i valutave	2,531	0	0	0	0	0	0								
Agjensioet për Transfer Parash	1,111	6	0	5	0	2	0								
BPPJF-të															
Kazinetë	0	0	0	0	0	0	0								
Agjentët e patundshmërive	0	0	0	0	0	0	0								
Tregtarët me metale/gurë të çmuar	0	0	0	0	0	0	0								
Avokatët	0	0	0	0	0	0	0								
Noterët	0	1	0	0	0	0	0								
Kontabilistët	0	0	0	0	0	0	0								
Auditorët	0	0	0	0	0	0	0								
Ofruesit e shërbimeve të trustit dhe kompanive	0	0	0	0	0	0	0								
Profesionistët e tjerë (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas nevojës)	0	0	0	0	0	0	0								
ENTITETET TJERA RAPORTUESE (nëse është e zbatueshme)															
Dogana e Kosovës	1,928	0	1	0	1	0	0								
Të Tjerë	0	1	0	4	0	0	0								
Totali	606,778	167	7	111	7	65	1								

Tabela 6: Veprimet mbikëqyrëse

Kolona 2 duhet të tregojë numrin e përgjithshëm të vizitave të mbikëqyrura në terren, pavarësisht nëse janë përfshirë çështjet e LPP/LFT-së. Kolonat 3 dhe 4 kanë të bëjnë në mënyrë specifike me çështjet e LPP/LFT-së.

2012				
	Numri total i entiteteve	Numri total i vizitave të zhvilluara në terren	Numri i vizitave në terren specifike për LPP/LFT-në	Numri i vizitave në terren për LPP/LFT të kombinuara me mbikëqyrjen e përgjithshme
	1	2	3	4
SEKTORI FINANCIAR				
Bankat				
Letrat me vlerë				

2012				
	Numri total i entiteteve	Numri total i vizitave të zhvilluara në terren	Numri i vizitave në terren specifike për LPP/LFT-në	Numri i vizitave në terren për LPP/LFT të kombinuara me mbikëqyrjen e përgjithshme
	1	2	3	4
Sigurimet				
BSHP (Biznese të Shërbimit të Parasë) dhe zyrat e këmbimit				
Të tjera (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)				
SEKTORI JOFINANCIAR				
Kazinet				
Patundshmëritë				
Tregtarët me metale/gurë të çmuar				
Avokatët				
Noterët				
Kontabilistët dhe Auditorët				
Ofruesit e shërbimeve të trustit dhe të kompanive				
Të tjerë (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)				

2013				
	Numri total i entiteteve	Numri total i vizitave të zhvilluara në terren	Numri i vizitave në terren specifike për LPP/LFT-në	Numri i vizitave në terren për LPP/LFT të kombinuara me mbikëqyrjen e përgjithshme
	1	2	3	4
SEKTORI FINANCIAR				
Bankat				
Letrat me vlerë				
Sigurimi				
BSHP (Biznese të Shërbimit të Parasë) dhe zyrat e shkëmbimit				
Të tjera (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)				

2013				
	Numri total i entiteteve	Numri total i vizitave të zhvilluara në terren	Numri i vizitave në terren specifike për LPP/LFT-në	Numri i vizitave në terren për LPP/LFT të kombinuara me mbikëqyrjen e përgjithshme
	1	2	3	4
shtoni kolumne shtesë sipas rastit)				
SEKTORI JOFINANCIAR				
Kazinotë				
Patundshmëritë				
Tregtarët me metale/gurë të çmuara				
Avokatët				
Noterët				
Kontabilistët & Auditorët				
Ofruesit e shërbimeve të trustit dhe të kompanive				
Të tjerë (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)				

Tabela 7: Sanksionet LPP/LFT apo masat e tjera të shqiptura nga autoriteti mbikëqyrës

Luteni ta plotësoni tabelën (si më poshtë) për dënimet e shqiptura për shkeljet e LPP/LFT-së në lidhje me çdo entitet të mbikëqyrur dhe ta përshtatni tabelën për të treguar çfarëdo sanksioni penal kur aplikohet.

Numri total i inspektimeve të bëra duhet të jetë identik me shumën në kolonat 3 dhe 4 në a. më lart.

Nëse statistikat ekuivalente janë të gatshme në format tjetër, atëherë ai format mund të përdoret në vend të këtij.

Nëse është më e përshtatshme mund të përdoren tabela të ndara për sektorin financiar dhe jofinanciar.

2012									
	Numri total i inspektimeve të bëra	Numri i inspektimeve që kanë identifikuar shkelje të LPP/LFT-së	Lloji i sanksionit/masës së përdorur						Numri i sanksioneve të dërguara në gjykatë (nëse aplikohet)
			Vërejtjet me shkrim	Gjobat		Largimi i zyrtarit/menaxherit të përshtatshmërisë (ku aplikohet)	Tërheqja e licencës (ku aplikohet)	Të tjera (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)	
				Numri	Shuma (EUR)				
SEKTORI FINANCIAR									
Bankat									
Letrat me vlerë									
Sigurimet									
BSHP (Biznese të Shërbimit të Parasë) dhe									

2012									
	Numri total i inspektimeve të bëra	Numri i inspektimeve që kanë identifikuar shkelje të LPP/LFT-së	Lloji i sanksionit/masës së përdorur						Numri i sanksioneve të dërguara në gjykatë (nëse aplikohet)
			Vërejtjet me shkrim	Gjobat		Largimi i zyrtarit/menaxherit të përshtatshmërisë (ku aplikohet)	Tërheqja e licencës (ku aplikohet)	Të Tjera (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)	
				Numri	Shuma (EUR)				
zyrat e shkëmbimit									
Të tjera (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)									
SEKTORI JOFINANCIAR									
Kazinotë									
Patundshmëritë									
Tregtarët me metale/gurë të çmuar									
Avokatët									
Noterët									
Kontabilistët & Auditorët									
Ofruesit e shërbimeve të trustit dhe të kompanive									
Të tjera (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)									
TOTALI									

2013									
	Numri total i inspektimeve të bëra	Numri i inspektimeve që kanë identifikuar shkelje të LPP/LFT-së	Lloji i sanksionit/masës së përdorur						Numri i sanksioneve të dërguara në gjykatë (nëse aplikohet)
			Vërejtjet me shkrim	Gjobat		Largimi i zyrtarit/menaxherit të përshtatshmërisë (ku aplikohet)	Tërheqja e licences (ku aplikohet)	Të tjera (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)	
				Numri	Shuma (EUR)				
SEKTORI FINANCIAR									
Bankat									
Letrat me vlerë									
Sigurimet									
BSHP (Biznese të Shërbimit të Parasë) dhe									

2013									
	Numri total i inspektimeve të bëra	Numri i inspektimeve që kanë identifikuar shkelje të LPP/LFT-së	Lloji i sanksionit/masës së përdorur						Numri i sanksioneve të dërguara në gjykatë (nëse aplikohet)
			Vërejtjet me shkrim	Gjobat		Largimi i zyrtarit/menaxherit të përshtatshmërisë (ku aplikohet)	Tërheqja e licences (ku aplikohet)	Të Tjera (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)	
				Numri	Shuma (EUR)				
zyrat e shkëmbimit									
Të tjera (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)									
SEKTORI JO FINANCIAR									
Kazinotë									
Patundshmëritë									
Tregtarët me metale/gurë të çmuara									
Avokatët									
Noterët									
Kontabilistët & Auditorët									
Ofruesit e shërbimeve të trustit dhe të kompanive									
Të tjera (luteni të specifikoni dhe të shtoni kolona shtesë sipas rastit)									
TOTALI									

2.7. Pyetjet në lidhje me Direktivën e Tretë të BE-së (2005/60/EC) dhe Direktivën e Implementimit (2006/70/EC)

Implementimi / Aplikimi i dispozitave në Direktivën e Tretë dhe Direktivën e Implementimit	
Luteni të tregoni nëse Direktiva e Tretë dhe Direktiva e Implementimit janë implementuar tërësisht/apo aplikohen tërërisht dhe që nga kur	Pasi që Kosova nuk është vend anëtar i BE, nuk obligohet nga dispozitat e Direktivave dhe Rregulloreve të lëshuara nga Parlamenti Evropian dhe Këshilli apo nga Komisioni i BE. Rrjedhimisht, edhe pse i është dhënë konsideratë standardeve të BE, nuk mund të thuhet se Direktiva e Tretë e LPP-së dhe Direktiva e Implementimit janë implementuar tërësisht.
Masat e tjera implementuese	

Pronari Përfitues	
Luteni të tregoni nëse definicioni i juaj ligjor i pronarit përfitues korrespondon me definicionin e pronarit përfitues në Direktivën e tretë (luteni të ofroni tekstin ligjor në përgjigjen tuaj)	Sipas ndryshimeve të fundit në Ligjin LPP/LFT, pronari përfitues definohet si: - <i>Personi fizik i cili ka në pronësi ose e kontrollon një klient apo një llogari, personi në emër të të cilit kryhet një transaksion apo personi i cili ushtron kontroll efektiv mbi një person ose marrëveshje juridik(e).</i> Në vendosjen e obligimit mbi subjektin raportues për të identifikuar pronarin përfitues dhe për të verifikuar identifikimin kundrejt dokumenteve të pavarura burimore, Ligji LPP/LFT (Neni 17 paragrafi 1.2) duke imponuar obligimin mbi subjektet raportuese që të identifikojnë pronarin përfitues, më tutje e definon termin e pronarit përfitues si : <i>Të gjitha subjektet raportuese duhet të identifikojnë pronarin përfitues dhe/ose një person ose personat fizikë të cilët kontrollojnë drejtpërdrejt ose tërthorazi njëzet përqind (20%) ose më shumë të një personi juridik. Kur subjektet raportuese konsiderojnë se rreziku i pastrimit të parave apo financimit të terrorizmit është i lartë, ata do të marrin masa të arsyeshme për të verifikuar identitetin e tij ose të saj në mënyrë që institucioni apo personi që mbulohet nga ky ligj është i bindur se ai e di se kush është pronari përfitues, duke përfshirë, sa i përket personave juridikë, trustet dhe marrëveshjet (aranzhimet) e ngjashme ligjore, duke marrë masa bazuar në rrezik dhe adekuate për të kuptuar strukturën e pronësisë dhe kontrollit të klientit.</i>
Masa të tjera të implementimit	

Qasja e bazuar në rrezik	
Luteni të tregoni deri në çfarë mase institucionet financiare lejohen ta përdorin qasjen e bazuar në rrezik për t'u liruar nga disa obligime të Ligjit LPP/LFT	Amendamentimet e Ligjit LPP/LFT kanë ofruar dispozita më të qarta që kërkojnë nga subjektet raportuese të aplikojnë vlerësim të rrezikut për të matur rreziqet që paraqesin klientët e tyre dhe të aplikojnë masa më të larta të obligueshme kur rreziku konsiderohet të jetë i lartë. Kështu që, paragrafi (1.1) i Nenit 17 i Ligjit LPP/LFT i ndryshuar kërkon nga subjektet që të: - <i>të përcaktojnë, në mënyrë të vazhdueshme, rrezikun e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit të paraqitur nga klientët e tyre dhe të personave të tjerë të cilëve ato u ofrojnë shërbime financiare.</i>

	<i>Kur subjektet raportuese përcaktojnë që rreziku i pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit është ngritur, ata do të marrin masat e përcaktuara në paragrafin 1 të nenit 21, shtesë masave të përcaktuara në këtë nen.</i> Përveç kësaj, Rregullorja e propozuar që zëvendëson Rregullin 10 që do të lëshohet nga BQK-ja ofron udhëzim të gjerë për bankat dhe institucionet financiare për të implementuar një qasje efektive të bazuar në rrezik përmes modeleve të rrezikut që aplikohen për vlerësim të rrezikut të të gjithë klientëve dhe të cilët, përmes kategorizimit të rrezikut, i identifikon ata të cilët paraqesin rrezik më të lartë për të cilët duhet të aplikohen masa më të larta të identifikimit përveç masave normale të kujdesit të duhur, dhe të cilat, nëse nuk janë brenda apetitit të rrezikut të institucionit, mund të refuzohen.
Masa të tjera të implementimit	

Personat e Ekspozuar Politikisht	
Luteni të tregoni nëse kriteret për identifikimin e PEP-ve në pajtim me dispozitat në Direktivën e Tretë dhe Direktivën Implementuese¹¹ ofrohen në legjislacionin tuaj vendor (luteni të ofroni tekst ligjor në përgjigjen tuaj)	Definicioni i personave të ekspozuar politikisht është ndryshuar përmes ndryshimeve të fundit në Ligjin LPP/LFT: <i>- ky nënkupton personat fizikë të cilët janë ose kanë qenë të besuar me funksione të shquara publike dhe anëtarët e ngushtë të familjes së tyre, apo persona të njohur të jenë bashkëpunëtorë të ngushtë, të personave të tillë.</i> Definicioni i ri është i ngjashëm me definicionin në Direktivën e Tretë të LPP-së. Ky definicion më tutje kërkon që NjIF-i, në konsultim me Ministrinë e Financave, mund të lëshojë një akt nënligjor për të përcaktuar funksionet publike të shquara dhe anëtarët e familjes së ngushtë të këtyre personave. Në janar 2014, NjIF ka nxjerrë Udhëzimin Administrativ nr. 04/2014 për definicionin e “funksioneve të shquara publike”, “bashkëpunëtorëve të afërt”, dhe “anëtarëve të ngushtë të familjes” siç kërkohet me Ligjin LPP/LFT të ndryshuar. Përveç kësaj, ligji nuk i definon kategoritë e individëve të cilët mund të konsiderohen se përfshihen në kuadër të statusit të PEP. Udhëzimi ofron një listë gjithëpërfshirëse për PEP vendorë dhe të huaj. Nuk ka indikacion në Udhëzim që të tregojë nëse “funksionet e shquara publike” duhet të përfshijnë edhe nivelin e mesëm ose më të ulët të zyrtarëve. Përveç kësaj, legjislacioni i Kosovës nuk e ka miratuar paragrafin (4) të Nenit 2 të Direktivës Implementuese të BE-së, sipas së cilës personi i cili nuk është më i besuar me funksion të shquar publik për së paku një vit nuk mund të konsiderohet më si PEP. Në lidhje me identifikimin e PEP dhe aplikimin e KDK të shtuar, Ligji LPP/LFT i ndryshuar kërkon nga subjektet raportuese të marrin masa të ndryshme nga ato për PEP të identifikuar si “vendorë” për PEP të identifikuar si “i huaj”. Në rast të PEP vendorë, Neni 21(5) i Ligjit LPP/LFT të ndryshuar kërkon që: <i>- Subjektet raportuese duhet të marrin masa të arsyeshme për të</i>

¹¹ Luteni të shikoni Nenin 3(8) të Direktivës së Tretë dhe Nenin 2 të Direktivës së Komisionit 2006/70/EC të riprodhuar në Shtojcën II.

	<i>përcaktuar nëse klientët e tyre janë persona të ekspozuar politikisht vendas, dhe nëse përcaktimi i tillë rezulton që një klienti të jetë një person i ekspozuar politikisht vendas, atëherë subjektet raportuese duhet të marrin masat e përcaktuara në nenin 19 paragrafi 1, në lidhje me klientët e tillë.</i> Në këtë drejtim, Ekipi i vlerësimit vëren se referenca në Nenin 19 paragrafi (1) mund të mos jetë e saktë pasi që neni i cituar u referohet aktiviteteve të transfere telegrafike. Në rastet e PEP të huaj, paragrafi (5.1) i Nenit 21 kërkon që: <i>5.1. Subjektet raportuese duhet të sigurojnë që ata të përcaktojnë nëse klientët e tyre janë persona të ekspozuar politikisht të huaj, dhe përcaktimi i tillë rezulton që një klient të jetë një person i ekspozuar politikisht i huaj, atëherë subjektet raportuese duhet të marrin masat e mëposhtme:</i> <i>5.1.1. të marrin miratimin e një oficeri të subjektit raportues;</i> <i>5.1.2. të marrin masa të përshtatshme për të krijuar origjinën e mjeteve të përdorura në marrëdhënie ose transaksion; dhe</i> <i>5.1.3. të sigurohet monitorimi i vazhdueshëm dhe i forcuar i llogarisë dhe marrëdhënies.</i>
Masa të tjera implementuese	

“Zbulimi”	
Luteni të tregoni nëse ndalimi është i kufizuar për raportet e transaksioneve ose përfshin edhe hetimet në vazhdim e sipër të PP apo FT.	Paragrafi (4) i Nenit 22 të Ligjit LPP/LFT kërkon që: <i>- Drejtorët, zyrtarët, punëtorët dhe agjentët e çfarëdo banke apo institucioni financiar të cilët përgatisin apo përcjellin raporte në pajtim me këtë nen, nuk ua sigurojnë këtë raport, as nuk e komunikojnë ndonjë të dhënë të përfshirë në atë raport apo për atë raport, asnjë personi apo subjekti, duke përfshirë edhe personin apo subjektin e përfshirë në transaksionin i cili i nënshtrohet raportit, përpos NJIF-K-së apo BQK-së, pa pasur autorizim me shkrim të NJIF-K-ja, prokurorit publik ose gjykatës.</i> Prandaj ndalesa (e zbulimit/komunikimit) kufizohet për raportet e transaksionit. Siç përcaktohet në RV (Shih komentet në këtë raport në lidhje me Rekomandimin 14 të FATF) ndalesa nuk e obligon vetë institucionin që i dorëzon raportet, por zgjerohet për të mbuluar edhe ofrimin e raporteve tek palët e treta. Ia vlen të përmendet se ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT kanë shtrirë ndalesat e ngjashme edhe për sektorët e tjerë të mbuluar me Ligjin LPP/LFT siç janë OJQ-të, partitë politike dhe kandidatët e regjistruar dhe profesionet ligjore dhe të kontabilitetit por nuk përcaktojnë ofrim të raporteve në BQK.
Në lidhje me ndalesën e “zbulimit” luteni të tregoni nëse ka	Siç tregohet në paragrafin (4) të Nenit 22 të Ligjit LPP/LFT siç citohet më lart, përjashtimi i vetëm është, <i>përveç NJIF ose BQK, përveç nëse autorizohet me shkrim nga NJIF, një Prokuror ose një Gjykatë.</i>

rrethana ku ndalesa hiqet, dhe nëse po, detajet e rrethanave të tilla.	RV, kur komenton dhe rekomandon që autoritetet e Kosovës të marrin parasysh dispozitën e Direktivës së Tretë LPP/LFT (Neni 28), më tutje sugjeron që NjIF duhet të lëshojë udhëzim për industrinë në lidhje me atë se në çfarë rrethanash do të ishte i gatshëm të autorizonte shpалosjen, në veçanti për shkak të prezencës së madhe të bankave të huaja në Kosovë të cilat prandaj do të mund të ndanin informacione të tilla brenda grupit në të cilin janë pjesë, kështu që raportimi dhe hetimi mund të kenë aspekt më të gjerë. Ia vlen të përmendet se ndryshimet e fundit në Ligjin LPP/LFT që e zgjerojnë ndalimin për sektorët e tjerë të mbuluar me Ligjin LPP/LFT siç thuhet më lart, nuk ofrojnë asnjë heqje të ndalimit të “zbulimit” përveç për dorëzimin e raporteve në NjIF në rast të partive politike dhe kandidatëve të regjistruar: <i>- asnjë personi apo subjekti, përfshirë edhe personin apo subjektin e përfshirë në transaksion i cili i nënshtrohet raportit, përpos NjIF-K.</i>
Masat e tjera implementuese	

“Përgjegjësia e personave juridikë”	
Luteni të tregoni nëse përgjegjësia e personave juridikë mund të aplikohet kur shkelja është kryer në dobi të personit të tillë juridik nga personi i cili ka një pozitë udhëheqëse brenda personit të tillë juridik.	Neni 34 i Ligjit LPP/LFT të ndryshuar, kur referohet në përgjegjësinë penale të personit juridik thotë se: <i>- Nëse një person juridik kryen një vepër penale sipas këtij ligji, çdo drejtor dhe person tjetër në lidhje me menaxhimin e personit juridik (dhe çdo person që pretendon të veprojnë në kapacitet të tillë) kryen vepër penale përveç nëse ai person dëshmon se:</i> <i>1.1. vepra penale është kryer pa pëlqimin apo dijeninë e tij/saj; dhe</i> <i>1.2. personi ka ndërmarrë hapa të arsyeshëm për të parandaluar kryerjen e veprës që do të ishte ushtruar nga ai person duke pas parasysh natyrën e funksioneve të tij/saj në atë kapacitet.</i> Përpasojë, nuk është e qartë nëse përgjegjësia e personit juridik mund të aplikohet në rrethanat siç detajohen në Direktivën e Tretë të BE-së. Në të vërtetë, paragrafi 14 i RV thotë: <i>- përderisa përgjegjësia penale e personave juridikë parashihet në mënyrë të përgjithshme, Ekipi i vlerësimit ka gjetur një numër të dipozitave kundërthënëse në pjesë të ndryshme të legjislacionit në lidhje me përgjegjësinë bazike penale të personave juridikë (pavarësisht nëse varet apo jo në fajësinë e personit fizik ose nëse personi fizik duhet të jetë po ashtu përgjegjës për veprën penale nëse personi përkatës i cili ka kryer vepër penale, nuk është dënuar për atë). Çështja thërret për harmonizim urgjent të legjislacionit përkatës.</i> Nuk ka pasur ndryshime të tjera në legjislacion në këtë drejtim që nga vlerësimi i ciklit të parë.
A mundet përgjegjësia penale për personat juridikë të aplikohet aty ku shkelja kryhet në dobi të personit juridik si rezultat i mungesës së mbikëqyrjes apo	{Luteni të referoheni në përgjigjen më lart}

kontrollit nga personat të cilët zënë pozita udhëheqëse brenda personit të tillë juridik?	
Masat e tjera implementuese	

3. Shtojcat

3.1. Shtojca I: Plani i Veprimit i rekomanduar për përmirësimin e sistemit LPP/LFT

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
1. Pjesa e Përgjithshme	Nuk kërkohet tekst
2. Sistemi Ligjor dhe Masat e Ndërlidhura Institucionale	
2.1 Kriminalizimi i Pastrimit të Parave (R.1)	- Ndryshimi i përkufizimeve ligjore në lidhje me pasurinë e fituar me atë të veprës penale në mënyrë që të eliminohet konfuzioni dhe hutia në këtë fushë. - Ridefinimi i nivelit të kërkuar të provës për krimin kryesor (Neni 32 par. 4.1) dhe/apo ofrimi i udhëzimeve adekuate për praktikantët në këtë drejtim. - Riformulimi i dispozitave që definojnë mbulimin e vet-pastrimit (Neni 32 parag. 4.2) në mënyrë që të përmirësohet mos papërshtatshmëria aktuale. - Harmonizimi i dispozitave përkatëse të Ligjit LPP/LFT dhe KP, në kuptim të konceptit dhe terminologjisë në lidhje me veprat ndihmëse. - Ofrimi i një kriminalizimi adekuate për veprën penale për manipulim të tregut dhe përfshirja e saj si vepër penale kryesore e PP.
2.2 Përgjegjësia për veprën penale të PP	- Ndryshimi i përgjegjësisë bazike penale të korporatave siç përcaktohet aktualisht me anë të legjislacionit (nëse apo jo varet mbi fajësinë e personit juridik) - Harmonizimi i dispozitave përkatëse të Ligjit LPP/LFT dhe KPP në aspekt të konceptit dhe terminologjisë në lidhje me: - Standardin e njohurisë që aplikohet në rast të veprave penale të PP (Ligji LPP/LFT kundrejt KP) - Gjërat bazike në lidhje me përgjegjësinë penale të korporatave dhe atë të personave fizik të ndërlidhur (Neni 34 Ligji LPP/LFT kundrejt Nenit 40 KP/Neni 5 LPPPJ) - Përshkrimi i sanksioneve më të rrepta (rritja e llojeve të gjobave) që aplikohen për entitetet ligjore për vepra penale.
2.3 Kriminalizimi i Financimit të Terrorizmit (RiV.II)	- Kriminalizimi i dyfishtë i FT (në KP në një anë dhe në Ligjin e ndryshuar rishtazi LPP/LFT në anën tjetër) duhet urgjentisht të adresohet nga autoritetet Kosovare (përfshirë edhe Ministrinë e Drejtësisë dhe Ministrinë e Financave) në mënyrë që të ofrohet një vepër penale e vetme, autonome dhe gjithëpërfshirëse e FT që përmbush të gjitha aspektet e RiV II. - Ndryshimi i mbulesës aktuale të “aktit terrorist” (akti i terrorizmit” etj) dhe ri-definimi i tij në pajtim të plotë me Nenin 2(1) të Konventës FT përfshirë: - Ofrimin për një mbulesë të kompletuar dhe të

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
	përgjithshme të veprës penale “gjenerike” të terrorizmit. ○ Heqja e kërkesës të elementit shtesë të shkakut për “veprat traktat” si subjekt i FT ○ Të bëhet e qartë se definimi i “aktit terrorist” në Nenin 135.1 shtrihet në veprat që kanë të bëjnë me terrorizmin (p.sh. rekrutimin për terrorizëm) në mënyrë që financimi i këtyre veprave mund të konsiderohet vepër penale e FT. • Veprimet e listuara më poshtë të gjitha i referohen kriminalizimit të FT siç ofrohet aktualisht me KP: ○ Kriminalizimi i financimit të një terroristi individual (për çfarëdo qëllimi) në veprën penale FT. ○ Ndryshimi dhe ri-formulimi i terminologjisë jo konsistente të përdorur në dispozitat që kanë të bëjnë me FT
2.4 Konfiskimi, ngrirja dhe marrja e pasurisë së fituar përmes krimit (R.3)	• Kodi i Procedurës Penale duhet të ndryshohet për të përfshirë dispozita të cilat tregojnë standarde të provës që kërkohen për të mundësuar konfiskimin e instrumentaliteteve të synuara për përdorim në një vepër penale. • Kosova duhet të harmonizojë dispozitat e KP dhe KPP në lidhje me konfiskimet e palëve të treta. Në këtë rast, prioritet i duhet dhënë kornizës së vendosur në KP, e cila është në përgjithësi në përputhje me standardet ndërkombëtare, dhe nuk do të paraqiste probleme efektshmërie në lidhje me implementimin, për dallim nga dispozitat e KPP. • Kosova duhet të ndryshojë dispozitat e KPP që rregullojnë mbrojtjen e të drejtave të personave të tretë në mirëbesim. Standardi i kërkuar i provës për mirëbesim për të dëshmuar të drejtat e tyre legjitime dhe qëllimet në lidhje me pronën që duhet të zvogëlohet. • Kosova duhet të themelojë mekanizma për të parandaluar ose anuluar veprime, kontraktuale ose të tjera, kur personat e përfshirë kanë ditur ose është dashur ta dinë që si rezultat i këtyre veprimeve autoritetet do të paragjykoreshin në aftësinë e tyre për t'i kthyer pronat e konfiskuara. • Gjyqësori duhet të lejohet dhe të inkurajohet të marrë qasje proaktive në ndërmarrjen e masave të nevojshme, ku prokurori ka dështuar qartazi në një rrethanë të dukshme të rastit konkret të procedojë me marrje dhe konfiskim të instrumentaliteteve/përfitimeve të njohura nga krimi. • Kosova duhet të ndryshojë komponentët relevante të strategjisë LPP/LFT sa më shpejt që është e mundur, në veçanti lidhur me përmirësimin e rolit të hetimeve financiare, mekanizmave të kthimit të aseteve dhe

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
	koordinimit mes agjencive në këto fusha. • Zyra Kombëtare për Zbatim të Krimeve Ekonomike, e paraparë sipas Strategjisë duhet të bëhet operacionale dhe e pajisur me staf sa më shpejtë që është e mundur në mënyrë që ta monitorojë dhe përmirësojë efektshmërinë e bashkëpunimit dhe koordinimit në mes të agjencive në fushën e krimeve financiare. • Agjencia për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar, Policia, KPK, KGJK duhet të mbajnë statistika të koordinuara me një nivel më të madh të detajeve mbi sasinë e pronave të ngrira, marra dhe të konfiskuara në lidhje me veprat penale të PP, FT, pasurive të fituara nga krimi dhe veprat penale kryesore. • Duket të ketë konsistencë të terminologjisë në tërë legjislacionin për t'i larguar paqartësitë, përfshirë mospërputhjet në mes të Ligjit LPP/LFT, KP dhe KPP. • Zëvendësim i pasurive jo të fituara përmes veprës penale në lidhje me konfiskimin e të ardhurave/përfitimeve materiale nënkuptohet në nenin 97.1 të Kodit Penal. Kjo duhet të ri-hartohet për ta larguar çfarëdo dyshimi. • Urdhrat për Ngrirje të Përkohshme iniciohen nga Prokurori. Ka dispozita për ankesë nga ata të cilët preken nga Urdhri por nuk përmendet në mënyrë shprehimore në KPP që aplikimi i këtyre Urdhrave është <i>ex parte</i>. Gjuha e dispozitave relevante (Neni 274 KPP) duhet të jetë e shprehur për ta hequr çfarëdo dyshimi. • Kosova duhet ta mendojë implementimin e një sistemi të konfiskimit <i>in rem</i> të pasurisë së fituar përmes veprës penale. Ndryshimet në ligjin për kompetencat e zgjeruara të konfiskimit nuk e ofrojnë këtë.
2.5 Ngrirja e fondeve të përdorura për financimin e terrorizmit (RiV.III)	• Hartimi dhe miratimi i ligjeve dhe procedurave efektive për ngrirjen e fondeve terroriste dhe aseteve të tjera të personave të caktuar dhe ndërmarrjeve në pajtim me RKSKB 1267/1988 dhe 1373 apo përmes procedurave të iniciuara nga vendet e treta dhe sigurimi që këto veprime të ngrirjes përfshijnë fondet apo asetet e kontrolluara nga personat e caktuar. • Themelimi i një autoriteti kompetent të caktuar për qëllime të RKSKB 1373. • Themelimi i një sistemi efektiv për komunikimin e veprimeve sipas mekanizmave të ngrirjes për sektorin financiar dhe ofrimi i udhëzimeve praktike adekuate në këtë fushë. • Vendorsja e procedurave të duhura ○ Për të shqyrtuar heqjen nga lista dhe shkrirjen e fondeve dhe aseteve të tjera të personave apo të ndërmarrjeve të fshirë nga lista apo ndërmarrjeve dhe personave të prekur nga një mekanizëm i ngrirjes;

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
	○ Për të autorizuar qasje në fondet apo asetet e tjera të ngrira sipas RKSKB 1267/1988 në pajtim me RKSKB 1452; ○ Dhe, për procedura specifike për të sfiduar veprimet e shkrirjes të marra sipas RKSKB përkatëse. • Ofrimi i masave për monitorimin e përputhshmërisë me implementimin e obligimeve sipas RiV.III dhe shqiptimi i masave.
2.6 Njësiti i Inteligjencës Financiare dhe funksionet e tij (R.26)	• Ministria e Financave dhe Bordi Drejtues i NJIF duhet të marrë masa për ta lehtësuar dhe promovuar qëndrimin institucional të NJIF në lidhje me autoritetet e tjera. • Numri i bazës së të dhënave në të cilat ka qasje NJIF duhet të zgjerohet. Çka është me e rëndësishmja, NJIF duhet të ketë qasje në bazën e të dhënave të Policisë. Këto baza të të dhënave ku NJIF i njihet qasje direkte duhet të jene të integruara në kornizën kryesore analitike të goAML për ta përmirësuar kualitetin, fushëveprimin, dhe shpejtësinë e analizave. • Format e raportimit nuk duhet të paraqesin obligim mbi entitetet raportuese të cilat shkojnë përtej ligjit LPP/LFT (barra e shtuara e burimeve mbi sektorin privat) • NJIF duhet të marrë masa shtesë për ta rritur kualitetin e RTD dhe ta zvogëlojë barrën e kërkesave shtesë duke punuar me sektorin raportues, duke ofruar informacione të përgjithshme (tipologji) dhe të targetuar të shpërndarjes së RTD. • Një sistem formal dhe i rregullt i informacionit mbi progresin e referimeve të NJIF duhet të implementohet bashkërisht me Policinë, Doganat dhe Prokurorinë. Çështja duhet të konsiderohet si një prej prioriteteve nga Zyra Kombëtare për Zbatimin e Krimeve Ekonomike, kur të themelohet kjo Zyrë. • Mungesa e statistikave të kuptimta që demonstrojnë rezultatet e shpërndarjeve të NJIF tek zbatimi i ligjit është zbrazëti kryesore dhe duhet të përmirësohet nga autoritetet e Kosovës në një kohe sa me të shkurtër të mundshme përmes një përpjekje kolektive në mes të agjencive. • Publikimi i raportit vjetor nga NJIF duhet të konsiderohet prioritet në mënyrë që të ngrihet vetëdija në lidhje me aktivitetet e NJIF në mes të komunitetit me të gjere nder-agjencial, si dhe sektorit raportues. Ky raport duhet të përdoret, në mes tjerash, si një mjet efektiv nga NJIF për të ofruar informacione për sektorin raportues, dhe kështu duhet gjithmonë të përfshijë informacione në lidhje me tipologjitë aktuale PP. • Rekomandohet ndryshimi i tekstit të Ligjit LPP/LFT për t'i bërë kompetencat e NJIF për të kërkuar informacione shtesë të padiskutueshme dhe të mos i nënshtrohen asnjë

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
	lloj interpretimi. - NJIF duhet të implementojë Parimet Egmont për Shkëmbim Informacionesh në komunikimin e tij me NJIF të huaj. - NJIF duhet ta beje një vlerësim të nevojave financiare dhe teknike përfshirë një vizion tri vjeçar. Kjo duhet të plotësohet dhe të informohet me një vlerësim të rreziqeve dhe kërcënimeve të pastrimit të parave për Kosovën (siç parashihet me strategjinë LPP/LFT), ku NJIF duhet të marrë rol udhëheqës. Dy vlerësimet duhet të prodhojnë një plan të veprimeve të integruara/alokim të resurseve me prioritete të përbashkëta të përcaktuara për NJIF, zbatimin e ligjit, autoritetet mbikëqyrëse dhe politikëbërëse.
2.7 Zbatimi i ligjit, prokuroria dhe autoritetet tjera kompetente (R.27)	- Zyra Kombëtare për Zbatim të Krimeve Ekonomike duhet të dizajnoje urgjentisht masa për bashkëpunim me të ngushte të NJIF/Policiisë dhe monitorojë implementimin e tij në mënyrë që ta ngrejë eficiencën në përdorimin e resurseve të NJIF nga policia. - Zyra Kombëtare për Zbatim të Krimeve Ekonomike duhet ta krijojë një sistem të mbajtjes së statistikave të unifikuara në mesin e policiisë dhe prokurorisë mbi rastet e PP në mënyrë që të sigurojë analize të sakta të efektshmerisë së sistemit. - Shtimi i personelit për njësitin për krime financiare dhe pastrim të parave të Policiisë së Kosovës. - Zyrtari ndërlidhës i policiisë i vendosur në NJIF pas nënshkrimit të MB duhet të jete kanali kryesor i informacionit në mes të dy agjencive, në veçanti në lidhje me ofrimin e informacioneve mbi progresin e rasteve të NJIF. Kjo duhet të specifikohet në mënyrë shprehimore në tekstin e MB. Përveç kësaj, NJIF duhet të mbaje konsultime dhe takime koordinuese të rregullta me njësitin e Policiisë PP mbi çështjet që kane të bëjnë me përmbajtjen e materialit të ofruar. - Prezantimi i kriterëve objektive dhe transparente për emërimin/shkarkimin e Drejtorit të Përgjithshëm dhe top menaxhmentit të Policiisë në mënyrë që të sigurohet pavarësia operationale e Policiisë (shih përshkrimin në Raportin KK, Seksioni 2.3) - Rekomandohet adoptimi i udhërrëfimeve për Policinë në lidhje me aprovimin e angazhimit të jashtëm të jashtëzakonshëm të zyrtareve policor dhe vendosjen e një limiti për pagesën e angazhimit të tille (shih përshkrimin në Raportin KK, Seksioni 2.3) - Roli i Inspektoratit të Policiisë së Kosovës duhet të zgjerohet për ta përfshirë një vlerësim mbi atë nëse PK është efektive dhe “e duhur për qëllimin”. Këto raporte duhet të jene publike. - Duhet të ketë përpjekje të harmonizuar për ta larguar

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
	grumbullimin e rasteve të PP në sistemin prokurorial. Autoritetet kompetente të Kosovës duhet të ndërmarrin rishikim të trendeve dhe teknikave të PP/LT në baza të rregullta në mes të agjencive me inpute të detajuara nga policia dhe prokuroria.
2.8 Deklarimi dhe zbulimi ndërkufitar (RiV.IX)	- Duhet kushtuar rëndësi fuqizimit të mëtutjeshëm të Doganave përmes alokimit të burimeve shtesë për të motivuar dhe lehtësuar plotësimin e vendeve të lira të punës, si dhe fuqizimin e integritetit të stafit. - Një vlerësim periodik i jashtëm “në forme për qëllimin” duhet të behet në lidhje me Doganat e Kosovës në mënyrë që të vlerësohet funksioni, struktura, efektshmëria dhe vlera për para. Rezultatet duhet bere publike.
3. Masat Parandaluese - Institucionet Financiare	
3.1 Rreziku i pastrimit të parave apo financimit të terrorizmit	Autoritetet Kosovare duhet të ndërmarrin një vlerësim kombëtar të rreziqeve të PP dhe LT.
3.2 Kujdesi i shtuar ndaj klientit, përfshirë masa të përmirësuara dhe të zvogëluara (R.5)	- Një rishikim i Rregullit X, që përfshin Letrën Këshilluese 2007/1 të BQK në kontekst të legjislacionit të ri dhe shfuqizimit të Rregulloreve të UNMIK-ut. - Harmonizimi i definicionit të ‘institucioneve financiare’ në ligjet dhe rregulloret përkatëse; - Obligimet ligjore për aplikimin e masave të plota të KDK siç definohet në Ligjin LPP/LFT për dallim nga aplikimi i proceseve të identifikimit dhe verifikimit të cilat vetëm përbejnë një komponent të konceptit të KDK; - Një rishikim i shpërndarjes dhe aplikimit të listës së Kombeve të Bashkuara dhe listave të tjera të personave dhe entiteteve të caktuara; - Një rishikim i përgjithshëm i Ligjit LPP/LFT në fushat specifike që kanë të bëjnë me KDK të shtuar dhe reduktuar në kuadër të kontekstit të aplikimit dhe udhëzimit mbi qasjen të bazuar në rrezik dhe harmonizimin e dispozitave siç përshkruhet në Kriteret Thelbësore përkatëse.
3.3 Personat e Ekspozuar Politikisht (PEP) (R.6)	- Harmonizimi i definicionit të një PEP me definicionin e FATF në Ligjin LPP/LFT; - Krijimi i obligimit ligjor për ta identifikuar nëse një pronar përfitues i një ndërmarrje ligjore përfshihet në definicion të PEP; - Ndryshimi i nenit 21 të Ligjit LPP/LFT për të siguruar se procedurat aplikohen për të identifikuar nëse një klient apo një pronar përfitues është eventualisht i identifikuar si PEP ose bëhet PEP; - Qartësimi në nenin 21 të Ligjit LPP/LFT se identifikimi i burimit të fondeve aplikohet në baza të vazhdueshme për të gjitha transaksionet me PEP; - Ofrimi i udhëzimeve për industrinë.
3.4 Sekreti ose konfidencialiteti i	Të shtohet një pikë në Nenin 74(2) të Ligjit mbi BQK, në

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
institucioneve financiare (R.4)	veçanti, nëse BQK-së eventualisht i jepen kompetenca mbikëqyrëse sipas dhe për qëllime të Ligjit LPP/LFT, të qartësohet heqja e konfidencialitetit kur BQK i ofron informacione NJIF.
3.5 Mbajtja e shënimeve (R.10)	• Ndryshimi i paragrafit (6.2) i Nenit 17 në lidhje me kohëzgjatjen e periudhës së mbajtjes për një seri të transaksioneve të rastësishme të ndërlidhura; • Futja e një paragrafi të ri (7) në Nenin 17 që i jep kompetencë NJIF për ta zgatur periudhën e mbajtjes në disa raste specifike; • Ndryshimi i paragrafit (6.1) i Nenit 17 në pajtim me paragrafin (6) të Nenit 18; dhe • Harmonizimin e nenit 17 dhe nenit 20 mbi disponueshmërinë e të dhënave të mbajtura për autoritetet kompetente.
3.6 Raportimi i Transaksioneve të Dyshimta (R.13 & RiV.IV)	• Ndryshimi i definicionit të `veprave dhe transaksioneve të dyshimta` për të përfshirë situata kur informacioni tregon se një person ose ndërmarrje mund të jete i përfshirë në aktivitete kriminale; • Ndryshimi i Nenit 22 për të krijuar obligime raportuese për financim të terrorizmit; • Ndryshimi i definicionit nga `veprat apo transaksionet e dyshimta` në veprat apo transaksionet në tentative; dhe • NJIF të ndërmarrë masa për të siguruar që CTR të cilat krijojnë dyshime janë po ashtu të raportuara si RTD dhe të krijohet ndërgjegjësimi po ashtu.
3.7 Mbrojtja dhe mosnxjerrja e informacionit (R.14)	• Ndryshimi i Nenit 35 të ligjit LPP/LFT për ta shtrirë mbrojtjen për drejtorët, zyrtarët, punonjësit, të përkohshëm ose të përhershëm; • Ndryshimi i paragrafit (4) i Nenit 22 që parasheh ndalim të shpalosjes në pajtim me standardet ndërkombëtare; • Shqyrtimi i mundësisë për ta zgjeruar shpalosjen tek subjektet dhe entitetet tjera raportuese; • Sigurimi që paragrafi (1.3) i Nenit 15 nuk përfshin emra apo detaje personale të personelit në banka ose institucione financiare që bëjnë raport ose ofrojnë informacion; • Rishikimi i paragrafit (2) i Nenit 15 të ligjit për të kufizuar entitetet apo autoritetet të cilëve do të mund t'u jepej informacion në ata të cilëve NJIF iu përcjell raportet e veta; • Shtimi i një paragrafi të ri (4) Nenit 15 të Ligjit LPP/LFT që obligon çdo autoritet që për çfarëdo arsye ka në posedim informacione personale mbi personelin e subjektit raportues të cilët kane paraqitur raport apo kane ofruar informacione, t'i mbrojnë ato informacione dhe t'i mbajnë ato konfidenciale; • Shqyrtimi i dispozitave të Nenit 28 të Direktivës së Trete të BE-së mbi heqjen e ndalesave të shpalosjes në rastet e veçanta; dhe

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
	Shqyrtimi i futjes së një paragrafi të ri (4A) në Nenin 22 të Ligjit LPP/LFT që ndalon shpalosjen në rrethana siç përcaktohet në Konventën e Këshillit të Evropës (CETS 198)
3.8 Bankat guaskë (R.18)	- Ri-hartimi i paragrafit (6) të Nenit 21 për ti larguar paqartësitë ligjore; - Futja e një definicioni të ‘marrëdhënies së bankës korresponduese’ që përfshin institucionet ‘korrespondente’ dhe ‘pranuese’ në pajtim me definimin në Glosarin FATF për Metodologji; - Futja e një paragrafi të ri (4.6) në Nenin 21 të Ligjit LPP/LFT për të siguruar se bankat konfirmojnë se institucionet e tyre korrespondente nuk lejojnë përdorimin e llogarive të tyre nga bankat guaskë.
3.9 Mbikëqyrja dhe monitorimi i vazhdueshëm dhe Hyrja në Treg (R.23)	- Krijimi i një baze ligjore për emërimin e autoritetit ligjor për të vepruar si autoritet mbikëqyrës për sektorin financiar për qëllime të Ligjit LPP/LFT; - Një mandat ligjor mbikëqyrës duhet të përcillet me një mandat për autoritetin e emëruar mbikëqyrës për të lëshuar rregulla dhe rregullore të detyrueshme për qëllime të Ligjit LPP/LFT (për BQK përtej kompetencave të BQK në këtë drejtim sipas nenit 85 të ligjit mbi bankat për qëllime kujdesi; - Futja e një paragrafi të ri (6) në Nenin 37 të Ligjit mbi Bankat që kërkon nga një person apo entitet, që vetëm ose me dikë tjetër, të heqë dorë nga një përqindje e konsiderueshme ose zvogëlojë aksionet, dhe ta informojë siç duhet BQK; - Futja e një paragrafi (2) në nenin 38 të Ligjit mbi Bankat që kërkon aplikimin e kriterit të LPP/LFT siç përcaktohet sipas Direktivës së BE-së për Shkrirje dhe Blerje për aprovimin e ndryshimit të aksionareve.; - Ndryshimi i paragrafit (3) i Nenit 39 i Ligjit mbi Bankat me shkrirjet, konsolidimet dhe blerjet pas paragrafit të propozuar (2) në Nenin 38; dhe - Harmonizimi i definicionit të ‘institucionit financiar’ në ligje të ndryshme.
3.10 Mbikëqyrësit (R.29)	- Futja e një Neni të ri 30B në Ligjin LPP/LFT sipas të cilit një autoritet mbikëqyrës i emëruar sipas Ligjit LPP/LFT i cili veç ka pas autoritet mbikëqyrës sipas ndonjë legjislacioni tjetër, mund të ushtroje kompetencat e veta mbikëqyrëse sipas ligjeve përkatëse për të mbikëqyrur përputhshmërinë sipas Ligjit LPP/LFT me përjashtim të aplikimit të dënimeve dhe sanksioneve administrative ose të tjera sipas këtyre ligjeve, pasi që këto janë plotësuar në ligjin LPP/LFT; dhe - Futja e një neni të ri (6) në nenin 30 të Ligjit LPP/LFT që parasheh kompetenca për ekzaminime jashtë terrenit të NJIF.

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
3.11 Sanksionet (R.17)	• Rishikimi i Nenit 24(8), Nenit 25(7), Nenit 26(14) dhe Nenit 27(4) brenda kontekstit të ndryshimeve të propozuara në Nenin 31 të Ligjit LPP/LFT; • Rishikimi i veprave aktuale penale dhe veprave të tjera për qartësi juridike dhe shmangie të komplikimeve ligjore në aplikimin e veprave penale të dyfishta dhe dënimeve të ndryshme; • Ri-hartimi i Nenit 31 dhe prezantimi i Neneve të reja 31 A dhe 31B siç janë reflektuar në Ligjin që ndryshon Ligjin LPP/LFT; • Caktimi i autoritetit/autoriteteve për shqiptimin e sanksioneve përmes Nenit 31 të ndryshuar; • Të sigurohet që sanksionet aplikohen për drejtor dhe menaxhmentin e larte përmes ndryshimit të Nenit 31 dhe për këtë qëllim të ndryshohet neni 34 i Ligjit LPP/LFT; dhe • Prezantimi një varg sanksionesh përmes ndryshimit të Nenit 31 siç është propozuar.
3.12 Shërbimet e transferit të parave ose vlerave (RiV.VI)	• Harmonizimi i përkufizimit ‘institucione financiare’ në legjislacionin përkatës, përfshirë Ligjin LPP/LFT, përfshirë aktivitetet të cilat mund të ndërmerren nga institucionet financiare jo-bankare; • Caktimi i një autoriteti kompetent me kompetenca rregullative dhe mbikëqyrëse për qëllime të Ligjit LPP/LFT për tërë sektorin financiar; • Qartësimi në Ligjin mbi Bankat i kompetencave për institucione financiare jobankare, përfshirë ofruesit e shërbimeve të TPV, për të emëruar agjent dhe nën çfarë kushtesh, dhe për t’i ndaluar ata; • Futja e një definicioni të ‘agjentit’ në Ligjin për Bankat; • Futja e një paragrafi apo Neni në Ligjin mbi Bankat apo Ligjin LPP/LFT që i obligon ofruesit e shërbimeve të TPV-ve ta mbajnë një liste të agjenteve nëse Ligji mbi Bankat nuk e ndalon këtë; • Rihartimi i nenit 31 i Ligjit LPP/LFT siç rekomandohet sipas Seksionit 3.11 të këtij Raporti.
3.13 Teknikat moderne e transaksioneve të sigurta (R.20)	• BQK duhet ta dokumentojë strategjinë e vet për teknika me të mira të menaxhimit të parasë në dore me objektiva dhe qëllime përfshirë prezantimin e sistemeve të huave dhe krediteve direkte; • BQK duhet ta koordinojë një studim mbi statistikën mbi valutën e lëshuar dhe valutën e deponuar për ta identifikuar burimin e këtyre dallimeve në bashkëpunim me autoritetet e tjera siç janë Doganat dhe Administrata Tatimore; • Ky studim duhet po ashtu t’i identifikojë arsyet për përdorim të lartë të bankënotës prej €500; • Rekomandohet të sigurohet efektshmëria e implementimit të Nenit 13 të Ligjit për Administratën

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
	Tatimore nga Administrata Tatimore.
4. Personat juridikë dhe marrëveshjet	
4.1 Personat juridikë - qasja në pronësi përfituese dhe informacion kontrolli (R.33)	• Prezantimi i një detyrimi për raportim të menjëhershëm të ndryshimeve në aksionar dhe drejtor përveç emërimit sipas rastit të një personi përgjegjës për ta bërë atë; • Prezantimi i procedurave dhe sistemeve për autoritetet kompetente dhe industrinë për të identifikuar ku një person ka me shume se një shoqëri tregtare në pronësi; • Prezantimi i procedurave administrative për të vërtetuar aq sa është e mundur vërtetësinë e dokumenteve dhe përmbajtjen e tyre nga ARBK në mënyrë që të sigurohet se si personat fizikë ashtu edhe ata juridikë që themelojnë kompani të kontrollohen dhe monitorohen në lidhje me të dhëna të mundshme kriminale apo diskualifikime profesionale si dhe kundruall listës së Kombeve të Bashkuara dhe listave të tjera të personave dhe entiteteve të caktuara; • Prezantimi i procedurave për ta identifikuar lidhshmërinë në mes të shoqërive tregtare të regjistruara; • Prezantimi i masave për saktësinë dhe vlefshmërinë e aplikacioneve për regjistrim për të ruajtur për periudhe të shkurtër të regjistrimit.
5. Organizatat Joprofitabile	
5.1 Organizatat jofitimprurëse (RiV.VIII)	• Të futet një nen i ri 2A mbi ‘Caktimin dhe Kompetencat e Organit Kompetent’ në Ligjin mbi OJQ që parasheh kompetencat e Organit Kompetent në lidhje me caktimin; funksionet dhe përgjegjësitë sipas Ligjit; mbikëqyrjen e OJQ-së; dhe vlerësimin periodik të rrezikut përfshirë ndarjen e informacionit; • Të ndryshohet përkufizimi i ‘Organit Kompetent’ në Nenin 2 të Ligjit mbi OJQ; • Të largohet paqartësia ligjore mbi kompetencat mbikëqyrëse sipas Nenit 30 dhe të caktohet një autoritetet për monitorim të OJQ-ve për qëllime të Nenit 24 të Ligjit LPP/LFT;¹² • Të ndryshohet paragrafi (11) i Nenit 9 i Ligjit mbi OJQ që kërkon nga OJQ-të po ashtu të raportojnë ndryshimet në lidhje me paragrafin (4.2) dhe (4.3) të Nenit 18 të Ligjit mbi OJQ; • Të shqyrtohet mundësia e futjes së sanksioneve gjyqësore për shkelje të Nenit 4 dhe paragrafit (11) të Nenit 9 të Ligjit mbi OJQ; • Harmonizimi i Nenit 24 të Ligjit LPP/LFT dhe Nenit 21 të Ligjit mbi OJQ mbi kompetencat sanksionuese të Organit Kompetent; • Futja e një paragrafi (1.3) i Nenit 21 i Ligjit mbi OJQ-të që ofrojnë një lidhje në mes të Nenit 24 të Ligjit LPP/LFT mbi largimin e regjistrimit për

¹² Projektligji i ndryshuar që ndryshon Ligjin LPP/LFT propozon që këtë përgjegjësi t’ia kalojë NJIF.

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
	mospërputhshmëri me Nenin 24 të Ligjit LPP/LFT; • Përfshirja e masave në procedurat e brendshme të licencimit të DRNOJQ për kujdes të shtuar ndaj themeluesve, së paku me reference në listën e Kombeve të Bashkuara dhe listave të tjera të personave dhe entiteteve të caktuara; • Ndryshimi i paragrafit (4) i Nenit 24 të Ligjit LPP/LFT për të parapare mbajtje të të dhënave të transaksioneve dhe disponueshmërinë e tyre për autoritetet kompetente; • Futja e një paragrafi (5A) në Nenin 24 të Ligjit LPP/LFT që i jep kompetenca NJIF për të kërkuar informacione, të dhëna apo dokumente nga OJQ-të për qëllime të përmbushjes së obligimeve të veta sipas Ligjit në vijim të paragrafëve (4) dhe (9) të Nenit të njëjtë; • Rishikimi i Nenit 4 i Memorandumit të Mirëkuptimit në mes të NJIF dhe DRNOJQ; • Vendosja e mekanizmit praktik për bashkëpunim dhe ndarje të informacioneve në mes të autoriteteve relevante për sektorin e OJQ-ve; • Ndërmarrja e një vlerësimi të rreziqeve dhe dobësive ndaj të cilave mund të ekspozohen OJQ-të apo të shfrytëzohen për financim terrorizmi dhe implementimi i një programi vetëdijesimi për OJQ për të krijuar me shume vetëdije të rreziqeve dhe dobësive të tilla përfshirë sesione trajnimi vetëdijesuese; • DRNOJQ duhet të ndërmarrë një vlerësim strategjik për të përcaktuar se cilat OJQ mbulojnë një pjesë të konsiderueshme të burimeve financiare sipas kontrollit të sektorit apo kane një hise të konsiderueshme në aktivitetet e sektorit ndërkombëtar. Ky vlerësim duhet të ndahet me NJIF; • Zgjerimi i Udhëzimit Administrativ të NJIF që kërkon nga entitetet raportues t'i kushtojnë vëmendje të veçantë RKSKB mbi caktimin e individëve dhe organizatave në DRNOJQ; dhe • Implementimi i komponentëve relevante të Strategjisë LPP/LFT me efekt të menjëhershëm.
6. Bashkëpunimi kombëtar dhe ndërkombëtar	
6.1 Bashkëpunimi dhe koordinimi kombëtar (R.31)	• Në mënyrë që të përmirësohen mangësitë në fushën e bashkëpunimit ndërmjet agjencive, autoritetet në Kosovë duhet të bëjnë prioritet implementimin e Strategjive LPP/Krimet Ekonomik. Kjo megjithatë, duhet të behet në mënyrë të koordinuar, duke pas parasysh numrin e çështjeve të ndërlidhura në mes të dy dokumenteve. • Në sytë e ekipit të vlerësimit, Strategjia e KGJK duhet të jete me eksplicite në lidhje me promovimin e rezultateve në mes të autoriteteve relevante, që mund të arrihet përmes futjes së obligimeve të detyrueshme në MB-i. kjo duhet po ashtu të përmendet në Planin e Veprimit të Strategjisë.

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
	Ky Bord i Koordinimit të Përbashkët të Sundimit të Ligjit duhet të mbahet i informuar për implementimin e Strategjisë LPP/Krimit Ekonomik dhe Planit Strategjik të KGK mbi bashkëpunimin ndërinstitucional në mënyrë që të sigurohet koordinimi dhe plotësimi me çështjet e tjera që diskutohen në agjendën e saj.
6.2 Ndihma e ndërsjellë juridike (R.36)	- Ofrimi i standardeve të shërbimeve për kohën e kthimit të kërkesave të huaja të cilat do të mund ta dëmtonin efektivitetin e sistemit. - Ndryshimi i legjislacionit procedural në mënyrë që të shmangen grumbullimet e gjate të rasteve në lidhje me kërkesat e NNJ të cilat kërkojnë lëshim të Urdhrave Gjyqësor.
6.3 Format e tjera të bashkëpunimit (R.40)	- ILECU duhet të mbajë statistika përfshirë detaje të mjaftueshme për të identifikuar veprat penale kryesore ku pastrimi i parave/FT është pjesë, si dhe kohën e kthimit të kërkesave pa të cilën është e pamundur të gjykohe efektshmëria. - Ligji LPP duhet të përfshijë një mundësi për NJIF apo prokuror për të kërkuar urdhër për të kërkuar monitorim të të llogarisë bankare. - Kosova duhet ta qartësojë nëse e refuzon apo jo bashkëpunimin ndërkombëtar mbi baza që kane të bëjnë me shkelje politike. - NJIF duhet të ketë kompetenca për të ngrirë ose shtyrë transaksionet mbi kërkesat e NJIF-ve të huaja.
7. Çështje të tjera	
7.1 Resurset dhe Statistikat (R. 30 & 32)	- Një mandat ligjor që cakton autoritetin kompetent për të mbikëqyrur tërë sektorin financiar për qëllime të Ligjit LPP/LFT duhet të përcillet nga një rishikim i burimeve adekuate njerëzore dhe të tjera. - Agjencia për Menaxhimin e Aseteve, policia, KPK dhe KGJK duhet të mbajnë statistika të koordinuara me një nivel më të madh të detajeve mbi shumat e pronës së ngrirë, marrë dhe konfiskuar në lidhje me veprat penale të PP, FT, pasuritë kriminale dhe veprat penale kryesore. - Mungesa e statistikave të kuptueshme që demonstrojnë rezultatet e shpërndarjeve të NJIF të agjencitë e zbatimit të ligjit është zbrazëtira kryesore dhe duhet të përmirësohet nga autoritetet e Kosovës në kohën sa më të shkurtër të mundshme përmes një përpjekje kolektive në mes të agjencive. - Zyra Kombëtare për Luftimin e Krimeve Ekonomike duhet të nisë një sistem të mbajtjes së statistikave të unifikuara në mes të policisë dhe prokurorive mbi rastet e LPP në mënyrë që të sigurojë analizë të saktë të efektshmërisë së sistemit. - Rritja e personelit të njësitit për krime financiare dhe pastrim të parave e Policisë së Kosovës. - Një konsideratë duhet dhënë fuqizimit të mëtutjeshëm të

Sistemi LPP/LFT	Veprimet e Rekomanduara (të listuara sipas prioritetit)
	Doganave përmes alokimit të burimeve shtesë dhe plotësimit të vendeve të lira të punës, si dhe fuqizimit të integritetit të personelit. • Një Nen i ri 30A nën titullin ‘Të Dhëna Statistikore’ duhet të shtohet në Ligjin LPP/LFT që kërkon mbajtjen e statistikave nga subjektet raportuese dhe autoritetet kompetente relevante. • ILECU duhet të mbajë statistika përfshirë detaje të mjaftueshme për të identifikuar veprat penale të mjaftueshme në veçanti ku pastrimi i parave/FT është pjesë, si dhe kohën e kthimit të kërkesave pa të cilën do të jete e mundur të gjykohet efektshmëria.

3.2. Shtojca III: Tekstet relevante të BE-së

Pjesë nga Direktiva 2005/60/EC e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, e miratuar formalisht me 20 shtator 2005, për parandalimin e përdorimit të sistemit financiar për qëllime të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit

Neni 3 (6) i Direktivës së BE-së LPP/LFT 2005/60/EC (Direktiva e tretë):

(6) “pronar përfitues” do të thotë personi fizik i cili ka në fund në pronësi ose kontrollon në fund klientin dhe/ose personin fizik në emër të të cilit po kryhet një transaksion a veprimtari. Pronari përfitues duhet të përfshijë të paktën:

(a) në rastin e subjekteve korporatë:

- (i) personin fizik i cili ka në pronësi ose kontrollon në fund një subjekt juridik nëpërmjet pronësisë ose kontrollit të drejtpërdrejtë ose të tërthortë të një përqindjeje të mjaftueshme të aksioneve ose të drejtave të votës në atë subjekt juridik, përfshirë nëpërmjet shoqërive aksionare, të ndryshme nga ajo e një shoqërie tregtare të listuar në një treg të rregulluar që u nënshtrohet rregullave të publikimit, të pajtueshme me Legjislacionin e Komunitetit, ose u nënshtrohet standardeve të barasvlershme ndërkombëtare; një përqindje prej 25 % plus një aksion quhet e mjaftueshme për të plotësuar këtë kriter;

(ii) personin fizik i cili përndryshe ushtron kontroll në administrimin e një subjekti juridik:

(b) në rastin e subjekteve juridike, të tilla si fondacionet dhe organizma juridikë si trustet, të cilat administrojnë dhe shpërndajnë fonde:

- (i) kur përfituesit e ardhshëm janë përcaktuar tashmë, personin fizik i cili është përfitues i 25 % ose më shumë të pasurisë së një organizmi ose subjekti juridik;
- (ii) kur individët që përfitojnë nga organizmi ose subjekti juridik mbeten për t’u përcaktuar, klasa e personave në interesin kryesor të të cilëve është ngritur ose funksionon organizmi ose subjekti juridik;
- (iii) personin fizik i cili ushtron kontroll mbi 25 % ose më shumë të pasurisë së një organizmi ose subjekti juridik;

Neni 3 (8) i Direktivës së BE-së LPP/LFT 2005/60/EC (Direktiva e Tretë):

(8) “persona të ekspozuar politikisht” do të thotë personat fizikë të cilët kanë ose kanë pasur funksione të larta publike, dhe pjesëtarët e familjes së drejtpërdrejtë, ose personat e njohur si bashkëpunëtorë të ngushtë të këtyre personave;

Pjesë nga Direktiva e Komisionit 2006/70/EC e datës 1 gusht 2006 që përcakton masat implementuese për Direktivën 2005/60/EC të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit në lidhje me definimin e “personave të ekspozuar politikisht”, kriteret teknike për procedura të thjeshtuara të kujdesit të duhur ndaj klientit dhe për përjashtimin me arsye të aktivitetit financiar të bërë mbi një bazë të kohëpaskohëshme ose në mënyrë shumë të kufizuar

Neni 2 i Direktivës së Komisionit 2006/70/EC (Direktiva e Implementimit):

Neni 2

Personat e ekspozuar politikisht

1. Për qëllimet e Nenit 3(8) të Direktivës 2005/60/EC, ‘personat fizikë të cilët janë të ngarkuar ose kanë qenë të ngarkuar me funksione të larta publike’ do të përfshijnë sa më poshtë:

- (a) kryetarët e Shtetit, kryeministrat, ministrat dhe zëvendësministrat;
- (b) anëtarët e parlamenteve;
- (c) anëtarët e gjykatave të larta, të gjykatave kushtetuese ose të organeve të tjera gjyqësore të nivelit të lartë, vendimet e të cilave nuk janë më objekt i ankimeve të mëtejshme, përveç se në rrethana përjashtuese;
- (d) anëtarët e gjykatave të auditorëve ose të bordeve të bankave qendrore;
- (e) ambasadorët, të ngarkuarit me punë të jashtme dhe zyrtarët e lartë të forcave të armatosura;
- (f) anëtarët e organeve administrative, menaxhuese ose mbikëqyrëse të ndërmarrjeve shtetërore.

Asnjëra prej kategorive të parashikuara në pikat (a) deri në (f) të nënparagrafit të parë nuk duhet kuptuar se përfshin zyrtarë të nivelit të mesëm ose të ulët.

Kategoritë e parashikuara në pikat (a) deri në (e) të nënparagrafit të parë, kur është e zbatueshme, përfshijnë poste në nivelin e Komunitetit dhe në nivel ndërkombëtar.

2. Për qëllimet e Nenit 3(8) të Direktivës 2005/60/EC, tek ‘pjesëtarët e drejtpërdrejtë të familjes’ përfshihen këta persona:
 - (a) bashkëshorti/bashkëshortja;
 - (b) çdo partner i quajtur nga legjislacioni kombëtar si i barasvlershëm me bashkëshortin/bashkëshorten;
 - (c) fëmijët dhe bashkëshorti/bashkëshortja ose partnerët e tyre;
 - (d) prindërit.
3. Për qëllimet e Nenit 3(8) të Direktivës 2005/60/EC, tek personat e njohur si ‘bashkëpunëtorë të ngushtë’ përfshihen këta persona:
 - (a) çdo person fizik i cili dihet se ka pronësi të përbashkët të subjekteve juridike ose organizmave juridikë, ose ndonjë marrëdhënie tjetër të ngushtë biznesi, me personin e përmendur në paragrafin 1;
 - (b) çdo person fizik i cili është pronari i vetëm i një subjekti juridik ose organizmi juridik që dihet se është formuar për leverdi de facto të personit të përmendur në paragrafin 1.
4. Pa cenuar, në bazë të ndjeshmërisë ndaj rrezikut, zbatimin e masave të vigjilencës së zgjeruar ndaj klientit, kur një person nuk është më i ngarkuar me një funksion të lartë publik brenda kuptimit të paragrafi 1 të këtij Neni për një periudhë prej të paktën një viti, institucionet dhe personat e përmendur në Nenin 2(1) të Direktivës 2005/60/EC nuk janë të detyruar ta quajnë këtë person si politikisht të ekspozuar.